

နာနာဝါဒပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိကျမ်း

အမှတ်
ဗုဒ္ဓပြာဓိကဏ္ဍ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးမြို့၊ ဗုဒ္ဓကောလိဝံ၊ အစ
ရှိသော ဗုဒ္ဓကောလိဝံသမ္မတိစာအုပ်တိုက်သို့ ပို့သော အစီရင်ခံစာ။ မြန်မာ့သမ္မတ
သမ္မတနိုင်ငံ၏ အစိုးရသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို အမြဲတမ်း အထောက်အကူပြုကြောင်း အ
လင်းထွက်ရှိသည်။ ရတနာမြတ်ဘိုးပါးအား ချီးမွမ်းသော စာအုပ်များကို ပြုစု
အပ်သော အစိုးရသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတို့မှ မပြတ်အားထုတ်စွာ
ရကြကုန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူငယ်များကို ပို့သော စာအုပ်များကို မဂ်လမ်း
ဖိုလ်တမ်းသို့ ဆုံးခမ်းမပေါက်နိုင်ကြောင်း ပေးသော သတိပေးချက်။ ဥပဒေသ
ပစ္စည်းကို ရရှိပညာသိလသမာဓိနှင့် စာအုပ်တိုက်သို့ ပို့သော သတိပေးချက်။ သို့
နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းတည်းဟူသော သဘော
အထားကမ္မဿ ကတော၊ သစ္စာနုလောဓိကဉာဏ်၊ ရင့်သန်ကျော်
သံသရာစက် ဝိသရက်မှ မထွက်မြောက်နိုင်သမျှ ကာလပတ်
လုံး ဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်းမရှိ။ ဘဝသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ပြန်လည်
ပြည့်စုံနိုင်ကြစေခြင်းအကြောင်း။ မကောင်းသော မိစ္ဆာအမြင်
မစင်ကြယ်သော မိစ္ဆာဝါဒတို့ကို သုတ်သင်နိုင်ကြ၍ မဇ္ဈိမကမ္မ၊
သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ ဗိက္ခဝိသုဒ္ဓိ၊ နိဗ္ဗိတိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါပိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ အစရှိ
သော လောကီ ဝိပဿနာသမ္မာနိဗ္ဗိတဉာဏ်ကို ရနိုင်ကြစေရန်၊
ရည်သန်ကျော်၊ အထက်ရေးသားသော နိဗ္ဗာနမုဒ္ဒိတသတိတရား
တွင် တင်ပြသော အချက်များကို ထင်ရှားစွာ နားမလည်ကြရန်၊
အချို့ဥပါသကာတို့သည် ဝိဝါဒမလွဲပြား၍၊ ဝိဝိက်စွာ ဖြစ်ပွား
သည်အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် မြန်မာ့ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အ
ထိုသို့ထိုက်သဖြင့် ထိုက်သည့်အားဖြင့် ပြောဆိုအရပ်ရပ်
ကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ရာ မြတ်စွာဘုရား သာသနာကို ရှည်စွာ တည်မြဲ
သော ဌာနချိုးမြှောက်ထိုသော ဥပါသကာတို့ထောင်းပန်ချက်အ
ရ၊ နာနာဝါဒ ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိ မည်သော ဤကဏ္ဍကို ပြန်လည်
ထုတ်ဝေအပ်လျှင် ရေးသားထိုက်ပါသည်။

သားသော အချက်များသည် အလွန်ပင် နက်နဲခက်ခဲသောပရ
မတ္တသဘာဝများဖြစ်သောကြောင့် စင်စစ်ဟုတ်မှန်သည်အ
တိုင်းသိမြင်နိုင်ရန်၊ နိသမဉ္ဇနိကိရေသွားပြုသဖြင့်၊ ကိုယ်မှု
ကိုယ်ကျိုးသူတပါးအကျိုးနှင့် သာသနာတော်မြတ်၏တိုးတက်
ပြန့်ပွားခြင်း အကြောင်းများကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ နှစ်ကြပေ
တော့သည်။ ။သံဒ္ဓမ္မံအတိဒုလ္လသံ။ဟူသောတရားတော်အရ၊
အလွန်ကြားနာရခဲသော မဂ်တရားဖိုလ်တရားနိဗ္ဗာန် တရား
ထူးများ၏ပါဒကအခြေဖြစ်သောကြောင့်၊ စင်စစ်အနှစ်သာရရှိ
သောကျမ်းဖြစ်သည်နှင့်အညီ၊ မကြည်ဖြူမှုကို အဆောတလျင်
မပြုမူ၍ အစအလယ် အဆုံးသုံးပါးလုံးကိုညှိနှိုင်းသဖြင့် အသင့်
နှုလုံး သွင်းနိုင်ကြ စေကြောင်း၊ ၎င်းအချက်များကို အားရနှစ်
သက်သောသူတော်ကောင်းတို့သည်။သဗ္ဗဒါနံဓမ္မဒါနံနိနာတိ။
ဓမ္မပူဇေဿာမိတိ။ယေဓမ္မဓရေပုဂ္ဂလေ။စတုဟိပစ္စယေဟိဥပ
ပုဟန္တာ။ပူဇန္တာ။သက္ကဇေန္တာ။ ဓမ္မဉ္စိရဗြိတိကံကရောန္တာ။
ဓမ္မဒါနံဒန္တိနာမ။ ဟူသောတရားတော်အရ၊ ဓမ္မဒါနဖြစ်လို
သော သူတို့ အလွယ်တကူ လှူဒါန်း နိုင်ကြစေရန်၊ ကျွန်ုပ်တို့
ဟံသာဝတီသတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်က၊ ပုံရိုက်လုပ်ဆောင်ထိုက်
ပါသည်။

မာတိကာစဉ်။

အကြောင်းအရာ။	စာမျက်နှာနံပါတ်
သင်္ခါရတရားများ၏ ပညတ်ပရမတ်သဘာဝ၎င်းသစ်	
တဓာတ်အသစ်တဓာတ်အပြားအကြောင်း ...	၃၀
ဥာဏ်နှင့်ပညာနှစ်ပါးလက္ခဏာ	၄၂
ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး၏ ခြားနားခြင်း	
လက္ခဏာ	၄၅
ကံဒုစရိုက်။ ကမ္မပထတရားများ၏ လက္ခဏာ။ အလုံးစုံ	
သောစေတနာတို့သည်ကံမည်ကြောင်း ...	၄၈
ဒုဿီလနှင့်သီလဝန္တရဟန်းများကိုအယူခံပုဂ္ဂိုလ်၁၄ပါး	
ထွင်ဂုဏ်အားလျော်စွာ အသီးအခြားလူဥပါသ	
ကာများကဲ့သို့တပေါင်းတည်းသွတ်သွင်းထိုက်	
ကြောင်း	၆၀
လောကီ လောကုတ္တရာ သရဏဂုံနှင့် ဥာဏသမ္ပယုတ်	
ဥာဏဝိပ္ပယုတ်သရဏဂုံအပြား	၆၄
ပုဂ္ဂလိကခါန၏ စင်ကြယ်ခြင်းမစင် ကြယ်ခြင်းနှင့် ပါပ	
ဓမ္မ ကလျာဏ ဓမ္မနှစ်ပါး၏ အနက်ကို ယောဇ	
နာခြင်း	၆၇
သံဃာ အနက် အဓိပ္ပါယ် နှင့် သံဃာ ဂုဏ် ၉ ပါး အ	
ကြောင်း	၇၁
ရဟန်း အနွယ်မျှ ဖြစ်ကုန်လျက် ရဟန်းဟူ၍ ဝန်ခံကြ	
သောပုဂ္ဂိုလ်များယခုကာလရှိမရှိအကြောင်း	၇၆

နာနာဝါဒပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိကျမ်း။

နမောတဿဘဂဝတောအရဟတောသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အမေး။ ။မဂ်တရားဖိုလ်တရားများကို အားထုတ်နိုင်ကြစေရန် ရည်သန်၍ နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂကဿာကျမ်းကို ဆရာစီရင်ရေးသားခဲ့၏။ ။ယခုအခါ ကာလ ဝိပတ္တိဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားပင်ရှိသော်လည်း ပဋိပတ်ကျင့်နည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းယူနည်း အပြီးကွယ်ခဲ့သဖြင့် ထုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက်နှစ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော်လောက်မှစ၍ သောတာပန်သကဒါဂါမ်အနာဂါမ် ရဟန္တာမရှိဘဲဟောကြားသော အချက်များ ကိုသာကြားသိရပါသည်။ ။ဆရာအဘယ်သို့ သင်္ကောရှ်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သာသနာသုံးပါးကို တပါးစီပိုင်းခြားသဖြင့်ပရိယတ် သာသနာသာလျှင် ၅၀၀၀။ ပဋိပတ်ပဋိဝေဓ သာသနာတော်သည် နှစ်ပေါင်း ၅၀၀၊ ၁၀၀၀ လောက် အတွင်းကွယ်လိမ့်မည်ဟုမြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူ။ ။ပဋိပတ္တိ သာသနာသည်ပရိယတ္တိသာသနာကိုမှီ၍ဖြစ်၏။ ပဋိပတ်ရှိလျှင်လည်း ပဋိဝေဓရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် သုံးပါးကို တပေါင်းတည်း ပြုလုပ်ထားတော်မူခဲ့ကြောင်းကား။ ။သာသနဋ္ဌိတိယာပနပရိယတ္တိပမာဏံ၊ ပဏ္ဍိတောဟိတေဝိဇ္ဇကံသုက္ခာဒ္ဓေဝိပူရေတိ။ ဟုသမ္မသာနနိယသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လာ၏။ ။အနက်ကား၊ ပန အထူးကား၊ သာသနဋ္ဌိတိယာ၊ သာသနာတော်ဖြင့်ရှည်စွာတည်ခြင်း၏၊ ပမာဏံ၊ အဘိုင်းအရှည်သည်။ ပရိယတ္တိ၊ ပရိယတ် သာသနာပင်တည်း။ ဟိ၊ မှန်၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသောသူသည်။ တေဝိ

ဧကံ၊ ထိပိဋကတ်တရားတော်ကို၊ သုတ္တာ၊ နာရသည်ရှိသော်၊
ဧဒိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ကို
လည်း။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေနိုင်၏။

အကယ်၍ ပဋိပတ်ကျင့်နည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းယူနည်း ကွယ်ခဲ့
သည် ဆိုအံ့။ ယခုရရှိသောပိဋကတ် သုံးပုံသည် မစုံလင်သေး။
သင်္ဂါယနာငါးခါတင်သော အခါ၌လည်း မရလိုက်မိ။ ရဟန္တာ
အရှင်များအား ငုံဆောင်၍ ထားရာ။ တဆင့်ထက် တဆင့်ပို
နိဗ္ဗာန်ယူပြီးနောက် ပျောက်ပျက်၍ သွားသည်ဟု ဆိုရာရောက်
၏။ ထိုသို့ဆိုသော်၊ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဓမ္မဿ အဝဏ္ဏံ
ဘာသတိ၊ သံဃဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဟူ၍ လူဖြစ်လျှင် သ
ဝိတ်မှောက်ရှစ်ပါး။ ရဟန်းဖြစ်လျှင် စလောင်းမှောက်၊ အင်္ဂါ
ရှစ်ပါးတွင်၊ အမှူးအကြီးဖြစ်သော အင်္ဂါသုံးပါး ပါဝင်ရာ။ အ
ရိယူပဝါဒကံ၊ ထိုက်မထိုက်ကို စဉ်းစားကြည့်စေလိုသည်။

အမေး။ ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာ ရေး သုံးပါးကို
ထင်ရှားစွာ သိမြင်ရုံမျှဖြင့် မဂ်ရမည်လော။

အဖြေ။ ။ လက္ခဏာ ရေး သုံးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်
သော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရသော်။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်
သော တာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင် ရာသည်။ ။ ထို့ကြောင့်၊
သစေဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဘာဝိတာ၊ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ အရဟတ္တံ ပါ
ပေတုံ သက္ကောတိ။ ဣစ္စေတံ ကုသလံ နောစေသက္ကောတိ၊ သတ္တ
ဘဝေ ဒေတိ အာရသော။ ။ အင်္ဂိတ္တရ အဋ္ဌကထာ။

အနက်။ ။ အာရသော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ သစေ၊ အကယ်၍၊ ဝိပဿနာ
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို၊ ဘာဝိတာ၊ ပွားစေအပ်သည်
ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ဘဝ၌။ အရဟတ္တံ၊
ရဟန္တာအဖြစ်သို့။ ပါပေတုံ၊ ရောက်စေခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊
စွမ်းနိုင်၏။ တံကုသလံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်။ ဣစ္စေ၊ ဤသို့။ နော
စေသက္ကောတိ၊ အကယ်၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ မရောက်စေနိုင်
ငြားအံ့။ သတ္တဘဝေ၊ ခုနစ်ဘဝဖြင့်။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ ။ ထိုသို့

ဟောထားချက် ရှိသည်အတိုင်း မျက်မှောက် သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက် နိုင်ရာသည်။ အကယ်၍ ရဟန္တာမဖြစ်ခဲ့သော်။ ရှစ်ခုမြောက်သောဘဝမရှိသော သော တာပန်အဖြစ်သို့ရောက်စေနိုင်ကြောင်းလာ၏။

အမေး။ ယခုအခါ အိမ်ရာထောင်သော လူဖြစ်သောသူ သည်သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်နိုင်မည်လော။

အဖြေ။ ခက်ခဲနိုင်ရာမရှိ။ တရားကို မသိသော်လျှင်ခက်ခဲ မည်။ ထို့ကြောင့်။ ဒီဗောဗာလာန သံသရာသဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာ နတံ။ ဟူ၍၊ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌လာ၏။ ။ သောတာပန်ဂုဏ်ကို ဆိုလိုလျှင်ပရိတ်ကြီး ပါဠိတော် ရတနသုတ်တွင်၊ ယေအရိယ သစ္စာနိဝိဘာဝယန္တိ၊ ဂန္တိ ရပညေနသုဒ္ဓေသိတာနိ၊ ကိဉ္ဇာပိတေ ဟောန္တိ ဘူသံပမတ္တာ၊ ၎င်းအဆုံးယူအနက်နှင့်တကွသဘောရ အောင် စဉ်းစား ကြည့်ရာသည်။ ထို့နောက်။ သဟာ ဝါဿ ဒဿနသမ္ပဒါယ၊ ဂါထာကိုလည်းကြည့်။ ထို့ပြင်ကိဉ္ဇာပိသော ကမ္မိက ရောတိ၊ ကိုလည်း အဆုံးတိုင် စဉ်းစား၍ ကြည့်လျှင် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်သစ္စာလေးပါးကို မြင်ခြင်းဟူသော ဂုဏ်။ ။ မကောင်းမှု နှစ်ရက်ကို ပြုမိသော် လည်း ဒေသနာ ကြားခြင်း။ ။ မပြုထိုက်သော အမှုမှာကား။ ဆစ္စာဘိဋ္ဌါနာနိ အသဗ္ဗကာတုံ၊ အရ၊ ပဉ္စာနန္တရိယကံငါးပါးနှင့်နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တပါး။ ပေါင်း ၆ ပါးသော လွန်စွာသော ကံကြီးများကို မပြု ထိုက် ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

ထေရဂါထာပါဠိတော် အလာမှာလည်း။ ယဉ္ဇအတ္ထေနသံ ယုတ္တံယာစဓမ္မကတာရတိ၊ တံသမာခါယဝတ္ထေယျ၊ သာဓေတိ ဥတ္တမံရတိ။ ဟူ၍ ဟောတော် မူခြင်းရှိ၏။ ။ အနက်ကား။ ယော၊ အကြင်အိမ်ရာထောင်သောလူဖြစ်သောသူသည်။ အတ္ထေန န၊ အကျိုးနှင့်။ ယဉ္ဇသံယုတ္တံ၊ အကြင် ဆက်ဆန် ခြင်းသည်လည်း ကောင်း။ ဓမ္မကတာ၊ ဝိပဿနာ တရား၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရား တော်၌။ ယာရတိ၊ အကြင် မွေ့လျော်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

တံ၊ ထိုထုရားနှင့်ဆက်ဆံသောအကျင့်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝတ္တယျ၊ ဖြစ်စေခြားအံ့။ သော၊ ထိုအိမ်ရာထောင်သောသူသည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ ရတိ၊ မှော်မွေ့လျော်ရခြင်းကို။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။

တနည်းကား။ ယဿသဒ္ဓါဗလဝတိ။ ဝိပဿနစအာရဒ္ဓါတဿဂစ္ဆန္တဿတိဌန္တဿ။ နိသီဒန္တဿ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ လပ္ပဒိုဝေခေါနာ မနဟောတိတိ နဝတ္တပ္ပံ။ (မဟာသာရောပမသုတ်ဇိကား။)

အနက်ကား။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်။ ဗလဝတိ၊ အားကြီး၏။ ဝိပဿနာစ၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း။ အာရဒ္ဓါ၊ အားထုတ်၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားစဉ်။ တိဌန္တဿ၊ ရင်စဉ်။ နိသီဒန္တဿ၊ ထိုင်စဉ်။ ဘုရားရှင်တို့သည်။ လပ္ပဒိုဝေခေါနာမ၊ မဂ်ဖိုလ်ကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်းမည်သည်။ နဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဤသို့။ နဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုအပ်။

တနည်း။ ဧဝံ သင်္ခါရေ သဏ္ဌက္ခေတွာ ဌိတဿ ပနဘိက္ခုဿဒသဗလဿသာသနေမူလံဩတိဏ္ဍိနမဟောတိ။ ပတိဌာလဒ္ဓါနာမ။ စူဠသောတာ ပန္နောနာမဟောတိ။ နိယတဂတိကော။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ)

အနက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ တရားတို့ကို။ သဏ္ဌက္ခေတွာ၊ အကြောင်းတရားအကျိုးတရားမျှသာဟုမှတ်၍။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဘိက္ခုဿပန၊ ရဟန်းအားကား။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ မူလံ၊ အမြစ်အရင်းသည်။ ဩတိဏ္ဍိနာမ၊ သက်ဆင်းသောမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပတိဌာ၊ တည်ရာကို။ လဒ္ဓါနာမ၊ ရသည်မည်၏။ စူဠသောတာ ပန္နောနာမ၊ သောတာပန် ဖော်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နိယတဂတိကော၊ မြဲဆောနတ်ရွာသုဂတိအလားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ။ ဣမိနဉာဏေနသမန္နာ

ဂတော ဝိပဿကော ဗုဒ္ဓ သာသနော လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပ
တိဌော။ နိယတဂတိကော ဗုဒ္ဓသောတာပန္နောနာမဟောတိ။

အနက်။ ဣမိနာဉာဏေန၊ ဤကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဉာဏ
နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာရှု
ထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနော၊ မြတ်စွာထူးသော
နာတော်၌။ လဒ္ဓဿာသော၊ ရအပ်သောသက်သာခြင်းရှိသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လဒ္ဓပတိဌော။ ရအပ်သော တည်ရာရှိသည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နိယတဂတိကော၊ ခြံသောနတ်ရွာသုဂတိအ
လားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓသောတာပန္နောနာမ၊ သော
တာပန်ငယ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အမေး။ ဆရာ့နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂကထာကျမ်းတွင်၊ သံဃာကို
ဝေဘန်ရာ၌ဘိက္ခုနှင့်ဥဒ္ဓိဿဘိက္ခုနှစ်ပါးကို အကျဉ်းထား၍၊
ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် သံဃာ၊ အနွယ်အားဖြင့် သံဃာနှစ်ပါးကိုပိုင်း
ခြား၍ပြ၏။ သို့ဖြစ်၍သမ္မုတိသံဃာတော်သည်သရဏဂုံထိုက်
မထိုက်ကိုသိလိုပါသည်။

အဖြေ။ သမ္မုတိသံဃာဟူက ပုထုဇဉ်သံဃာ၊ ပရမတ္ထ
သံဃာ နှစ်ပါး စုံပါဝင်၏။ «ပရမတ္ထ သံဃာ မဟုတ်သော
ကြောင့်သမ္မုတိသံဃာဟူ၍ ခေါ်သည်မမှတ်ရာ။ «သမ္မုတိ
သံဃာတွင်၊ သီလဝန္တကဏ္ဍာဏ ပုထုဇဉ် ရဟန်းနှင့် ရှစ်ပါး
သောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သရဏဂုံထိုက်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
များအောက် ဖြစ်သော ရဟန်းများသည် ဥဒ္ဓိဿ သရဏဂုံမျှ
ထိုက်၏။ ပုဂ္ဂလိက သရဏဂုံ မထိုက် ဖြစ်သည်။ «ထိုက်
ကြောင်းမထိုက်ကြောင်းသရဏအဓိပ္ပါယ်ကိုရှေးဦးစွာသိမှ ဝိ
စိကိစ္ဆာကျနိုင်မည်ဖြစ်၍ဝေဘန်အံ့။

သရဏဂတာနံတေနေဝ သရဏဂမနေန ဝနံဘယံစိတ္တု
တြာသံကာယိကံဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတိပရိယာပန္နံ၊ သဗ္ဗမ္ပိဒုက္ခံဟနတိ ဝိ
နာသေတိတိသရဏံ။ (ဝိနည်းဋီကာ)။ «ယံရတနတ္ထယံ၊ အ
ကြင်ရတနာသုံးပါးအပေါင်းသည်။ သရဏဂတာနံ၊ ကိုးကွယ်

လည်းလျောင်းခြင်းသို့ရေခဲကုန်သောသူတို့အား။ တေနေဝသ
ရဏဂမနေန၊ ထိုသို့ကိုးကွယ်လည်းလျောင်းခြင်းသို့ ရောက်
သဖြင့်။ ဝဋ္ဋဘယံ၊ ဝဋ္ဋတည်းဟူသောဘေးကိုလည်းကောင်း။
စိတ္တုတြာသံ၊ စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကာယိ
ကံဒုက္ခံ၊ ကိုယ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ၊
အပါယ်ဘုံ၌အကြီးဝင်သော။ သဗ္ဗမ္ပိဒုက္ခံ၊ အလုံးစုံသောဆင်းရဲ
အပေါင်းကိုလည်းကောင်း။ ဟနတိဝိနာသေတိ၊ ပယ်ဖျောက်
တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံရတနတ္ထယံ၊ ထိုရတနာ
သုံးပါးအပေါင်းသည်။ သရဏံ၊ သရဏမည်၏။

တရားတော်၏ ဝစနတ္ထကား။ အတ္တာနံခါရေန္တေသတ္တေ
တုသုအပါယေသုဝဋ္ဋဒုက္ခေသုစအပတမာနေ ကတွာခါရေတိ
တိဓမ္မော။ ။ အနက်။ ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ခါရေန္တေ၊
ဆောင်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ စတုသု၊ လေးပါးကုန်
သော။ အပါယေသုစ၊ အပါယ်ဘုံတို့၌လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋဒုက္ခ
သုစ၊ အပါယ်၌ကြွင်းသောဝဋ္ဋဒုက္ခတို့၌လည်းကောင်း။ အပတ
မာနေ၊ မကျသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ခါရေတိ၊ ဆောင်တတ်
၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မော၊ ဓမ္မမည်၏။ ။ ထိုသို့ပြု
သည်အတိုင်း၊ သံဃာဟူကအပါယ်ဘေးကြီးများသို့ မဆွဲဘဲ၊
ဒုက္ခဝဋ္ဋိဆင်းရဲ ဟူသမျှမှ လွတ်စေသောကြောင့် သံဃာမည်
၏။ ။ ဟောသောတရားလည်းအပါယ်ကိုမချဘဲ၊ သုခကိုဖြစ်
စေမှ၊ တရား မည်လိမ့်မည်။ ။ ကပိလ ရဟန်းကို သရဏ
သံဃာအမှတ်ဖြင့်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသော များစွာသော
ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့သည် ယခုတိုင် အဝိစိန္တ ဗြဟ္မာန်ရှိ
သေးသည်ကိုထောက်သဖြင့်၊ ပုထုဇဉ်သံဃာကိုကိုးကွယ်ရာ
ဟူ၍ ဟောတိုင်းနားထောင်သဖြင့်။ ဆည်းကပ်ခြင်းငှါ မအပ်
သောကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလိကသရဏဂုံမထိုက်ဟုဆိုလိုသည်။

အမေး။ ကပိလရဟန်းကိုဣဒါနိုးသောကြောင့် အပါယ်
သို့လားသည်လားဟုသိလိုပါသည်။

အဖြေ။ လှူဒါန်းသောကြောင့် မဟုတ်။ ဝါဒကိုနှစ်သက်
၍ကမိလဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြသောကြောင့် နှစ်မွမ်း
ကြရတော့သည်။ ကမိလရဟန်းသည်ဒုဿီလမဟုတ်။ သီလ
ဝန္တဖြစ်၏။ ကလျာဏဓမ္မ ဝါဒီကားမဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်
မဟာထေရ်ကြီးဟူသော ကျော်စောခြင်းဖြင့်ပုဂ္ဂိုလ်တပါးဟူ
၍ထင်ရှား၏။ ။ပိဋကတ်သုံးပုံကိုသည်းအာရုံဆောင်၍ အာစ
ရိယဆရာကြီး တဦးဖြစ် သည် အလျောက်။ သီလဝန္တ သံဃာ
ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမဟာထေရ်ကြီးဟူ၍ လူများ
တို့သည် အပဖြစ်သောအမူအရာဖြင့်လွန်စွာကြည်ညိုကြ၍၊ ဝါ
ဒကို စွဲလမ်း ယူမိကြသောကြောင့် ဘေးထိကြရှာတော့လေ
သည်။

အမေး။ ကမိလရဟန်းသည်ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရာသည်။

အဖြေ။ ထိုကမိလ ရဟန်းသည် ရှင်ဂေါတမ မြတ်စွာ
ဘုရားလက်ထက် ခေတ္တခဏငါးကြီးဖြစ်လာသောအခါ၊ ကိုယ်
သည် သီလဖြူစင်သည်အတွက်ကြောင့် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်
တယ်ထွပ၍ ခံတွင်းကသာ၊ မသမ္မာသော ဝါဒကြောင့် ပုပ်ထွ
သည်ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသည်ကိုထောက်၍ သိနိုင်ရာ
သည်။

အမေး။ ဆရာနိဗ္ဗာန်မဂ္ဂကထာကျမ်းစာမျက်နှာ၈၀-၈၁၌
အယုတ္တဒါနနဒါနံ၊ အရမသင့်မတင့်သောဝတ္ထုပစ္စည်းကိုပေး
လှူခြင်းသည် ဒါနမဟုတ် ဟူ၍ ရေးသားခဲ့၏။ အဘယ်ပစ္စည်း
သည်မသင့်မတင့်သောပစ္စည်းဖြစ်ပါသနည်း။

အဖြေ။ မလ္လာအပ်၊ လှူသဖြင့်လည်း ဒါနအကျိုးမဖြစ်သော
အဒါနသမ္ပတဝတ္ထု၊ ဆယ်ပါးရှိ၏။ ၎င်းဆယ်ပါးကား၊ ကချေသ
ဘင်ပွဲအလှူဟူသောသမဇ္ဇဒါန၊ သေရဉ်သေရက်အလှူဟူသော
မဇ္ဇဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာအဝင်ပျော်ရွှင်မှုဖြင့်မိန်းမအလှူဟူသော
ဓူတ္တိဒါန၊ နွားလားဥသဘာအစရှိသောတိရစ္ဆာန်ယောက်ျားအား
တိရစ္ဆာန်မဖြင့် သားထိုးခြင်းဟူသောဥသဘာဒါန၊ ကာမဂုဏ်

ကိုတိုက်တွန်းအပ်သော မတင့်တယ်သော ပန်းချီ ဆေးအရပ်
 ကား အလှူဟူသော ဝိတ္တကမ္မဒါန၊ အသက်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်
 သော လက်နက်အလှူဟူသော သတ္တဒါန၊ သေစေတတ်သော
 အဆိပ် အလှူ ဟူသော ဝိသဒါန၊ သံခြေကျဉ်း လက်ထိပ်အ
 လှူဟူသော သင်္ခါသိက ဒါန၊ ချိန် စည်းလဲ တင်း စည်းလဲအ
 လှူဟူသော တုသာကုဋမာနကုဋဒါန၊ သက်ရှိသတ္တဝါကို စား
 စေရန်ပေးလှူခြင်းဟူသောသတ္တဒါန။ ၎င်းဝတ္ထုဆယ်ပါးသည်
 အပါယ်သားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မလျော်သည် အလျော်
 မသင့် မတင့်သောဝတ္ထုကို ပေးလှူခြင်းသည် ဒါနမဟုတ်ဟူ၍
 ရေးသုံး၏။ ။ပရိသုဒ္ဓိ ဓမ္မဒါနံ အရလည်း၊ ဝတ္ထုမှန်သော
 ပစ္စည်းကိုလှူခြင်းဟူ၍ ယူရန်သင့်ထပေ၏။ ။ဓမ္မ၊တရား။
 သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်။ ၎င်းအဓိပ္ပါယ် အလာအတိုင်း ဟုတ်မှန်သော
 သမ္မာဒိဋ္ဌိတရားလျော်သောပစ္စည်းကိုပေးလှူခြင်းဟူ၍ အာမိသ
 ဒါန၊ ဓမ္မဒါန နှစ်ပါးကိုပင် ယူရာ၏။ နှစ်ပါးစုံကို ပင်ယူထိုက်
 ကြောင်းကား။ ရန်ကိုအောင်ဘန်များသော်လည်းသူရဲကောင်း
 မဟုတ်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုအာရုံဆောင်၍တတ်သော်လည်းပညာ
 ရှိမဟုတ်၊ ဤသို့အစရှိသဖြင့်၊ ဧကန်အနေကန်၊ ပညတ်ပရမတ်နှစ်
 ပါးတွင်၊ ဤအခါ၌ဧကန်ပရမတ်ကိုဘုရားရှင်ဟောတော်မူသော
 ကြောင့် မစင်ကြယ်သော တရားနှင့်မလျော်သော ပစ္စည်းများ
 ကိုလှူခြင်းသည် ဒါနမဟုတ်ဟူ၍ ယူနိုင်ရာသည်၊ ထိုသို့မဟုတ်
 ဟု ယောဇနာလျှင်၊ ရန်ကိုအောင်ဘန်များကပုထုဇဉ်တို့အမြင်
 အတိုင်း သူရဲ ကောင်းဖြစ်ရာ၏။ ထိုနည်းတူ ပိဋကတ်သုံးပုံကို
 ကုန်စင်အောင်တတ်လျှင်လည်း စာတတ်ပညာရှိ ဖြစ်ရာသည်၊
 ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်ထိုင် ဟောသော တရားတော် ဖြစ်သော
 ကြောင့်၊ တရားတော်၏ အကျိုးမဲ့ကို မပြောမိမဆိုမိစေခြင်းငှါ
 သတိပြုသင့်ကြတော့ပေ၏။

အမေး။ ဆရာရေးသားသောနိဗ္ဗာန်မဂ္ဂကထာကျမ်းမပေါ်
 လီ၊ အချို့ကျမ်းပြုဆရာများ၏ဝါဒသို့သက်သဖြင့်တရားတော်၏

အန္တရာယ်ဖြစ်သော ကျမ်းငယ်များကို ဓမ္မဒါန အမှတ်ဖြင့်တ
ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣဒါနိရာဓမ္မဒါနဖြစ်ပါမည်လော၊
၎င်းဆရာကျမ်းကို မှားသည်ဟုအကျိုးမဲ့ပြောကြား၊ သူတပါး
ကိုလည်းဟန်တားရာ၊ အပြစ်ထိုက်မည်လော။

အဖြေ။ မမှန်သောတရားနှင့် မလျော်သော ဝတ္ထုကိုဣ
ဒါနိခြင်းသည် ဒါနမဟုတ်ဟု ပြဆိုခဲ့သည် အတိုင်း ချွတ်ယွင်း
သောတရားတော်ကို ချီးမြှောက်ဣဒါနိရာဓလည်း၊ ဓမ္မဒါနမ
ဖြစ်နိုင်ရာ၊ ၎င်းအဒါနသမ္မတဆယ်ပါးကိုဣရာဓ၊ ယောတံဒါနံ
ဒေတိသော အပါယဂါမိ၊ ဟူ၍အပါယ်သို့လားထိုက်ကြောင်း
မိလိန္ဒပဉ္စာ ကျမ်း၌ လာသည် အတိုင်း၊ အပြစ်ထိုက်ရာသည်၊
အဂတိလေးပါးတွင် ဘယာဂတိဟူ၍ ကြောက်ရွံ့ အားနာသ
ဖြင့်၊ ထိုအဣတွင်ပါဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ ဟုတ်မဟုတ်မှန်မမှန်ကိုမ
သိသဖြင့် ရေးသားခြင်း ပါဝင်ခြင်းများလည်းမောဟာဂတိသို့
သက်သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ အပြစ်လွတ်ခွင့် မရှိနိုင်ရာ။ ။
ဖြောင့်သော တရား၊ မှန်သောတရား၊ အထူးသဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နှင့်
ဆိုင်သော တရားများကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း၌ကား ကြီးစွာ
သော အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏၊ ဘုရားရှင်ကို လမ်းပိတ်ပင်တားဆီး
သောဦးရီးတော်သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်း၏ မြေမျိုခြင်းကို ထောက်သဖြင့်
ကြောက်သွယ်ကောင်းထွ၏။

အမေး။ ထိုအပြစ်လွတ်ရန်အဘယ်သို့ပြုရပါမည်နည်း။

အဖြေ။ ဤနိဗ္ဗာန်မဂ္ဂကထာကျမ်းနှင့်နာနာဝါဒပုစ္ဆာဝိသု
ဒ္ဓိနိကျမ်းများကိုဣဒါနိလျှင်၊ အပြစ်မှလွတ်ရာ၏။

အမေး။ ဆရာကျမ်းစာမျက်နှာ ၄၄၅။ ကမ္မန္တရာယ်ကိုဝေ
ဘန်၍ ပြရာ။ သံဃာဘေဒက၌ သမ္မုတိ သံဃာကိုသင်းခွဲခြင်းမျှ
ဖြင့် မကွဲပြားပါ။ သင်းကွဲသည်ဆိုရာ အဘယ်နည်းဖြင့် ကွဲပါ
သနည်း။

အဖြေ။ ဥပမာဖြင့်ရှေးဦးစွာပြသော်၊ ခရုဇာယံဘာသာ၌၊
ရောမခရုဇာယံဘာသာ၊ အမေရိကခရုဇာယံဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်

ရာဇ်ယံဘာသာ အစရှိသဖြင့်။ ဂိုဏ်းဆရာ တပါးတည်းဖြင့်တရားဝါဒကွဲပြား၍တပါးသည်တပါးအားအပါယ်လားကြောင်းမကောင်းပြောခြင်းထင်မှတ်ခြင်းရှိကြ၏။ ။ဤနည်းသည်သင်းကွဲနည်းမည်၏။ ။ရန်ကုန်ရောမအသင်း။ တောင်ငူရောမအသင်း။ ပုသိမ်ရောမအသင်းဟူ၍ရောမတိုင်းကြီးရှိရာဇ်ယံသာသနာပိုင်ကြီး၊ ဂိုဏ်းအုပ်၊ ဂိုဏ်းထောက်ကြီးများလက်အောက်အာဏာခံတသင်းတည်းဖြစ်ကြ၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် သင်းကွဲသည် မမည်။ အမြဲမြဲမှ လာရောက် တွေ့ဆုံ ကြသော ရောမ ဘရင်ဂျီဘုန်းကြီးများသည် တစ်ပါင်းတည်း ပြု၍ တရားဟောခြင်း ကျောင်းမှုပြုခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းကြ၏။ဤနည်းဖြင့်သင်းမကွဲဖြစ်၏။

အမေး။ ကိလေသာအန္တရာယ်၌မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးများကို ဖျေသားပြရာ၊ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ၌နတ္ထိကအစရှိသောဒိဋ္ဌိကြီးများရှိပါ၏လော။

အဖြေ။ တရားတော်၌မရှိ။ တရားကိုဆောင်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များ၌မဖြစ်ဟုမဆိုအပ်ချေ။ ။နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအပြားဆယ်ပါးရှိ၏။ ထိုဆယ်ပါးသည်အင်္ဂါအားဖြင့်မဟုတ်။ တပါးတပါးပင်လျှင်အသီးအသီးနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးဖြစ်၏။ ပုညကိရိယာဝတ္ထုဆယ်ပါး။ အကုသိုလ်ကမ္မပထဆယ်ပါးတို့ကဲ့သို့ အသီးအခြားရှိကြ၏။

အမေး။ ။နတ္ထိဒိဋ္ဌိ၊ ပေးအပ်လှူဒါန်းအပ်သောအကျိုးသည် မရှိဟူ၍ယူရာ၌၊ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်ကာမာဝစရကုသိုလ်ဖြစ်၍အကျိုးမရှိ။ ပါရမီဆယ်ပါးသာလျှင် လောကုတ္တရာကုသိုလ် ဖြစ်၍အကျိုးရှိ၏ဟုယူခဲ့သော်နတ္ထိဒိဋ္ဌိကံထိုက်ပါမည်လော။

အဖြေ။ ။ပါရမီ ဆယ်ပါးသည်လည်း လောကီကုသိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်ယူသောမဂ္ဂင်တရား ၈ ပါး၌ရှိသော အပ္ပနာဘာဝနာမှ သာလျှင် လောကုတ္တရာမည်၏။ အကယ်၍ လောကီကုသိုလ်သည် အကျိုးမရှိက။ တရားဟောခြင်းလည်း

လောကီကုသိုလ်၊ ဂှိခိုးပူဇော်ခြင်းလည်းလောကီကုသိုလ်၊ ထိုမှ
တပါးအပစ္စာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါနအစရှိသောပုညကံရိယ
ဝတ္ထုဆယ်ပါးလည်းလောကီကုသိုလ်မျှဖြစ်၏။ ရူပအရူပဈာန်
လည်းလောကီကုသိုလ်ပင် ဖြစ်၏။ ။ဤသို့ အချို့ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်လူမျိုးတို့အယူရှိသလိုကြားသိရသောကြောင့် မနာလိုဘွယ်
သောစကားကိုမဆိုလို။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ပါဒ
ကအခြေမျှပင်ဖြစ်သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍စဉ်း
စားသဖြင့်ကြည့်ရန်သင့်သည်။

အမေး။ ။စဉ်းစားနိုင်ရန်အကြောင်းကိုအနည်းငယ်ထပ်
မံပြစေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ။မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင်ပါဝင်သော တရားတပါးကား။
သမ္မာဝါယာမတည်း။ ။ကတမောစဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါယာ
မော။ ဣစဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုအနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံအကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒန္တနေတိ။ ဝါယမတိ။ ။ဥပ္ပန္နာနံပါပ
ကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံပဟာနာယဆန္ဒန္တနေတိ။ ဝါယာမ
တိ။ ။အနုပ္ပန္နာနံကုသလာနံဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယဆန္ဒန္တနေတိဝါ
ယမတိ။ ။ဥပ္ပန္နာနံကုသလာနံဓမ္မာနံဌိတိယာ။ အသမောသာ
ယ၊ ဘိယျောဘာဝါယ၊ ဝေပုဏ္ဏာယ၊ ဘာဝနာယ၊ ပါရိပူရိယာ
ယဆန္ဒန္တနေတိဝါယမတိ။ ။အယံဝုစ္စတိဘိက္ခဝေ သမ္မာဝါ
ယာမော။ ။အနက်လွယ်၏။ ။လောကီကုသိုလ်သည်နိဗ္ဗာန်
ဘိုင်အောင်အကျိုးပေးစွမ်းနိုင်၏။ ထိုကြောင့်။ သဒ္ဓါပုဗ္ဗင်္ဂမံဒါနံ၊
အပ္ပကဏ္ဍာပိယေကတံ။ ပသန္နာတိသုကာလေသု၊ လဘန္တိတိပိ
မံသုခံ၊ ဟူ၍၎င်း။ ။သုမနသုတ်၌ ကောသလမင်းကြီး၏ သွီး
တော်သုမနမင်းသွီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်မေးရာ၌
မြတ်စွာဘုရားရှင်ဖြေဆိုတော်မူချက်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်
အလ္လုပေးသဖြင့်။ အကျိုးထူးပါသေးသလားဟူ၍။ ။ဣဿ
ဘန္တေ ဘဂဝတော သာဝကာသမသဒ္ဓါ၊ သမာသိသာ၊ သမ
ပညာ၊ ဧကောဒါယကော၊ ဧကောဒါယကော၊ တေကာယဿ

ဘေဒါ ပရမ္မရ ဣာသုဂတိသင်္ဂဏီယောကံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ဧဝံ
ဘူတာနံ ပနနေသံဘန္တေသိယာဝိသေသော။ သိယာနာနာက
ရဏန္တိ။

ဘုရားရှင်ဖြေတော်မူသည်မှာ။ ။သိယာသုမနေယော
သောသုမနေဒါယကော။ သောအမုံအဒါယကံဒေဝဘူတောသ
မာနော၊ ပဉ္စဟိဌာနေဟိအဓိဂဏှာတိ။ ဒိဗ္ဗေနအာယုနာ၊ ဒိဗ္ဗေန
ဝဏ္ဏေန၊ ဒိဗ္ဗေနသုခေန၊ ဒိဗ္ဗေနယသေန၊ ဒိဗ္ဗေနအဓိပတေယျ
န။ ။ယောသောသုမနေဒါယကော။ သောအမုံအဒါယကံဒေဝ
ဘူတောသမာနော၊ ဣမေဟိပဉ္စဟိဌာနေဟိအဓိဂဏှာတိ။ ။သု
မနမင်းသွိုးနောက်ထပ်မေးပြန်သည်မှာ။ ။သစေပနတေဘဏ္ဍ
ဥဘောတတောရတာဣတ္တတ္တံအာဂန္တိဿန္တိ။ မနုဿဘူတ
ပနနေသံဘန္တေသိယာဝိသေသော။ သိယာနာနာကရဏန္တိ။

ဘုရားရှင်အဖြေ။ ။သိယာသုမနေ၊ ယောသောသုမနေဒါယ
ကောသော အမုံအဒါယကံ မနုဿဘူတောသမာနော၊ ပဉ္စဟိ
ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ။ မာနုဿ ကေနအာယုနာ မာနုဿ
ကေနဝဏ္ဏေန မာနုဿကေန သုခေနမာနုဿကေနယသေန၊
မာနုဿ ကေန အဓိပတေယျေန။ ယောသော သုမနေဒါယ
ကော။ သောအမုံအဒါယကံမနုဿဘူတောသမာနောဣမေ
ဟိပဉ္စဟိ ဌာနေဟိအဓိဂဏှာတိ။

နောက်ထပ်အမေး။ ။သစေပနတေဘန္တေဥဘောအာဂါရ
သ္မာအနာဂါရိယံပဗ္ဗဇန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပနနေသံဘန္တေသိယာဝိ
သေသော။

အဖြေ။ ။သိယာနာနာကရဏန္တိ။ သိယာသုမနေ။ ယော
သော သုမနေဒါယကော။ သောအမုံအဒါယကံပဗ္ဗဇိတောသ
မာနော၊ ပဉ္စဟိဌာနေဟိအဓိဂဏှာတိ။ ယာဝိတောဝဗဟုလံစီ
ဝရံပရိဘုဉ္ဇတိ။ အပ္ပံအယာဝိတော၊ ယာဝိတောဝဗဟုလံပိဏ္ဍာပါ
တံပရိဘုဉ္ဇတိ။ အပ္ပံအယာဝိတော။ ယာဝိတောဝဗဟုလံသေနာ

သနံပရိဘုရားတို့။ အပ္ပံအယာစိတော။ ယာစိတောဝဗဟုလံဂိလာ
နပစ္စယဘေသန္တပရိက္ခာရံဘုရားတို့။ အပ္ပံအယာစိတော။

သုမနအဆို။ ။ ယဒိဒံဝိရတ္တိယာဝိရတ္တန္တိ။ အတ္တရိယံဘန္တေ
အတ္တုတံဘန္တေ။ ယာဝဠိဒံပုညံဘန္တေအလမေဝဒါနာနိဒါတုံအ
လံပုညာနိကာတုံ။ ယတြဟိနာမဒေဝဘူတဿ ဝိဥပကာရာနိ
ပုညာနိ။ မနုဿဘူတဿဝိဥပကာရာနိပုညာနိ။ ပဗ္ဗဇိတဿဝိ
ဥပကာရာနိပုညာနိ။

ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသည်မှာ။ ။ ဝေမေတံသုမနေ။ အ
လမေဝဒါနာနိဒါတုံ။ အလံပုညာနိကာတုံ။ ဒေဝဘူတဿဝိဥပ
ကာရာနိပုညာနိ။ မနုဿဘူတဿဝိဥပကာရာနိပုညာနိ။ ပဗ္ဗဇိ
တဿဝိဥပကာရာနိပုညာနိ။ ။ ယထာဝိစန္ဒောဝိမလောဂစ္ဆံ
အာကာသဓာတုယာ။ သဗ္ဗေတာရဂဏေလောကေ။ အာဘာ
ယအတိရောစတိ။ ။ ဇေဝံဒဿနသမ္ပန္နော။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓသာဝ
ကော။ မစ္ဆရိအဓိဂဏှာတိ။ ပဉ္စဌာနေဟိပဏ္ဍိတော။

အနက်။ ။ ဘန္တေ။ အရှင်ဘုရား။ ဣမေ ဤသာသနာတော်၌။
အဿဘဂဝတော။ အရှင်မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝကာ။ တပည့်
တော်တို့သည်။ ။ သမသန္ဓါ။ တူမျှသောသန္ဓါတရားရှိကြကုန်
၏။ သမသီလာ။ တူမျှသောသီလရှိကြကုန်၏။ သမပညာ။ တူမျှ
သောပညာရှိကြကုန်၏။ ဧကော။ တယောက်သောတပည့်သား
တော်သည်။ ဒါယကော။ ပေးကမ်းလှူဒါန်း၏။ ဧကော။ တယော
သောတပည့်တော်ကား။ အဒါယကော။ မပေးမကမ်းမလှူဒါန်း။
တေ။ ထိုသူနှစ်ဦးတို့သည်။ ကာယဿဘေဒါ။ ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး
သည်မှ။ ပရမ္မဏာ။ စုတိကျသည်နောက်၌။ သုဂတိ။ ကောင်း
သောလားခြင်းရှိသော။ သဂ္ဂိလောကံ။ နတ်ပြည်နတ်ရပ်၌။ ဥပ
ပဇ္ဇေယျ။ ဖြစ်ကြကုန်အံ့။ ဘန္တေ။ ရွှေဘုန်းတော်ရှင်ဘုရား။ ဒေဝ
ဘူတာနံ။ နတ်ဖြစ်ကုန်သော။ နေသံ။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့အား။
ဝိသေသော။ အထူးသည်။ သိယာ။ ဖြစ်ရာသလော။ နာနာကရ
ဏံ။ အထူးထူးသောအကြောင်းသည်။ သိယာ။ ဖြစ်ရာသလော။

သုမနေ၊ သုမနံ။ သိယာ၊ ထူးရာ၏။ သုမနေ၊ သုမနံ။ ယော
 သော၊ အကြင်တပည့်သား တယောက်သည်။ ဒါယကော၊ ပေး
 ကမ်းလှူဒါန၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ အမုံဒါယကံ၊ မပေးလှူသော
 သူထက်။ ဧဝံဘူတော၊ နတ်ရပ်ခွင်၌။ သမာနော၊ အတူတကွ
 ဖြစ်သည်။ ဂှိသော်၊ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါး ကုန်သော။ ဌာနေဟိ၊ အ
 ကြောင်းတရားတို့ဖြင့်။ အဓိဂဏ္ဍာတိ၊ အလွန်ခံစားရ၏။
 ဗိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ အာယုနာ၊ အသက်ရှည်ခြင်းဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ ဗိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းလှခြင်းဖြင့်
 လည်းကောင်း။ ဗိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ သုခေန၊ ချမ်းသာခြင်း
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ယသေန၊ အခြံအရံ
 များခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗိဗ္ဗေန၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ အဓိပတေ
 ယေျန၊ အစိုးရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဟိ၊ ငါး
 ပါးကုန်သော။ ဌာနေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ အဓိဂဏ္ဍာတိ၊ အ
 လွန်အားဖြင့်ခံစားရ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ သစေ၊ အကယ်
 ချ်။ တေဥဘော၊ ထိုနှစ်ယောက်သောသူတို့သည်။ တတော၊ ထို
 နတ်ဘုံမှ။ စုတာ၊ စုတေကြသဖြင့်။ ဣတ္တတ္ထံ၊ ဤလူ့ပြည်သို့။ အာ
 ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်အံ့။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ မနုဿဘူတာ
 နံ၊ လူဖြစ်လာကုန်သော။ နေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ဝိသေသော၊ ထူး
 ခြားသောအဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။ နာနာကရဏံ၊
 အထူးထူးသောအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။

သုမနေ၊ သုမနံ။ သိယာ၊ ထူးခြားသည်ဖြစ်ရာ၏။ သုမနေ၊ သု
 မနံ။ ယောသော၊ အကြင်တပည့် သာဝကသည်။ ဒါယကော၊
 ပေးကမ်းလှူဒါန၏။ သော၊ ထိုပေးကမ်းလှူဒါနသောသူသည်။
 အမုံဒါယကံ၊ မလှူဒါနသောတပည့်သာဝကထက်။ မနုဿဘူ
 တော၊ လူအဖြစ်၌။ သမာနော၊ အတူဖြစ်ကြပြန်အံ့။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါး
 ကုန်သော။ ဌာနေဟိ၊ အကြောင်းတရားတို့ဖြင့်။ အဓိဂဏ္ဍာတိ၊ အ
 လွန်ခံစားရ၏။ မာနုဿကေန၊ လူ၌ဖြစ်သော။ အာယုနာ၊ အသက်

ရှည်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ မာနုဿကေန၊ လူနွှံ့ဖြစ်သော။
ဝဏ္ဏေန၊ အဆင်းလှခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ မာနုဿကေန၊ လူနွှံ့
ဖြစ်သော။ သုခေန၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာချမ်းသာ ခြင်းဖြင့် လည်း
ကောင်း။ မာနုဿကေန၊ လူနွှံ့ဖြစ်သော။ ယသေန၊ အခြွေအရံများ
ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ မာနုဿကေန၊ လူနွှံ့ဖြစ်သော။ အဓိပ
တေယျေန၊ အစိုးရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အဓိဂဏ္ဍာတိ၊ အ
လွန်အားဖြင့်ခံစားရ၏။

ဘန္တေ၊ အရှင် ဘုရား။ သစေပန၊ အကယ်၍ကား။ တေဉ္စ
ဘော၊ ထိုနှစ်ပါးသောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အာဂါရသ္မာ၊ အိမ်
ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်မှ၊ အနာဂါရိယံ၊ အိမ်ရာမထောင်
ဘဲ။ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ရဟန်းပြုကြအံ့။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရ
ဟန်းပြုကုန်သော။ နေသံပန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဝိသေသော၊ အ
ထူးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။

သုမနေ၊ သုမန။ နာနာကရဏံ၊ အထူးထူးသော အကြောင်း
သည်။ သိယာ၊ ထူးရာ၏။ သုမနေ၊ သုမန၊ ယောသော၊ အကြင်တ
ပည့်သာဝကသည်။ ဧဝံ၊ ဤသကော၊ ပေးလှူလေ့ရှိ၏။ သော၊ ထိုပေး
လှူသောသူသည်။ အမံ၊ ဧဝံ၊ မပေးမလှူသာသာဝကထက်။
ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ သမာနေ၊ တူမျှသည်ရှိသော်
လည်း။ ပဗ္ဗဟိဋ္ဌာနေဟိ၊ ငါးပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့်။ အဓိဂ
ဏ္ဍာတိ၊ လွန်စွာခံစားရ၏။ ယာစိတောဝ၊ အလှူခံသည်ရှိသော်။
ဗဟုလံ၊ များစွာသော။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်
ရ၏။ အယာစိတော၊ အလှူမရပ်ခံသည်ရှိသော်။ အပ္ပံ၊ လောက်ရုံမျှ
ကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။ ယာစိတော၊ ရပ်ခံသည်ရှိသော်။
ဗဟုလံ၊ များစွာသော။ ဝိဏ္ဏုပါတံ၊ ဆွမ်းကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံး
ဆောင်ရ၏။ အယာစိတော၊ ဆွမ်းမရပ်ခံသော်။ အပ္ပံ၊ လောက်ရုံ
မျှကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။ ယာစိတောဝ၊ ရပ်ခံသည်ရှိ
သော်။ ဗဟုလံ၊ များစွာသော။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာ
ကို။ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။ အယာစိတော၊ မရပ်ခံသည်

သော်။အပ္ပံ၊ သင့်လျော်ဘွယ်ကို။ ပရိဘုရတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။
ယာစိတော၊ တောင်းခံလတ်သော်။ ဗဟုလံ၊ များစွာသော။ ဂီလာ
နပစ္စယဘေသန္တိ၊ သူနာဆေးအစရှိသောအသုံး အဆောင်များ
ကို။ ပရိဘုရတိ၊ သုံးဆောင်ခံစားရ၏။ အယာစိတော၊ မတောင်း
ခံသော်။ အပ္ပံ၊ လောက်ရုံမျှကို။ ပရိဘုရတိ၊ သုံးဆောင်ရ၏။

ယဒိဗ္ဗိယံ၊ ဤကောင်းမှုသည်။ ဝိရတ္တိယာ၊ အရဟတ္တ
ဖိုလ်ဖြင့်။ ဝိရတ္တိန္တိ၊ ဝဋ်မှလွတ်ကုန်၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။
အတ္ထရိယံ၊ အံ့ဘွယ်ဖြစ်ပေ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အတ္တ၊ တံ၊
ဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစွ။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဣဒံ၊ ဤသို့ သော
ကောင်းမှုသည်။ ယာဝဉ္စ၊ အကြင်မျှလောက်ကောင်းကျိုးကြီးစွ
ပေ၏။ ဒါနာနိ၊ အလှူဒါနတို့ကို။ ဒါတံ၊ ပေးလှူခြင်းငှာ။ အလမေ၊
သင့်ထွပေသတည်း။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ ကာဝ
ပြုလုပ်ခြင်းငှာ။ အလံ၊ ထိုက်ထွပေ၏။ ယတြာဟိနာမ၊ အကြ
ကြောင့်မည်သည်ကား။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့သည်။
ဒေဝဘူတဿပိ၊ နတ်၌ဖြစ်သောသူအားလည်း။ ဥပကာရာနိ၊ အ
လွန်ကျေးဇူးကြီးကုန်၏။ ပုညာနိ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့သည်။
နုဿဘူတဿပိ၊ လူဖြစ်သောသူအား လည်းကောင်း။ ဥပကာ
ရာနိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ ပုညာနိ၊ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့
သည်။ ပဗ္ဗဇိတဿပိ၊ ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဥပကာရာနိ၊
ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။

သုမနေ၊ ဒါယကာမသုမန။ ဇေတံ၊ ဒါယကာမလျှောက်ဆို
သောဤစကားသည်။ ဇေတံ၊ ဤသို့ မှန်ထွပေ၏။ ဒါနာနိ၊ ပေးကမ်း
လှူဒါန ခြင်းတို့ကို။ ဒါတံ၊ ပြု ခြင်းငှာ။ အလမေဝ၊ သင့် ကြ
တော့သည်သာလျှင်တည်း။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။
ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ အလံ၊ ထိုက်ထွ ပေ၏။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်
ကောင်းမှုတို့သည်။ ဒေဝဘူတဿပိ၊ နတ်တို့အား၎င်း။ ဥပကာ
ရာနိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့
သည်။ မနုဿဘူတဿပိ၊ လူဖြစ်သောသူအားလည်းကောင်း။

ဥပကာရာနိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့သည်။ ပဗ္ဗဇိတဿပိ၊ ရဟန်း ဖြစ်သော သူအား လည်းကောင်း။ ဥပကာရာနိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်၏။ သုမနေ၊ ဧဝံကာမသုမန၊ လောကေ၊ လောက၌၊ ဝိမလော၊ ညစ်ကြေးကင်းသော၊ စန္ဒော၊ လသော်တာသည်။ အကာသဓာတုယာ၊ ကောင်းကင်ပြင်၌။ ဂစ္ဆံ၊ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ တာရဂဏော၊ ကြယ်တာရာတို့ထက်။ အာဘာယ၊ ထွန်းပသောအရောင်ဖြင့်။ အတိရောစတိယထာ၊ လွန်၍တင့်တယ်လေဘိသကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ လောကေ၊ လောက၌။ သီလသမ္ပန္နော၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ယောကျ်ားမြတ်သည်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ မစ္ဆရိနေ၊ တွန့်တိုစည်းလဲသောသူတို့ထက်။ စာဂေန၊ ပေးလှူသည်အတွက်ကြောင့်။ အတိရောစတိ၊ အလွန်အကြူးအထူးအားဖြင့်တင့်တယ်၏။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်၊ ဟောသံကိုကြားရဘိသကဲ့သို့ ပီတိသောမနဿဖြစ်ပွား၍၊ သဒ္ဓါရှေ့သွားရှိသောဒါနသီလအစရှိသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို၊ ဘုရားဟောမဟုတ်။ ကပိလရဟန်းဟောထားခဲ့သည်ဟုမပြောမိမဆိုမိကြရန်များစွာသတိထားသင့်ကြပေတော့သည်။

အမေး။ ဆရာဝေဘန်၍ဟောချက်များကို သာဓုခေါ်ပါ၏။ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်း၌၊ သီလဝန္တအနုပုထုဇဉ် ရဟန်းကို ဥဒ္ဓိဿသံဃာ၌သွင်းသည်ကိုဝန်ခံပါ၏။ သို့ရာတွင်၊ ဒုဿီလနှင့် သီလဝန္တလက္ခဏာကိုတဖန်ဝေဘန်စေလိုပါသည်။

အဖြေ။ လူသီလ ဝန္တဟူက၊ အသက် မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသောကုန်ယုတ်ငါးပါးကိုပယ်သဖြင့်ကုန်သွယ်လယ်လုပ်ခြင်း၊ အစားအမျှကိုထမ်းခြင်းအစရှိသဖြင့် အမြတ် အစွန်းအလုပ်မှုအခဲဖြင့်အသက်မွေးကြသောဥပါသကာ၊ ဥပါသကီတို့သည်ပဉ္စသီလကိုသမ္ပတ္တိရတိ၊ သမာဒါနိရတိ၊ သရစ္ဆေဒိရတိဖြင့်ဆောင်တည်လေ့ရှိကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လူသီလဝန္တ

မည်ကုန်၏။ သမ္ပတ္တိရတီဟူက၊ ဥာဏဝိပ္ပယုတ်သီလမည်၏။ အကျိုးအကြောင်း ကိုမသိ။ အမိ အဘ ဆွေ မျိုးများ ထုံးနည်း အကုသိုလ်ကမ္မပထငါးပါးကိုမပြုအပ်ဟုရှောင်ကြည်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပမာ၊ ဟိန္ဒူလူမျိုးများအလေ့တည်း။ သမာဒါနဝိရတီသည် လူပုထုဇဉ်ဥပါသကာတို့ ကုသိုလ်ဇော ပြဋ္ဌာန်းသော ဥာဏသမ္ပယုတ်သီလမည်၏။ နေ့စဉ်ခံယူသည်ဖြစ်စေ။ မခံယူသည်ဖြစ်စေ။ ငါသည်ငါးပါးသီလကိုအသက်ထက်ဆုံးဆော်တည်မည်ဟူသော ကုသိုလ်ဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်လည်းဆောက်တည်အပ်၏။ နှုတ်မြွက်၍ဖြစ်စေ၊ မမြွက်၍ဖြစ်စေ၊ ခံယူဆောက်တည်အပ်၏။ မာဂဘောသာမှ တပါးအင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ မြန်မာဘာသာ၊ ရှုံးဘာသာ၊ တရုတ်ဘာသာ အစရှိသည် ဖြင့်လည်း ခံယူဆောက်တည်အပ်၏။ စေတီရှေ့တော်၌သော်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာအာစရိယာထံ၌သော်လည်းကောင်း၊ သိက္ခာပဒံသမာဒိယာမိဆို၍ သော်လည်းကောင်း၊ မဆိုမူ၍ သော်လည်းကောင်း၊ ခံယူဆောက်တည်အပ်၏။ ဆောက်တည်၍ပြုသောအကျိုးကားတူမျှရာ၏။

အမေး။ အကယ်၍သမာဒါနဝိရတီ ဥာဏသမ္ပယုတ် သီလဖြစ်ထိုက။ သိက္ခာပဒံ သမာ ဒိယာမိ။ ဟူ၍ နှုတ် မြွက် ခံယူဆောက်တည်မှသော်လည်းကောင်း၊ စေတီရဟန်းသံဃာထံတွင်ခံယူဆောက်တည်မှသော်လည်းကောင်း၊ အကျိုးရမည်၊ သို့မဟုတ်ဥာဏ ဝိပ္ပယုတ်သော် လည်း ကောင်း၊ အချည်းနှီးသော်လည်းကောင်းဖြစ်အံ့ဟူ၍တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဆိုအံ့။ ဆရာပြောဆိုဆုံးမလေ့ရှိသော နတ္ထိကဒိဋ္ဌိကြီး၏ ပါဒကအခြေဖြစ်မည်လော။

အဖြေ။ မဖြေအပ်သောပြဿနာဖြစ်သည်။ ကလျာဏအဖြစ်သို့ရောက်သော သူတို့ သိနိုင်ရာသော ကြောင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကိုရစေခြင်းငှါသာလျှင် စေ့ဆော် စီရင်၍ဟော၏။

အမေး။ နားသည်ပါပြီ။ သို့ရာတွင် မည်သည်နည်းဖြင့် ဆောက်တည်သော်။ ရသောအကျိုးသည်တူမျှ၏ ဆိုသောအနက်ကိုနားမလည်ပါ။ အကယ်၍ တူမျှသည် ဖြစ်က။ အိမ်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ ဗိတ်သက်သက်ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း အလွယ်တကူ ဆောက်တည်အံ့။ ဤအချက် များကို ဝေဖန်ပါလော။

အဖြေ။ မခံယူမူ၍သော်လည်းဗိတ်သက်သက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်းဆောက်တည်အံ့။ နှုသောဣန္ဒြိယသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ သတိမေ့လျော့ သဖြင့် ထိုသီလ သည်ပျက်တတ်၊ ကွက်တတ်၊ ကျားတတ်၏။ နှုတ်မြွက်ခံယူဆောက်တည်အံ့။ ကန်တော့သောဩကာသကုသိုလ်သက္ကဋ္ဌဒါနလည်းရရာ၏။ ထိုရသောဒါနကုသိုလ်သည် သီလကိုထောက်ပံ့နိုင်ခန့်စေသောဥပထမ္မကသည်ဖြစ်ရာ၏။ အကျိုးထူးသည်ကားဒါန၏အစွမ်းဖြင့်ဒါနမယသီလမယနှစ်ပါးကို ရရာ၏။ သီလသက်သက် သော်ကားရသော်တူမျှရာ၏။

အမေး။ သာဓုခေါ်ပါ၏။ ပျက်သောသီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သီလဝန္တဖြစ်ပါ၏လော။

အဖြေ။ ပျက်သည်ဖြစ်စေ၊ ကွက်သည်ဖြစ်စေ။ မကျားခဲ့သော်နေ့စဉ် ဆောက်တည် သောအစွမ်းဖြင့် သီလဝန္တပင်ဖြစ်ရာ၏။ ဥပမာ၊ ကုန်ယုတ်ငါးပါးဖြင့်အသက်မွေးခြင်းကိုမပြုသော လူလတ်လူကြီးများတို့သည် နေ့စဉ် ဆောက်တည် ကြ၏။ ငါးပါးတွင်ရံခါ တပါးသော်လည်း ကောင်း။ နှစ်ပါး သော် လည်းကောင်း။ ဤသို့အစရှိသဖြင့် ပျက်၍ကျိုးအံ့။ ပေါက်အံ့။ ထပ်မံခံယူသော အစွမ်းဖြင့် သီလဝန္တမှ မယုတ်ရာ။ အကယ်၍ ရံခါ ဆောက်တည်၏။ ရံခါမဆောက်တည်။ လူငယ်များကဲ့သို့ထိုသီလသည်ကျားသော်၊ ဒုသီလမည်ရာ၏။ အကယ်၍သမ္မာအာဇီဝဟေတုရှိပါလျက် ပျက်သော သီလ။ ကျိုးသော သီလတို့သည်ဒုသီလပုဂ္ဂိုလ်၏ အမူအရာ ဆိုခဲ့အံ့။ ပုထုဇဉ်တို့၏သီလ

သည်မမြဲခြင်းကြောင့်မဆိုထိုက်ပေရာ။ «အရိယာဖြစ်သော သောတာပန်အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သီလမှသာလျှင် မဂ်ခဏ နှ့် သရစ္ဆေဒဝိရတီ ဖြစ်သည်နှင့် ထိုနေ့စဉ် ဆောက်တည်အပ် သောဝါရိတ္တသီလသည်မြဲ၏။ «တစုံတခုသောမကောင်းမှု ကိုပြုမိအံ့။ထိုအကုသိုလ်ကမ္မပထငါးပါးသို့ မသက်။ ဒုစရိုက်မျှ ဖြစ်ရာ၏။ထိုကြောင့်ဒုစရိုက်ကိုကားသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုမိသေး၏ဟုပရိတ်ကြီးပါဠိတော်ရတနသုတ်၌ပင်ဟောတော် မူ၏။အကယ်၍ပုထုဇဉ်တို့၏ပါဏာတိပါတာအမူအရာနှင့် တူ စွာဖြစ်အံ့။ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဒေါသမူဒွေး၏ အမြစ်မူလ ဖြစ်သောဣဿာ စေတသိက်သည် ချုပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သော ဒေါသသည်ဥဒ္ဓစ္စ၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်သည်အ။ သျှော်စွာအပါယ်ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို မပေးစွမ်းနိုင်သဖြင့် ရှု ရင်းသောပဝတ္တိအကျိုးကိုသာ ပေးနိုင် ရာ၏။ ထို့ကြောင့်မဂ် ဖြင့်မပယ်အပ်သေးသောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ၏ ကာယဝစီ မနောအကုသိုလ်စေတနာသည် ဥဒ္ဓစ္စစေတနာမည်၏ဟု မှတ် ရာ၏။

အမေး။ ပုထုဇဉ်တို့၏ သီလသည် ပေါက်လျက်၊ ကွက် လျက်၊ကျိုးလျက်၊ သီသဝန္တ ဖြစ်ကြောင်းကို ဥပမာ ဖြင့် ပြပါ လော။

အဖြေ။ ပျက်သည်ဆိုသော်လည်း ငါးပါးအလုံးစုံ ပျက် သည်မဆိုလို။ ငါးပါးအလုံးစုံ ပျက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည် နိစ္စသီလဆောက်တည်သည်မမည်ရာ။ ကွက်သည်ဟူက ဒုစ ရိုက်မျှဖြစ်၍ကမ္မပထမမြောက်။ «ကျိုးသည်ဟူကတပါးနှစ် ပါးပျက်၏။ကြွင်းသုံးပါးလေးပါးရှိ၏။ထိုအခါထိုနေ့၌ ငါးပါးသီ လကိုထပ်မံခံယူဆောက်တည်ပြန်၏။ နေ့ထက်ဝက် အစရှိသ ဖြင့်ရအပ်ပြန်၏။ «ကျားသောသီလကားတနေ့ဆောက်တည်၊ တနေ့မဆောက်တည်မျှ၍အကုသိုလ်ကမ္မပထကိုပြု၏။ «ဥပ မာသော်ကား။ သီလသည် ပြုစင်သော လက္ခဏာ ရှိသည်အ

လျောက်၊ဝတ်ပြုအင်္ဂါ၊ပုဆိုးခေါင်းပေါင်းဖြူတို့ကိုနည်းပြု၍ပြ
သည်ရှိသော်။အင်္ဂါ၌အညစ်အကြေးတင်၍စွန်း၏။ ဆပ်ပြာ
ရေဖြင့်ဖွပ်လျှော်သော်။ပကတိအတိုင်းဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ။
အသက်မွေးမှု၌ အကုသိုလ်ကမ္မပထရှိသော်၊ အလွန် ညစ်ငြူး
သောအဝတ်ကိုခဝါမပေး အမြဲဝတ်သကဲ့သို့ မရှုမထွ ဖြစ်ရာ
၏။ ။သီလတပါး နှစ်ပါး ကျိုးသော ဥပမာ၌ ကား။ ထိုတခု
သောအင်္ဂါသည် လက်၌ ညစ်လွန်း စွန်းလွန်း သော ကြောင့်
လျှော်၍မရ။ ဒိုဘီသော်မှလက်မခံရာ။ ထိုလက်ပိုင်းကို စွန့်ပစ်
၍လက်တဖက်အသစ်ကို ထိုအင်္ဂါ၌တပ်ပြန်သဖြင့်။ ထိုအခါပ
ကတိအင်္ဂါဆုံးရသကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၏။ ထိုကဲ့သို့ရဟန်း၏သီလအ
စရှိခြင်းအကြောင်းများကား ဥပါသကာတို့ အသင့် နှလုံးသွင်း
နိုင်ရုံမျှအရိပ်အမြွက်ပြအံ့။ ။တပါးသောရဟန်းသည်ဆောက်
တည်အပ်သောပဗ္ဗဇိတသီလကို နိစ္စသီလဖြင့် ဆောက်တည်
၏။တစုံတခုသောအန္တရာယ်ကြောင့် ပျက်သော် ပါရာဇိကသို့
မရောက်သော ပျက်ခြင်းဖြင့် ဒုသီလ ဟူ၍ မဆိုထိုက် သင့်
သေး။ ။အာပတ်သို့ ရောက်ရာ ဒေသနာ ကြားသော် တဖန်
ဆောက်တည်အပ်သောသီလ၏အစွမ်းဖြင့်သီလဝန္တအဖြစ်မှမ
ယုတ်ရာ။အကယ်၍ဒေသနာမကြားမိအံ့။ ဂရုကအာပတ်လည်း
မဖြစ်အံ့။ထိုမျှလောက်သောအခြင်းအရာဖြင့် ဒုသီလမဖြစ်နိုင်
သေး။သီလဝန္တ ကလျာဏကားမဖြစ်ထိုက် သည်သာတည်း။
သီလဝန္တကလျာဏဖြစ်ခဲ့သော်။ကြီးသည်ဖြစ်စေ။ ငယ်သည်
ဖြစ်စေ။၂၂၇ ပါးသော သိက္ခာပုဒ် တော်များကို ကွက်ကွက်
ထင်ထင်သိမြင်သည် အလျောက်၊ အဆောတလျှင် ဒေသနာ
ကြားရာ၏။ ။အကယ်၍ရဟန်းတို့သမ္မာအာဇီဝသည်မဖြစ်ခဲ့
အံ့။ ကုန်ယုတ်ငါးပါးကိုမပယ်နိုင်သောဥပါသကာကဲ့သို့ဖြစ်ရာ
၏။

တပါးသောရဟန်းသည် အရှက်မရှိ။ သာမည ရဟန်းများ
သိလေ့ရှိသောဂရုကအာပတ်အစရှိသည်တို့နည်းဖြင့်။မသွား

အပ်သောဈေးတွင်းသို့ထည့်ပတ်ကြည့်ရှုလိုခြင်း။ ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကိုရွေးချယ်ဝယ်ယူခြင်း။ အကြောင်းထူးမရှိဘဲလျက်၊ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့နှင့် တပေါင်းတည်း ပြုလုပ်ပေါင်းသင်းနေထိုင်သွားလာ၏။ ဆဲဆိုရေရှုတ်ခြင်း အစရှိသောလူတို့ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုရှစ်ပါးတွင်တပါးပါးသို့သက်ဝင်မိသဖြင့် နေသနာမကြား၊ နောင်အဘို့လည်း ပမာဏမထား၊ ပြစ်မှားသောတပါးရဟန်းသံဃာ လူဒါယကာများကို ထိုက်သည် အားလျော်စွာ ဝန်မချသော်။ အလန္တိကလေးတွင်သွတ်သွင်းရာသည်။ ။ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုအင်္ဂါရှစ်ပါး ဖြည့်စုံသော် အလန္တိကြီး အပြစ်သို့ရောက်ရာသည်။ ထိုသို့ရောက်သည်ရှိသော်၊ နိဗ္ဗာန မဂ္ဂကထာကျမ်းတွင်ပြသောအရိယူပဝါဒကံမထိုက်မကြည်ညိုဘွယ်အမှုကိုပြုလိုသော ဒါယကာသည်ပြုအပ်ကြောင်း ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏။ ။ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုဟူကလည်းလူကိုလူချင်း ပမာဏမပြု၊ ပြောမှုဆိုမှု၌အရိယူပဝါဒကံမထိုက်။ ပြုနိုင်ရာသို့လက္ခဏာဖြစ်ရာ၏။ သာမညအပြစ်ကားတိရစ္ဆာန် ယင်ငယ်ငယ်ထိပါးသော်မှသာမညအပြစ်ရရာသကဲ့သို့တည်း။

အမေး။ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုဘယ်နှစ်ပါးနည်း။

အဖြေ။ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုသည်ရှစ်ပါးတည်း။ တပါးတပါး၏အစွမ်းဖြင့်ပုဂ္ဂလိကဒါန၊ ပုဂ္ဂလိကရှိခိုးခြင်း အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်ဆက်ဆံသောအမှုတို့၌ဂရုမပြုသော်မလေးမခန့်မှု မထိုက်။ ။ သံဃိကဝတ်မှာကား ပြုထိုက်ပြုအပ်ရာ၏။ မပြုသော်၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာအပြစ်ကြီးငယ်ဖြစ်ရာ၏။ ဥပမာ၊ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုတရား ထင်ရှား သော ရဟန်းတပါးသည်အသုဘအမှုငှါသံဃာတော်အသွင်အမူအရာဖြင့်ကြွလာ၏။ တယောံသောလူဥပါသကာသည်လမ်း၌တွေ့ရာခရီးမပေး၊ လူချင်းကဲ့သို့သွားလာ၏။ ထိုအခါသာမညအပြစ်မျှထိုက်ရာ၏။ တယောံသောလူဥပါသကာသည် ဆဲရေးလိုက်သဖြင့်ထိုရဟန်းသည်သံဃာကျင့်ဝတ်နှင့် အညီသည်းခံသဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေ

သော်။ အရိယူပဝါဒကံထိုက်၏ ဟူ၍ရချစင်စစ်မှတ်ရာ၏။ ထို
ရဟန်းသည်ပါရာဇိကကျ၊ မကျဟူ၍လူတို့နှင့်မဆိုင်၊ လူတို့ အ
ဘို့မကြည်ညိုဘွယ်အင်္ဂါရှစ်ပါးကိုမြတ်စွာဘုရားဟောတော်
မူ၏။ ငါးပါး သီလ ကဲ့သို့ တပါးတပါးဖြင့် ပဉ္စသီလ မမည်။
သည်နည်း တူ၎င်း။ ပါဏာတိပါတာ အစရှိသည်တို့၌ အင်္ဂါ
ငါးပါးလေးပါးရှိရာ။ ထိုအင်္ဂါပြည့်စုံသော်မှ၊ ပါဏာတိပါတာ
အစရှိသဖြင့်ထိုက်သကဲ့သို့သည်းကောင်း၊ တပါးတပါးသော
မကြည်ညိုဘွယ် အမှုအတွက် အရိယူပဝါဒကံမထိုက်ကြစေ
ရန်သတိပြုသင့်ကြပေတော့သည်။

မကြည်ညိုဘွယ်တရားရှစ်ပါးဟူသည်ကား။ အဋ္ဌအင်္ဂုတ္တရ
ပါဠိတော်အပ္ပသာဒနိယသုတ်၌၍သို့မြတ်စွာဘုရားဟောကြား
တော်မူ၏။ ။ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာ ဂတဿ
ဘိက္ခုနော အာကင်္ခမာနာ ဥပါသကာ အပ္ပသာဒံ ပဝေဒေယျ၊ ။
ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ။ ဂိဟိနံ အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ။
ဂိဟိနံ အနတ္ထာယ ပရိသက္ကတိ။ ဂိဟိနံ အက္ခောသတိ ပရိဘာသ
တိ ဂိဟိဂိဟိဟိ ဘေဒေတိ။ ဗုဒ္ဓဿ အဝဏ္ဏိဘာသတိ။ ဓမ္မဿ
အဝဏ္ဏိဘာသတိ။ သံဃဿ အဝဏ္ဏိဘာသတိ။ အဂေါစရေ စနံ
ယယန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါဘိက္ခဝေ အဋ္ဌဟင်္ဂေဟိ သမန္နာ ဂတဿ
ဘိက္ခုနော အာကင်္ခ မာနာ ဥပါသကာ အပ္ပသာဒံ ပဝေဒေ
ယျန္တိ။

အနက်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အဋ္ဌဟိ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာ ဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု
နော၊ ရဟန်းအား။ အာကင်္ခမာနာ၊ အလိုရှိကုန်သည်ရှိသော်၊ ဥပါ
သကာ၊ ဥပါသကာတို့သည်။ အပ္ပသာဒံ၊ မကြည်ညိုဘွယ်ကို။ ပ
ဝေဒေယျ၊ ပြောကြားကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ ပြုရာ၏။ ကတမေဟိ အဋ္ဌ
ဟိ၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူကား။ ဂိဟိနံ၊ လူတို့အား။ အလာ
ဘာယ၊ လာဘ်မရစိမ့်သောငှါ။ ပရိသက္ကတိ၊ လုံ့လပြု၏။ ဂိဟိနံ၊
လူတို့အား။ အနတ္ထာယ၊ အကျိုးမဲ့စိမ့်သောငှါ။ ပရိသက္ကတိ၊ လုံ့

လပြု၏။ ဂိဟိနံ၊ လူတို့အား။ အက္ခောသတိ၊ ဆဲရေး၏။ ပရိဘာသ
တိ၊ မြည်တွန်တောက်တီးမခံလိုသောစကားဖြင့် ရေရွတ်၏။
ဂိဟိ၊ လူတို့ကို။ ဂိဟိဟိ၊ လူတို့နှင့်။ ဘေဒေတိ၊ ကွဲပြားစေ၏။
ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားရှင်၏။ အဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို။ ဘာသတိ၊
ပြောဆို၏။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်၏။ အဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို။
ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ သံဃာဿ၊ သံဃာတော်၏။ အဝဏ္ဏံ၊ ဂုဏ်
ကျေးဇူးမဲ့ကို။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ အဂေါစရေစ၊ ကျက်စား
သွားလာခြင်းငှါ မလျော်သောဈေးတွင်း ကြာဆန် ခေါက်ဆွဲ
ဆိုင်၊ ငွေပွဲမြင်းပွဲအစရှိသောကာမဂုဏ်သဘင်သို့ဝင်၍ကျက်
စားသွားလာခြင်းတို့၌နံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ပဿန္တိ၊ တွေ့မြင်ကြ
ကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဣမေဟိခေါအဋ္ဌဟိအင်္ဂေဟိ၊ ဤ
ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခု
နော၊ ရဟန်းအား။ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကာတို့သည်။ အာကင်္ခမာ
နာ၊ အထိုရှိကုန်သည်ရှိသော်။ အပ္ပသာဒံ၊ မကြည်ညိုဘွယ်ကို၊
ပဝေဒေယျ၊ ပြောကြားပြုကြကုန်ရာ၏။

အမေး။ မကြည်ညိုဘွယ်အမှုအင်္ဂါထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
ကိုကြည်ညိုသနားသဖြင့် သဘောပေါ်၍၎င်း။ အခြားဈေးအ
ရပ်၌သော်၎င်း၊ ဒါယကာဥပါသကာသည်လှူဒါန်းပေးကမ်း မိ
သော်အပြစ်ဖြစ်မည်လော။

အဖြေ။ အပြစ်မရှိ။ ကုသိုလ်လည်းရ၏။ ပုဂ္ဂလိကဒါနပြု
လျှင်ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်ကိုလှူဒါန်းသည်အကျိုးကိုရ၏။ ဒါယကာ
သည်သီလဝန္တဖြစ်လျှင်စင်ကြယ်သဖြင့်အကျိုးကြီး၏။ သံဃာ
ကိုရည်မှတ်၍သံဃိကဒါနပြု၊ အပ္ပမေယျ၊ အသင်္ချေယျဖြစ်၏။

အမေး။ ဆရဒုနိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်းစာမျက်နှာ ၈၃၅၊
ပရမတ္ထအရိယာသံဃာမှယုတ်သော ပုထုဇဉ်ရဟန်းများတွင်
အလန္တိ၊ ဒုဿီလ၊ သီလဝန္တအနွရဟန်းများသည် အနွယ် မျှဖြစ်
ကုန်သောရဟန်းဟူ၍ရေးသားခဲ့၏။ ထိုအချက်ကိုများစွာသော
ရဟန်းများမနှစ်သက်ကြသောကြောင့် အဘယ်သို့လျှင်သီလ

ဝန္တရဟန်းသည်အန္တဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ရတနာသုံးပါးအား ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာအာယတန အစရှိသည်တို့ကို သင်ကြားနားလည်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသောရဟန်းများသည်ကလျာဏပုထုဇဉ်ဟူ၍အချို့အ ယူရှိကြပါသည်။ အချို့မှာကား အလန္တိနှင့် ဒုဿီလကိုပယ်၍ ကြွင်းသီလဝန္တရဟန်းသာမဏေ ဟူသမျှတို့သည် ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍အယူရှိကြပါသည်။ ဤအချက်များကိုခြား နားစွာဝေဘန်စေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်တော်များ၌ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြော်နိုင်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်အမြင်ရှိသော ရဟန်းမှသာ လျှင်ကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုအောက် ယုတ်သောရဟန်းကိုအန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တွင် သွတ်သွင်း ကြောင်းကားမှန်၏။ မှန်ကြောင်းကား ပါဠိ အဋ္ဌကထာဋီကာ လက်သန်းအစရှိသဖြင့် ရဟန်းတို့သင် ကြားအပ်သော အမှုမျှဖြင့် ကလျာဏမဖြစ်နိုင်ကြောင်းကား။ ဖိနာလင်္ကာရဋီကာ၌အန္တပုထုဇန့်နှင့် ကလျာဏပုထုဇန့်နှစ်ပါး သာရှိကြောင်း၊ ၎င်းနှစ်ပါးတွင်ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားများကိုသင်ကြားရုံမျှဖြင့်ကလျာဏ မမည်သေး၊ ယောနိသောမနသိကာရောနတ္ထိ၊ ဟူသောအချက် ပါဝင်ရာဟုတ်မှန်စွာမမြင်ခြင်းဟူသောအသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းမှ ဆုတ်ယုတ် သဖြင့် အန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပါပဓမ္မ ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ် ကြောင်း။ ဒုဝေပုထုဇနာဝတ္ထာ၊ ဗုဒ္ဓေနာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။ အန္တောပု ထုဇနောနော၊ ကလျာဏ ပုထုဇနကောတိ။ ။ တတ္ထ ယဿခန္ဓာယတနဓာတု သစ္စဣန္ဒြိယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒါဒိဘေဒေ သုခဓမ္မသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာ။ ယောနိသော မနသိကာရောနတ္ထိ၊ သောအန္တပုထုဇနော။ ယသောတံအတ္ထိ၊ သောကလျာဏပုထုဇ နကော။ ။ ဟူ၍လာသည်အတိုင်း အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် သီလဝန္တ ကလျာဏဖြစ်နိုင် သည်အလျောက်၊ ကြွင်းဒုဿီလ၊ အလန္တိ၊ သီလဝန္တ၊ အန္တပုဂ္ဂိုလ်

သုံးပါးကိုအန္တရသွတ်သွင်းရာသည်။ အကယ်၍ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါး အပြားရှိအံ့။ ဒုဝေဟု မဆိုမျှ၍ တိဝေပုထုဇ္ဈနာ ဝုတ္တာ။ ဟူ၍ဋီကာ၌ရေးသားရာသည်။ ။ အပသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ဆရာကြီးများလည်းအချို့ဝိသုကတ်တော်ကို သင်ကြား လေ့ကျက်သဖြင့် တရားတော်ကို နှိပ်စက်ကြသည်ထင်ရှားရှိ သောကြောင့် သင်ကြား ရုံမျှဖြင့် သိက္ခာမပြည့်စုံသေး ဖြစ်ရာ ၏။ ။ ဧကန်အားဖြင့်ကား ပညာကိုရမှ သိလပြည့်စုံနိုင်မည်။ မာနကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ငါသည်သိလဝန္တ။ ငါကဲ့ သို့အမြင်ဝါဒမထူသောသူဟူသမျှတို့သည် ဒုဿီလအလန္တိဟု ၍ထင်မှတ်လေ့ရှိကြရာသည်။ ။ ဧကန်အားဖြင့်ကား ပညာရှိ မှသိလရှိနိုင်မည်။ သိလရှိလျှင်လည်းပညာရှိရမည်။ ထိုကြောင့် တရားတော်တွင် အကျဉ်းဥဒ္ဓေသ ဒေသနာ၌၊ အလ္လူပေးဒါယ ကာအလ္လူခံပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးကိုဝေဘန်ရာ။ ယောဒုဿီလောဒုဿီ လေသု။ ဟူ၍၎င်း၊ ယောသိလဝါသိလဝန္တေသု။ ဟူ၍၎င်း၊ ထိုအ ကြောင်းနှစ်ပါးကိုအကျယ်နိဒ္ဓေသဒေသနာ၌။ ။ ကထဋ္ဌာနန္ဒ နက္ခိဏာဒါယကတောဝိသုဇ္ဈတိ။ နောပဋိဂ္ဂါဟကတော။ ဣဓာ နန္ဒဒါယကတောဟောတိ သိလဝါကလျာဏဓမ္မော။ ပဋိဂ္ဂါဟ ကာဟောန္တိ ဒုဿီလာပါပဓမ္မော။ ဧဝံခေါအာနန္ဒနက္ခိဏာဒါယ ကတောဝိသုဇ္ဈတိ။ နောပဋိဂ္ဂါဟကတော။ ။ ဟူ၍နက္ခိဏဝိ ဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်လာ၏။ သို့ရာတွင်၊ မြန်မာဘာသာဖြင့် အ နက်ယောဇနာရာ၌။ သိလဝါကို သိလရှိသည်ဟူ၍ ယောဇနာ ခြင်းကားမှန်၏။ ကလျာဏ ဓမ္မောကို အနက်ပေးသော အခါ၊ ကောင်းသောအကျင့်လည်းရှိသည်ဆိုရာ၌တရားတော်၏အရ သာသည်လွန်စွာပျက်ပြားသဖြင့် အကောက်မှားရန်အကြောင်း ရှိ၏။ ။ ဒုဿီလာပါပဓမ္မအရလည်းသိလမရှိ။ မကောင်းသော အကျင့်ရှိသည်ဟူ၍ စာရိတနှင့်ဓမ္မကိုတပေါင်းတည်းပြု၍ အ နက်ပေးရာမိစ္ဆာအမြင်ကိုချန်လှပ်၍ မိစ္ဆာအကျင့်ကို သာပြုကြ သဖြင့်အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသောယောဒုဿီလော မနသိကာ

ရမဖြစ်နိုင်ရာ၊ ထိုသို့မဖြစ်ကလည်းမာသေ မာသေကုသဂ္ဂေန။
လ။ နသောသင်္ခတဓမ္မာနံ၊ ကလံနုဗ္ဗိတိသောဠာသိ။ ဟူ၍ဓမ္မပဒ
ပါဠိတော်အလာအတိုင်းဖြစ်ရာ၏။

အမေး။ ရဟန်းများသည် လူကိုလူချင်းသင်းကွဲရန်ပြုပါ
သလော။

အဖြေ။ မပြုဟူ၍ ဆိုခွင့်မရှိနိုင်ရာ။ မသိ၍သော်လည်း
ကောင်းအစရှိသဖြင့်။ အဂတိလေးပါးတွင်မောဟာဂတိသို့အ
ယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သက်ရာသည်။ မောဟသည်လည်း အကု
သိုလ်စေတနာပက္ခိကအထောက်အပံ့ဖြစ်၏။

အမေး။ အဘယ်နည်း။ အဘယ်လက္ခဏာဖြင့် လူကိုလူ
ချင်းကွဲပြားစေပါသနည်း။

အဖြေ။ တပါးသောရဟန်းသည်ရှိ၏။ ထိုရဟန်း၏ဝါဒ
သည်တပါးသောရဟန်း၏ဝါဒဖြင့်ဆန့်ကျင်၏။ နှစ်ပါးလုံးနှိပ်
မကြည်ညို သွယ်တရား အင်္ဂါရှစ်ပါး မပြည့်စုံသောကြောင့်
ဘုရားသားတော် သံဃာအဖြစ်မှ မလျှောကျကြသေး။ ပါရာဇိ
ကသို့လည်းမရောက် ကြသေးသည်ဖြစ်အံ့။ သာသနာကိုသုတ်
သင်သည် ဟူသောအမှတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ငြ။ရူဝန
ထိုသောအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တပါးသည်တပါးအား
ရဟန်းမဟုတ်။ ပူဇော်သက္ကာရပြုခြင်းလှူဒါန်းခြင်းတို့၌အကျိုးမ
ရှိ။ အကျိုးပင်ရှိသော်လည်း ညောင်ပင် ကြီးလောက် လှူလျှင်
ညောင်စေ့လောက်ရ၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ တက္ကတွန်း
ရဟန်းဟူ၍သော်လည်းကောင်း၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေ
ထို၍ မှီဝဲဆည်းကပ်လာသောဥပါသကာတို့၏ အကျိုးမဲ့ကိုအ
ကြောင်းရှာ၍ ဥပမာဖြင့်သော်လည်းပြောဟော၏။ ဥပါသကာ
များသည်။ အချို့ယုံကြည်နာယူမှတ်သား၏။ အချို့ကားမနာယူ
မမှတ်သားသည်ဖြစ်၍လူချင်းမပေါင်းသင်း။ အငြင်းအခုံဖြစ်ကြ
၏။ ထိုကံသည်ပြောမိသောရဟန်းအားထိုက်ရာ၏။ ဥပါသကာ
များလည်းယုံကြည်သည်အားလျော်စွာ။ မိမိတို့ဆရာနှင့်အယူ

မတူသောရဟန်းကို အလန္တိဟူ၍လွန်စွာသော အကြောင်းတို့ ဖြင့်ဆဲရေးကြ၏။ ။သံဃာကိစ္စဖြင့်ဆွမ်းခံခြင်းတရားပေးခြင်း သီလပေးခြင်း အမှုအသို့လာရောက်သွားလာသော်။ ခရီးမပေး လူကို လူချင်းကဲ့သို့ကျော်နင်းတိုက်သွား၏။ ထိုသို့သောအမှုအ ရာဖြင့် သံဃာတော်ကို ပြစ်မှားရာရောက်၍ အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်ရာ၏။ဤသည်လျှင် လူကိုလူချင်းသင်းကွဲစေသည်မည်၏။

အမေး။ အကယ်၍ ထိုရဟန်းကို သော်လည်းကောင်း၊ သီလဝန္တ ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကလျာဏရဟန်းကို သော် လည်းကောင်း၊လမ်းခရီး၌သော်လည်းတွေ့ရာ၏။သင်္ဘောပေါ် ၌လည်းတွေ့ရာ၏။ ထိုသို့ တွေ့သော အခါ ရှိမခိုးမိ။ တစုံတခု သောအကြောင်းကြောင့်ရှိမခိုးမိသော်အပြစ်ထိုက်မည်လော။

အဖြေ။ အပြစ်ထိုက် မထိုက်သည်၊ စေတနာပြဋ္ဌာန်း သည်အားလျော်စွာဖြစ်ရာ၏။ရှိခိုးခြင်းသည်လှူဒါန်းခြင်း၌သွတ် သွင်းအပ်သော သက္ကစဒါနမည်၏။ စေတီပါးသို့ကူးသန်းသွား လာမိရာရှိမခိုးမိ။ထိုသို့ရှိမခိုးခြင်းသည်သင့်လျော်သောကာလ ဒေသ မဟုတ်သည်လည်း တကြောင်း၊ ကုသိုလ်ကို မထိုသေး သည်လည်းတကြောင်း အစရှိသဖြင့်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုနည်းဖြင့်အ ပြစ်မထိုက်။ ရွှေမရှိသောကြောင့်၎င်း၊ မသပ္ပယ်သောကြောင့် ၎င်း၊တစုံတခုသောအင်္ဂါမပြည့်စုံဟူ၍အောက်မေ့သဖြင့်သော် ၎င်း၊ ဤသို့မစ္ဆရိယကုက္ကုစ္စအကုသိုလ်စေတနာရှေးသွားရှိအံ့၊ အပြစ်ထိုက်ရာ၏။ ရှိခိုးခြင်းသည်သက္ကစဒါနမည်သည်နှင့် အ ခွင့်မသာသောအခါ၌ရှိမခိုးသော်လည်းရိုသေခြင်းဂါရဝတရား ဟူသောအပစာယနဖြင့်ခရီးပေးခြင်းကိုယ်ကိုကိုင်ညွတ်ခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာကိုကားမချွတ်ပြုထိုက်ရာ၏။ မတော် သဖြင့်လမ်းတွင်မမြင်၍တိုက်မိနီးပါးဖြစ်အံ့။နည်းစွာအဆုံးမတ် တတ်နေသော ရဟန်းအားကိုယ်ကို ကိုင်းညွတ်သဖြင့် လက် အုပ်တခါချီ၍ကန်တော့ရာ၏။ထိုင်လျက်တည်သောရဟန်းဖြစ် မူ။ထိုင်၍ကန်တော့ရာ၏။

အမေး။ ယောဗုဒ္ဓိပရိဘာသတိ။ အထဝါတဿသာဝကံ၊ ပရိဗ္ဗဇ်ဂဟဋ္ဌဝါ။ တံဇညာဝသလောဇ္ဇတိ။ ။ ဟူ၍ထိုလေးပါး သောပုဂ္ဂိုလ်များကိုဆဲရေးသောသူသည် ယုတ်သူဖြစ်ကြောင်း သုတ္တန်ပါတ်ပါဠိတော်၌လာ၏။ ဗုဒ္ဓိအရ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား ရှင်ဖြစ်ခြင်းကားထင်ရှား၏။ တဿသာဝကံနှင့်ပရိဗ္ဗဇ်နှစ်ပါး၏ ခြားနားခြင်းလက္ခဏာကိုသိလိုပါသည်။

အဖြေ။ တဿသာဝကံအရ၊ ဘုရားရှင်၏တပည့်သား ဖြစ်သောသာသနာရဟန်းသာမဏေဖြစ်၏။ ပရိဗ္ဗဇ်အရ၊ အပ သာသနာတက္ကတွန်းရဟန်းကိုရ၏။

အမေး။ သာသနာရဟန်းကို ပရိဗ္ဗဇ်ရဟန်းဟူ၍ ခေါ် ထိုက်ပါ၏လော။

အဖြေ။ မခေါ်အပ်ချေရာ၊ အပသာသနာဟိန္ဒူဘာသာ ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့သာသနာရဟန်းကိုပြစ်မှားထိုသောစေ တနာမရှိမသိသက်သက် ပရိဗ္ဗဇ်ရဟန်းဟူ၍ခေါ်မိသော်၊ မြန် မာလုကြီးကို အရာကြီး ဘာဘုကြီးဟူ၍ ထိုသူခေါ်မိသကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ အကယ်၍မြန်မာလူမျိုးတယောက်သည် ထိုမြန်မာလူ ကြီးကိုနည်းတူခေါ်ရာ၌ကား မနာထိုဘွယ်သော ဗရုသဝါစာ ဖြစ်ရာ၏။

သိဉ္ဇည်းပရိဗ္ဗဇ် သစ္စကပရိဗ္ဗဇ် သုဘန်ပရိဗ္ဗဇ်အစရှိသော အပသာသနာရဟန်းများကိုသာ ပရိဗ္ဗဇ်ရဟန်းဟူ၍ ခေါ်အပ် ရာသည်၊ ထိုသို့သောရဟန်းများကို သာသနာတွင်းသို့ သွတ် သွင်းပြီးနောက် ဘိက္ခုအဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့်၊ သမဏဟူသော သာသနာရဟန်းအနွယ်အမည်ဖြင့်သာလျှင်ခေါ်ရာ၏။

အမေး။ အကယ်၍တပါးသော သာသနာရဟန်းသည်ငါ ပရိဗ္ဗဇ်ရဟန်းဟူ၍ထုတ်တော်ပြောဆိုအံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုတက္က တွန်းရဟန်းဟူ၍ခေါ်ထိုက်ပယ်ထိုက်မည်လော။

အဖြေ။ ထိုမျှလောက်သောအမှုအရာဖြင့် မခေါ်ထိုက်ချေ ရာ။ သာသနာရဟန်း၏ အမှုအရာသိက္ခာသည် မပျက်သေးအံ့။

မပျက်သမျှ ကာလပတ်လုံး သမ္မုတိသံဃာအဝင် သာသာနာ ရဟန်းပင်ဖြစ်ရာ၏။ မိမိ၌ရအပ်သော တပါးသော ဂုဏ်ကိုထိ စေလိုသောကြောင့် ပရိယယ် ပြုလုပ်ပြောကြားလျှင် မာနကိ လေသာကို မပယ်ရသေးသောအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်မျှဟူ၍ လွန်စွာအဆုံးယူရာ၏။

အမေး။ အထက်မေးခဲ့သော ပြဿနာများသည် နက်နဲသည်ဆိုသော်လည်း လောကီယထာဘူတဖြစ်သောကမ္မဿ ကတာဉာဏ်သစ္စာနဲ့လောမိကဉာဏ်၏ အာရုံမျှဖြစ်၍ပုထုဇဉ်တို့ ထိနိုင်လောက် သောကြောင့် အဆောတလျှင် ဟော၏။ နောက်မေးလိုသော အချက်များသည်မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့်ထိမ်မွေ့သောသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏အန္တရာယ် ဖြစ်သောတရားကို ရှေးဦးစွာဝေဘန်ပြီးမှဖြေအပ်သောပြဿနာများကို ဖြေမည်ဟု ဝန်ခံချက်အရ ယခုရေးသားတင်ပြပါလော။

အဖြေ။ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ မဂ္ဂင်၊ ဈာန်၊ ဟူသောမိဿကတရား။ သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသောဗောဓိပက္ခိယတရား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်အစရှိသော ပဋိစ္စသရပ္ပါဒ်တရား။ ဟေတုပစ္စည်း အစရှိသော ပဋ္ဌာန်း တရားများသည်မဂ်ဖိုလ်အားလျော်သော အလွန်ဉာဏ်၌ ထင်နိုင်ခဲ့သော တရားထူးများဖြစ်ကြ၏။ ထိုတရားအလုံးစုံကိုနိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်း နုတ္တိယပိုင်း၌သာဝေဘန်နိုင်မည်ဖြစ်၍ ရေးပြီးစက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးသောပဌမပိုင်းတွင်ကွယ်သော အနက်များကို ပြရာပြကြောင်း ဖြစ်သော ဤနာနာ ဝါဒပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနိပဌမပိုင်းကျမ်း ဇယ်တွင်ထိုတရားအလုံးစုံတို့၏ အမြစ်အရင်းဖြစ်သော ဓါတ်တရားမျှဝေဘန်အံ့။

လောကီဖြစ်သောသုံးဆွဲတဘုံသည်ဌာနဘုံမည်၏။ လောကုတ္တရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သည်ကား အဝတ္ထာဘုံမည်၏။ လောကီသုံးဆွဲ တဘုံ၌ မြင်ရသမျှ ကြားရသမျှ အစရှိသော အာရုံ

ခြောက်ပါးတို့၏ ဝတ္ထုဟူသမျှသည် ပညတ်အားဖြင့် အမည်
နာမအမျိုးမျိုးဖြင့်ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ။ပရမတ္ထသဘာဝ အား
ဖြင့်ကား။သင်္ခတဓါတ်တပါးသာဖြစ်၏။နိဗ္ဗာန်သည်အသင်္ခတ
ဓါတ်ဖြစ်၏။ ။သင်္ခတဓါတ်သည်ကံစိတ်ဥတုအာဟာရဟူ
သောအကြောင်းတရားလေးပါးကြောင့်ဖြစ်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်။ပညတ်၊နာမ်၊ရုပ်၊သုံးပါးသည်ပါဝင်၏။
ပညတ်ဟူကပစ္စည်းပိုင်း၍ တင်ပြလျက်ရှိသော အမည်နာမအ
မျိုးမျိုးဖြစ်၏။ ။ရုပ်သည်မဟာဘုတ်ရုပ်၊ဥပါဒါန်ရုပ်ဟူ၍နှစ်ပါး
ရှိ၏။ ။နာမ်သည်ခန္ဓာတွင်ပါဝင်သော သင်္ခတသင်္ခါရနာမ်၊
ခန္ဓာမှလွတ်သောအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်နာမ်ဟူ၍နှစ်ပါးရှိ၏။

အပါယ်လေးဘုံ၊မနုဿလူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ဗြဟ္မဘုံ၊နိဗ္ဗာန်ဘုံ၊
နိဗ္ဗာန်အပြည်ဟူသမျှသည် ပညတ်ဖြစ်သော အမည်နာမမျှဖြစ်
ကြ၏။ရှိလည်းရှိကြသဖြင့်သွားကြလာကြ၍ရောက်ကြ၏။

ပရမတ္ထ သဘာဝအားဖြင့်ကား၊ ဓါတ်အပြားသာ ဖြစ်၏။
ဓါတ်ကိုအကျဉ်းအားဖြင့် ဝေဘန်သော်၊ ပထဝီဓါတ်၊ အာပေါ
ဓါတ်၊တေဇောဓါတ်၊ ဝါယောဓါတ်ဟူ၍မဟာဘူတရုပ်ဓါတ်။
ပစ္စဝိညာဏဓါတ်၊ မနောဓါတ်၊ မနောဝိညာဏဓါတ်၊ နိဗ္ဗာန်
ဓါတ်ဟူ၍နာမ်ဓါတ်၊အလုံးစုံအားဖြင့်ရှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ပထဝီဓါတ်ဟူက၊ ပထဝီမြေကြီး၌ရှိသောသံတုံး၊ကျောက်
အမျိုးမျိုး အစရှိသောပစ္စည်းဝတ္ထုများ၏ အစိုးအငွေ့မြေဓါတ်
ဖြစ်၏။ ။အာပေါဓါတ်သည်၊ရေ၊ဆီမှဖြစ်သောရေဓါတ်အစိုး
အငွေ့ဖြစ်၏။ ။တေဇောဓါတ်သည်အပူအဓေးမှဖြစ်သောအစိုး
အလျှံမည်၏။ ။ဝါယောဓါတ်သည် လေမှဖြစ်သော ဓါတ်
မည်၏။ ။ပထဝီမြေကြီးသည်ရံခါသဲလုံးလက္ခဏာ၊ရံခါမြေရနံ
မြေရနံလက္ခဏာ၊ ရံခါကျောက်လုံးကြီးလက္ခဏာရှိသဖြင့် ထင်
ရှားမြင်အပ်၏။ ။အာပေါဖြစ်သောရေကိုလည်းရံခါသောက်
ရေသုံးရေကဲ့သို့ ပကတိရေလက္ခဏာ၊ ရံခါရေခဲ နှင်းခဲလက္ခဏာ
က ရံခါရေငွေ့ လက္ခဏာဖြင့် ထင်ရှား၏။ တေဇော သည်

လည်း။ မီးဟူသောအမည်ဖြင့်မီးခဲမီးတောက်မီးလျှံဟူ၍ ထင်ရှား၏။ ဝါယောသည်လည်းလေတိုက်သောအခါထိပါးသဖြင့်လည်းကောင်း၊ အိတ်တခုဖြင့်လုံစွာပိတ်ထားသောအခါ ဝတ္ထုအားဖြင့်ထင်ရှားထွေအပ် သိအပ်၏။ ။လက်မနစ်ဘိလပ်ရေပုလင်း၌ထည့်သွင်းထားရာလေသည်တည်နေ၏။ ထိုပုလင်းကိုဖွင့်သောအခါ ထွက်သံဖြင့်လေသည် အကောင်အထည်အားဖြင့်ရှိကြောင်းသိအပ်၏။ မြင်ကားမမြင်အပ်သတည်း။

ဤဓါတ်လေးပါးသည်တပါးအားတပါးကိုမှီသဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းရှိ၏။ ။မြေမှ မြေဓါတ် ထွက်ခြင်း၊ ရေမှရေဓါတ်ထွက်ခြင်း၊ မီးမှမီးဓါတ်ထွက်ခြင်း၊ လေမှလေဓါတ် ဖြစ်ခြင်းဖြင့်တပါးသည်တပါးအားပြုပြင်ကြသည်မှာ။ ပြုပြင်ခြင်းတရားသည်အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့သောကြောင့်လွန်စွာနှလုံးထား၊ စဉ်းစားသော်မှသိရာမြင်ရာ၏။ ။ဗယောင်းတိုင်ဆီမီး။ ရေပူကိုမြင်သောအခါ၌ကားထင်ရှား၏။ ။ဗယောင်းတိုင် ဆီမီးတိုင်ကိုမီးစွဲသောအခါတေဇောအပူဓါတ်သည်ပြင်းသောကြောင့်၊ ထိုတိုင်၌ရှိသောပထဝီသည်ထွက်ရာထင်ရှားစွာစမ်းလိုသော်ထိုတိုင်ပေါ်၌ခွက်တခုတည်ထားသည်ကာလ။ စွဲသောကျပ်ရိုးသည် ပထဝီဓါတ်မည်၏။ မီးတိုက်၍ တဘန် မလောင်သောကြောင့်ပထဝီဟူ၍ ကျောက်အစရှိသည်တို့ကိုအစွဲပြု၍ သိရာ၏။ ။မြေကြီးမှာမူကား။ တပါးသော ဓါတ်ဖြင့် ယောယွက်လျက် ရှိသောကြောင့်အချို့ မီးလောင်၍ အချို့ကြွင်းရှိ၏။ ။ဗယောင်းတိုင်မှအဆီသည်ရေငွေ့ဖြစ်သဖြင့်လွင့်ပါး၏။ ။အပူသည် တေဇောဓါတ်ဖြစ်၍လွင့်ပါး၏။ ။အပြီးဘာတခုမျှမရှိပျော့ပျက်၍ သွားသည်ဟူ၍ကားမဆိုအပ်။ အာကာသဓါတ်ဖြစ်၍ကောင်းကင်အာကာသသို့သွားကြ၏။ ။ထိုအာကာသသည်နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ အမြဲတည်သောကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသည်မရှိ။ အာကာသတယ်မှာနည်းဆိုသော်မြင်သမျှမြေ၏ အထက်အရပ်သည် အာကာသမည်၏။ ထိုအာကာသ၌ ပထဝီဓါတ်၊

တေဇေဝါတ်၊ အာပေါဝါတ်၊ ဝါယောဝါတ်ဟူသောမဟာ သူ
တဝါတ်လေးပါးသည်ရှိ၏။ မြင်ကားမမြင် အပ်သတည်း။ မြင်
ပြန်ကလည်းဝါတ်တည်းဟူသောအမည်ဝေါဟာရကို စွန့်သ
ဖြင့်၊ ခိုဗ်း၊ တိမ်၊ ဆီးနှင်း၊ မီး၊ မြေရနံ့။ မြူလွှာဟူသောအမည်ဖြင့်
သာလျှင်မြင်ရသိရ၏။

ကမ္ဘာပျက်သောအခါအလုံးစုံသောမြေ၊ ရေအစရှိသည်တို့
သည်တပါးသည်တပါး၏အာနုဘော်ကြောင့်ပျက်ပြားပြီးလျှင်
ဝါတ်အားဖြင့်အာကာသ၌စုဝေးကြ၏။ ။ ကမ္ဘာအသစ်ဖြစ်ပေါ်
ချိန်ရောက်ပြန်သောအခါ၊ တဘန်အောက်သို့စုဝေး၍ အလုံးအ
ဝဲဖြစ်ပြန်၏။ ။ ဤမျှလောက်ဖြင့် ဝါတ်လေးပါး၏ ဖြစ်နည်း၊
ပျက်နည်း၊ အတုံးအခဲ အငွေ့အသက် ဖြစ်ပုံကိုသိနိုင်ရ၏။ ။
သစ်ပင်သစ်သီးအစရှိသော သတ္တဝါတို့၏အသုံးအဆောင်အာ
ဟာရဝတ္ထုသက်မဲ့ပစ္စည်းများ၌ မဟာဘုတ် ရုပ်ကိုသာလျှင်ရ
အပ်၏။ ။ သက်ရှိသတ္တဝါတို့၌ကား၊ မဟာဘုတ်လေးပါးမှတ
ပါး၊ ဥပါဒါန်ရုပ် ၂၄ ပါးကိုရ၏။ ထို့ကြောင့်သတ္တဝါတို့၏ရုပ် ၂၈
ပါးရှိ၏။ ဥပါဒါန်ရုပ်သည်နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေကိုမှီ၍တည်သည်ဖြစ်
သည်ရှိ၏။

သတ္တဝါမသေမီအခါ၌အဟာရသည်မပြတ်လွင့်ပါးသော
ရုပ်ဟူသောဝါတ်များကိုအသစ်အသစ်ဖြစ်စေပြန်၏။ ထိုအဟာ
ရသည်လည်းအခြားမဟုတ်။ ပျက်ပြီးသောဝါတ်များ တဘန်
သစ်ပင်သစ်သီးအမဲဟင်းလျှာအသားတည်းသို့ဝင်သဖြင့်စုဝေး
ကြီးပွား လာသော ဝါတ်များပင်တည်း။ ဥပမာ၊ သစ်ပင်သစ်
ရွက်သည်ကြွေရာ၊ ဝါတ်ဖြစ်၍သစ်ရွက်သစ်မြစ်များ၏အာဟာ
ရအဆောက် အဦ၊ ထိုအဆောက်အဦ အဟာရမှ တဘန်သစ်
ပင်၊ ပင်စည်၊ သစ်ရွက်၊ သစ်သီးဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
ကြက်ဥမှတဘန်ကြက်ဘ၊ ကြက်မ၊ ကြက်ဘ၊ ကြက်မမှတဘန်
ကြက်ဥ၊ ထိုကဲ့သို့ပညတ်သင်္ခါရ၊ ရုပ်သင်္ခါတို့သည် ကမ္ဘာဓမ္မ

တာဖြစ်ပြီးလျှင်ပျက်၊ ပျက်ပြီးလျှင်ဖြစ်ဟူ၍ သံသရာစက်သည် လည်၏။

ရုပ်ခါတ်မှတစ်ပါးနာမ်ခါတ်ကိုဆိုအံ့။ ။နာမ်ခါတ်လေးမျိုး တွင်၊ ပဉ္စဝိညာဏခါတ်ဟူကာ၊ စက္ခုပသာဒ၏၊ စက္ခုဝိညာဏ ခါတ်၊ သောတပသာဒ၏၊ သောတဝိညာဏခါတ်၊ စာနပသာဒ ၏၊ စာနဝိညာဏခါတ်၊ ဇိဝှိပသာဒ၏၊ ဇိဝှိဝိညာဏခါတ်၊ ကာ ယပသာဒ၏၊ ကာယဝိညာဏခါတ်ဟူ၍ ပဉ္စဝိညာဏ်ကိုဖြစ်စေ သောနာမ်ခါတ်များကိုရ၏။ ။အကျဉ်းအားဖြင့်အဟိတ်ကုသ လအကုသလဝိပါက်စိတ် ၁၀ ပါးကိုရ၏။

မနောခါတ်ဟူကာ၊ အာရုံကိုဆင်ခြင်တတ်သောမနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ် ၁၊ အာရုံကိုခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ် သမ္ပဒိန္နိန္ဒြိယအကုသိုလ်သမ္ပဒိန္နိန္ဒြိယစိတ် ၂၊ ပေါင်းသုံးပါးသည် မနောခါတ်မည်၏။

ဧတပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ၁၊ သမ္ပဒိန္နိန္ဒြိယ ၂၊ တို့မှကြွင်းသော ၇ ဇ ပါးသောစိတ်တို့ရှိသော ခါတ်သည် မ နောဝိညာဏခါတ်မည်၏။

နိဗ္ဗာနခါတ်ဟူကာ၊ ခန္ဓာငါးပါးတွင်မှီ၍တည်သော သဥပါ ဒိသေသနိဗ္ဗာနခါတ်၊ ခန္ဓာငါးပါးချုပ်ပြီးနောက်၊ တပါးတည်း ဖြစ်ပေါ်လာသောအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနခါတ်ဟူ၍ နိဗ္ဗာနခါတ် နှစ်ပါးရှိ၏။ ။နာမ်တရား သက်သက် အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ် သောဝိပါက်စိတ် ၄ ပါးသည်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမရှိမူ၍ ဖြစ် နိုင်သော်ငြားလည်းအရူပကုသိုလ်တည်းဟူသော အကြောင်း ကို မှီလျက် တည်သော ကြောင့် တဘန် ပဋိသန္ဓေ ယူရ၏။ အရူပ ပင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန ခါတ်မှာမူကား။ လောကီ လော ကုတ္တရာ၏ အကျိုး ဖြစ်သော်လည်း ထိုအကျိုး ကို တဘန်အ ကြောင်း တရား ဖြစ်စေ တတ်သော လောကုတ္တရာ ကိရိယာ စိတ်ဟူ၍ မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပြီးသည်နောက်တဘန်ပြောင်း လဲခြင်းမရှိ၊ ထာဝရအစဉ်တည်၍မြဲလေ၏။ ။ဥပမာကား

ရောင် လရောင် ဝှိုသည် နေ လ ကိုမှီ၍ဖြစ်ရသကဲ့သို့လည်း
ကောင်း၊ မီးတောက် အလင်းသည် ဆီမီးစာကိုမှီ၍ ဖြစ်ရသ
ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြားကျောက်၊ မိန့်ကျောက် အစရှိ
သည်တို့မှတောက်သောအရောင်အလင်းသည် မှီရာကျောက်
ကိုအစွဲပြုသဖြင့်ထိုကျောက်၏ အရိပ်အရောင်မျှ ဖြစ်သကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ သင်္ခတဓာတ်ဖြစ်သောရုပ်တရားနာမ်တရားတို့
သည်မှီရာကံတရားကြောင့်ဖြစ်၍ကံ၏ အရိပ်အရောင်မျှဖြစ်ကြ
၏။ ။ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏အစွမ်းဖြင့်ယူလေ့ ရှိကြသ
တည်း။

မြတ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း အရောင် အလင်း ဟု
သောဩဘာ၊ နတ်တို့၌ပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ကိုယ်ရောင်ရှိကြ၏။
အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရအရူပ ကုသိုလ်၏ ဩ
ဘာအရောင်မျှဖြင့်နာမ်တည်သကဲ့သို့၊ ဘုရား ရဟန္တာ အရှင်
မြတ်များသည်နိဗ္ဗာနဓာတ် နာမ်တရားဖြင့် မအိုမသေအမြဲနေ
ကြ၏။ ။ထိုနာမ်ဓာတ်သည် တစုံတခုသောပုညာဘိသင်္ခါရ
အစရှိသည်တို့ကိုမမှီမူ၍တည်သောကြောင့် ပြန်လည် စုတ
ခြင်းကင်းကြ၏။ ။ဘုရားသက်တော်ထင်ရှားတွင်ပုညာဘိ
သင်္ခါရမှ လွတ်သော လောကီကိရိယာစိတ်၊ လောကုတ္တရာ
ဝိပါက်စိတ်တို့၏အရိပ်အရောင်ဖြစ်သောကိုယ်ရောင်တော်တ
လံ၊ မဟာသဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဓာတ်၏ အရိပ် အရောင်ဖြစ်
သောရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်များသည် သင်္ခတဓာတ်
အသင်္ခတဓာတ်တော်နှစ်ပါးကြောင့် အသီးအသီး ဖြစ်ပေါ်လာ
ကြ၏။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌိဗြဟ္မာရုံတွယ်ချက်ရှိသော ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည်အကာကိုအနှစ်၊ အနှစ်ကိုအကာဟူ၍ ဆန့်ကျင်ဘက်
ကိုသာမြင်တတ်ကြ၍၊ ကိုယ်ကိုသာသိသဖြင့် နာမ်သက်သက်
သဏာဝတရားကိုမသိကြ။ ယခုအခါရုပ်ပွားတော်စေတီတော်၊
ဓာတ်တော် အမျိုးမျိုးမှ လွတ်တော်မူသော ရောင်ခြည်တော်

များသည် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန ဓာတ်၏ အရောင်တော်ဟု
သောတန်းခိုးတော်ဖြစ်၏။

တရားတော်သည်လည်း သင်္ခတဓာတ်နှင့် သဥပါဒိသေသ
နိဗ္ဗာနစိတ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဘုရားမရှိဟူ၍ မဆိုနိုင်ရာ။ ထို
ဥာဏ်တော်ဓာတ်ကိုအမှီပြုသဖြင့်ရှေးဘုရား သက်တော်ထင်
ရှားရှိတော်မူစဉ်အခါ ရဟန္တာအစရှိသည်တို့ ဖြစ်လွယ်ကြ၏။
အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန ဓာတ်ကိုမမှီမူ၍ဖြစ်သောကြောင့် ရှေး
ကကဲ့သို့မဂ်ဒိလ်နိဗ္ဗာန်ကို ယခုမရနိုင်ကြဟူသော ကိလေသာ
အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကို ပယ်ကြသဖြင့် သာသနာတော် မြတ်ကို
ရှည်လျားစွာတည်စေခြင်းငှါစောင့်ရှောက် အပ်ကြ ပေတော့
သည်။

ရှေးအခါ၌ ကားမြတ်စွာဘုရားရှင်၏စောပန ကိရိယာအမှု
ဖြင့်အသင့်ရှိသောဆီမီးတိုင်ကို ဘုရားသခင်သဏ္ဌာန်၌ ရှိသော
မီးကြီးအလျှံဖြင့်ဓာတ်ကူး၍ညှိထွန်းထိုက်သော ဗယောင်းတိုင်၊
မီးတိုင်များကဲ့သို့လျှင်မြန်စွာ အလင်းကူးသဖြင့် အထူး တရား
များကိုရလွယ်ကြ၏။

ထိုဥာဏ်တော် မီးတောက် ကြီးသည် ချုပ်သဖြင့် ဓာတ်
သက်သက်မျှအကြွင်းရှိရာ။ယခုအခါ ထိုဥာဏ်ကြီး၏ မီးတော်
ကိုလိုသော်မိမိတို့ပယောဂဖြင့်ပိပါက် ဥာဏ်၊ကိရိယာ ဥာဏ်
နှစ်ပါးကိုရှေ့သွား ပြုလျက်၊လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေ
ရာ၏။ ဥပမာအလျှံပြင်းစွာ တောက်သော မီးတောက်မှ မီးညှို့
သော်အလွယ်တကူရ၏။ မီးခပ်ကျောက် နှစ်ခုကို ခပ်သော်မီး
ကိုခပ်သောပယောဂလုံ့လဖြင့်ရ၏။ ။မီးတောက်ကြီးဆိုရာ
၌အကာအနှစ်၊ နှစ်ပါးရှိ၏ဟုဆိုလိုသည်။ မီးတောက် သည်အ
အကာ၊အလင်းဓာတ်သည်အနှစ်ဖြစ်၏ဟူ၍မှတ်ရာ၏။

အမေး။ တပါးသော သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံဖြင့်
ရှိခိုးခြင်းပဏာမကိုပြု၏။တပါးသည်ခွါရဖြင့်ရှိခိုး၏။ မည်သူ၏
ဝန္တနာစေတနာ၏အကျိုးသည်ကြီးရာသနည်း။

အဖြေ။ စေတနာတူမျှပါလျှင်နှစ်ပါးစုံ၌ပင် တူမျှသောအကျိုးဖြစ်ရာ၏။ ကံနှင့်ခွါရသည်ပညတ်ဝေါဟာရမျှဖြစ်၏။ စေတနာသာလျှင်ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သည်အလျောက်၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဟူ၍၎င်း၊ ကာယခွါရဝစီခွါရမနောခွါရဟူ၍၎င်း၊ ကာယစေတနာ ဝစီ စေတနာ မနော စေတနာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြွက်ဆိုလိုသည်အတိုင်းနှုတ်မြွက်ကန်တော့ရာ၏။

အမေး။ တိခွါရေနေဝဝန္တိတွာကုသလန္တိဗုဒ္ဓေနနဒေသိတောကံ ဗုဒ္ဓေနနဒေသိတော၊ မတာနုဉ္စပထဝီရက္ခာဒိနုဉ္စအဉ္စလိရူပံကတွာ ဝန္တိတွာပိ၊ နတံ ရူပေ ကုသလံ။ ကသ္မာ စေတနတ္တာ၊ ဟူ၍လက်သန်းငိုကာပကိဏ္ဍက သင်္ဂဟပါဌ်၌လာသည်နှင့်အညီခွါရဖြင့်ကန်တော့ရာ၌အကျိုးမရှိဟုအချို့အယူ ရှိကြ၍လွန်စွာဝေဘန်စေလိုပါသည်။

အဖြေ။ «သုံးပါးသော ခွါရဖြင့် သာလျှင် ရှိခိုး၍ အကျိုးရှိကြောင်းဘုရားမဟောဟူ၍သေသောသူ၊ သစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကိုဥပမာပြု၍ပြဘိ၏။ ဆရာမေးလိုသည့်မှာသေသောသူ၊ ၎င်းသစ်ပင်၊ ကျောက် အစရှိသော သက်မဲ့ဝတ္ထုတို့၌၊ ခွါရရှိပါသလော။ «ခွါရဟူက၊ ရုပ်ခွါရနာမ်ခွါရဟူ၍နှစ်ပါးရှိရာ၊ ကေနပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်၊ ဇောဖြစ်ရာဌာနကို ခွါရခေါ်၏။ «ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်သောကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက်စိတ်ဟူသောနွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်သည် ရုပ်ခွါရမည်၏။ မည်ကြောင်းကား။ စက္ခုပသာဒဟူသော စက္ခုခွါရ၌ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်၊ သောတပသာဒဟူသော သောတခွါရ၌ သောတဝိညာဏ်စိတ်၊ ဃာနခွါရ၌ ဃာနဝိညာဏ်စိတ်၊ ဇိဝှာခွါရ၌ ဇိဝှာဝိညာဏ်စိတ်၊ ကာယခွါရ၌ ကာယဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ရာ မဟာဘုတ်လေးပါးတွင်ခွါရမရှိ၊ နာမ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောဥပါဒါန် ရုပ်၌သာလျှင်ခွါရကိုရအပ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ နွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်သည်ပဉ္စဝိညာဏ်ဓာတ်မည်၏။ «ပဉ္စခွါရဝဇ္ဇန်းစိတ်နှင့် သမ္ပဒိုဏ္ဍိန်း စိတ်သုံးခု သည်လည်း မနော ခွါရ သို့ မရောက်

သောကြောင့် ရုပ်ဒွါရ၊ ဓာတ်အားဖြင့်ကား မနောဓာတ်ဖြစ်၏။
 ပစ္စဝိညာဏဓာတ် မနောဓာတ်မှ ကြွင်း သော စိတ်များ သည်
 မနောဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ မနောဒွါရ မည်
 ၏။ ။ ကေန အားဖြင့်ကား ဝိပါက်စိတ်နှင့် ကိရိယာ စိတ်
 ကိုဒွါရ ဟူ၍ ခေါ်အပ်၏။ အာရုံကို ရသော အခါ၊ ပစ္စ ဒွါရ
 နှစ်ရလျှင်၊ ပစ္စ ဝိညာဏ် တွင် တင်၍ ပစ္စ ဒွါရ ဝဇ္ဇန်း၊ ၎င်း
 သမ္ပဒိုဋ္ဌန်း၊ ကိရိယာ စိတ်ဖြင့် ထိုက်ရာ ကုသိုလ် ဇောအကု
 သိုလ်ဇောတို့သည် ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဥပမာ ကြက်မသည် ဝိ
 ပါက်စိတ်၊ ကြက်မသည် ကိရိယာစိတ်၊ ကြက်ဥသည် ကုသိုလ်အ
 ကုသိုလ်ဇောစိတ်ကဲ့သို့၊ ၎င်းကြက်မကြက်မကြက်ဥသုံးမျိုးစ
 လုံးပင်ကြက်မျိုးချည်းဖြစ်ရာ အလုံးစုံအယုတ်ဆုံးအားဖြင့် စိတ်
 တရယုတ်ကိုးဆယ်သည်လည်း မနောဒွါရမည်၏။ ဘဝဂိုပဇ္ဈေ
 ဒဟူသော ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်စိတ်၁၉ သည်လည်း မနောဒွါရမည်
 ၏။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဇောဟူသမျှလည်း မနောဒွါရမည်၏။
 ထို့ကြောင့် အာဝဇ္ဇနာဒီနံ အဂ္ဂပဓမ္မာနံ ပဝတ္တိရေ ဘာဝတောနွိ
 ရာနိဝိယာတိ နွါရာနိ။ ။ တနည်း၊ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ မနာနံ မနော
 ယေဝ ဝါဒွါရန္တိ မနောဒွါရံ။ ။ ထိုနှစ်ပါးလုံးပင် အဘိဓမ္မတ္ထဝိ
 ဘာဝနီဒိကာ၌လည်း။ ။ တနည်း၊ ကုသလာကုသလောဧကေ
 နတိ သဝိဓောမနောမနောကမ္မဒွါရံနာမ။ ။ (အဋ္ဌသာလိနိအ
 ဋ္ဌကထာ)။ သက်မဲ့ပစ္စည်းဖြင့် ဥပမာပြသော်၊ သစ်ပင်သစ်ပွင့်
 သစ်သီးသုံးပါးလုံးပင် သစ်ပင်အနွယ် ဖြစ်ခြင်း သစ်ပင်ရှိသော
 ကြောင့်သစ်ပွင့်၊ ၎င်းသစ်ပွင့်ကြောင့်သစ်သီး၊ ၎င်းသစ်သီးသစ်
 စေ့မှ တဖန် သစ်ပင်ဟူ၍ တပါးအား တပါးမှီ၍ ဖြစ်သကဲ့သို့
 ဝိညာဏ်ဇီဝိတိန္ဒြေရှိသော သတ္တဝါ၌ သာလျှင် ရုပ်ဓာတ်နာမ်
 ဓာတ်နှစ်ပါးစုံရှိခြင်း၊ ၎င်းတပါးပါးသည် ပျက်သောအခါ အလုံး
 စုံသောရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပျက်ပြားသည်နှင့်အညီ၊ သစ်ပင်
 မရှင်လျှင်သစ်ပွင့်သစ်သီးမဖြစ်နိုင်ရာ၊ ဒွါရဟူက ဝိညာဏ်ကိုမှီ
 ၍ဖြစ်ကြောင်းသိနိုင်ရာသည်။ ။ သို့ဖြစ်၍ သေသောသူနှင့်

ဝိညာဏ်မရှိသောပစ္စည်းဝတ္ထုများကို အကြောင်းပြု၍ခွါရဖြင့်
 ရှိခိုးလျှင်ကုသိုလ်မဖြစ်ဟုအကိရိယဒိဋ္ဌိကြီး၏ ပါဒကိုအခြေမ
 ဖြစ်သင့်ကြရာ။ ထိုအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့်ကားကိုယ်အင်္ဂါကို
 ခွါရဟူ၍ မျက်လုံးနားရှက် အစရှိသည်တို့ကို ခွါရဟုအောက်
 မေ့သည် လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသို့မဟုတ် ဝိညာဏဓာတ်ကိုသာ
 လျှင်ယူရန်သင့်သည်အလျောက်ခွါရ၌စေတနာရှိမြဲဖြစ်၏။ ၎င်း
 စေတနာမရှိလျှင်လည်းခွါရမရှိဟုမှတ်ရာ၏။ ကံဖြင့်ကန်တော့
 ရာ၌ဖြင့်သဒ္ဓါသည် ဝိပါက်အကျိုးဖြစ်သောကံကိုရရာ၏။ ခွါရ
 ဖြင့်ကန်တော့ရာ၌လည်းဝိပါက်ဖြစ်သောဝိညာဏ်ဓာတ်ပနကြိယာ
 အမှုကိုထုတ်ဘော်ပြရာရေခံ၏။ စေတနာကိုရှုတ်၍ကန်တော့
 လျှင် ပရမတ္ထ သဘော ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမလျော်ခြင်း ဟူ
 သောအပြစ်မှလွတ်ရာ၏။ ကံလည်းစေတနာ၊ ခွါရလည်းစေတ
 နာသဘာဝတရားဖြစ်သောကြောင့်။ စေတနာသဘာဝ မေဝါ
 တိစေတနံ၊ စေတနာဟံဘိက္ခဝေကမ္မံဝဒါမိစေတယိတွာကမ္မံ
 ကရေတိ၊ ကာယေနဝါစာယမနဿ၊ ဟူ၍ သာ ဘုရားရှင်
 ဟောတော်မူကြောင်းထင်ရှား၏။

အမေး။ ။အချို့ဆရာတို့က။ ကောသလ မင်းကြီး သည်
 မြတ်စွာဘုရားကိုကန်တော့ရာ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဟူ
 ၍ကံဖြင့်ကန်တော့ကြောင်း။ ၎င်း အချို့က လည်း၊ ကာယကံဝ
 စီကံမနောကံ၊ သဗ္ဗဒေါသ၊ ခပ်သိမ်းသောအဖြစ်တို့ကိုပျောက်
 ပစေခြင်းအကျိုးငှါကန်တော့ပါ၏ဟူ၍ကန်တော့နည်းအသစ်
 ကိုညွှန်ပြဆုံးမကြ၏။ ထိုသို့ကန်တော့ခြင်းသည်လူဖြစ်စေ၊ နတ်
 ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်အပြစ်
 ဒေါသ ဆိုခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော မဟာပဏာမ လင်္ကာဟူ၍
 ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ ထိုပြဿနာကိုဖြေစေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ။ယေနကမ္မံကတံတသေဝဟောတိ၊ သမ္မာပဋိ
 ပတ္တိစပနတထာဂတဿအနုစ္ဆရိကာပူဇာ(သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌ
 ကထာ) ။ ။ဧဝံရာဇာပသေယနဒီကောသလောတထာဂ

တေဒိပ္ပစ္စကာရံကရေတိ၊ အဘိဝါဒနံပစ္စုပဋ္ဌာနံ အဇ္ဈလိကမ္မိ
 သာမိမိကမ္မိ၊ (သုတ်ပါထေယျ ပါဠိတော်)။ ထိုအချက်များကို
 လည်းကြားဘူးပါ၏။ ယေနကမ္မိကတံအရ၊ ထိုသို့ကောင်းမှုကု
 သိုလ်အမှုကိုပြုသောသူသည် ဘုရားရှင်အား ပူဇော်သည်မည်
 ကြောင်းကိုသာအနက်လာ၏။ ကံကိုရွတ်သဖြင့်ကန်တော့ခြင်း
 သည်သာလျှင် ဘုရားရှင်အား ပူဇော်သည်မည်၏။ ခွါရအစရှိ
 သောနည်းဖြင့်ကန်တော့လျှင်အကျိုးမရှိဟူ၍ဟောတော်မူအံ့။ အ
 ရဟံအစရှိသောဂုဏ်တော်ဖြင့်ပြည့်စုံရာမရောက်နိုင်ရာ။ သမ္မာ
 ပဋိပတ္တိစ ပနတထာ ဂတဿ အနုစ္ဆိကာ ပူဇာအရလည်း
 ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားဟူသည်ကား၊ ဘုရားရှင်အား
 လျှောက်ပတ်သော ပူဇော်ခြင်းမည်ကြောင်းကိုသာ ဘုရားရှင်
 ဟောတော်မူ၏။ ယောခေါ အာနန္ဒဘိက္ခုဝါ ဘိက္ခုနီဝါဥပါ
 သကောဝါဥပါသကီဝါဓမ္မာနု၊ ဓမ္မပဋိပဇ္ဇာဝိဟရတိ။ လ။ သေါ
 တထာဂတံသက္ကရေတိ၊ ဂရုံကရေတိ၊ မာနေတိ၊ ပူဇေတိ၊ ပရ
 မာယပူဇာယ။ အနက်ကိုယောဇနာသက္ကံသို့၊ အကျင့်ကောင်းမှု
 ကိုပြုသောသူသည်၊ လက်အုပ်ချီခြင်းအစရှိသောဩကာသပူ
 ဇော်ခြင်းထက်မြတ်ကြောင်းဟောတော်မူသည်ထင်ရှား၏။ ၊
 ဧဝံရာဇာပဿနဒီကောသလော၊ အရလည်း၍သို့ပဿနဒီ
 ကောသလ မင်းကြီးသည် ဘုရားရှင်၌ ရှိခိုးခြင်း ခရီးဦးကြိုပြု
 ခြင်း။ လက်အုပ်ချီခြင်း။ အရိအသေပြုခြင်းဟူ၍အဘိဝါဒနအမှု
 (တပါး)ပစ္စုပဋ္ဌာန အမှု(တပါး)အဇ္ဈလိကမ္မအမှု(တပါး)သာမိ
 စိကမ္မအမှု(တပါး) ဤလေး ပါးဖြင့် ပါဏိပါတ သရဏာဂုံကို
 ဆောက်တည် ခြင်းဖြင့် ဘုရားရှင်အားနှိမ့်ချတုတ်ဝပ်ခြင်းကိုပြု
 သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူကြောင်း။ နိပ္ပစ္စကာရံကရေတိ၊ သဒ္ဓါ
 ပုန်ကိုနေရာကျစီမံ၍အနက်ယောဇနာရာသည်။

လူဖြစ်စေနတ်ဖြစ်စေဗြဟ္မာဖြစ်စေဒေါသဆိုခြင်းငှါမစွမ်း
 နိုင်သော မဟာပဏာမ လင်္ကာဟူသည်အချက်၌ ကား၊ ထိုသို့
 နည်းဥပဒေ အသစ်ကို ပြုရာ၊ ငါ့ထက်ပညာ ရှိသော သူသည်

လောကသုံးပါး၌မရှိဟုဆိုဘိသကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၊ သာသနာပိုင်အရှင်ဘုရားကြီးကိုနှိမ့်ချရာသို့ရောက်တတ် လှ၏။ ။ထိုသို့ဟောသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မာနကိလေသာကို မပယ်ရသေးသောသကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ဂုဏ်ကို မလွန် မြောက်နိုင် သေးသောပုဂ္ဂိုလ်မျှဟူ၍အလွန်အားဖြင့်ခေါ်ဝေါ်ထိုက်ရာပေသည်။

တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကံကံ၏အကျိုးအကြောင်းကိုမသိ။ မိမိ၌ထိုက်ပြီးသောမကောင်းမှုအကုသိုလ်အစုကိုပျောက်ပျက်စေခြင်းငှါ ဒိဋ္ဌသုတမင်သာဖြစ်သော အကုသိုလ်ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်စေတနာဖြင့်ရတနာသုံးပါးအစရှိသည်တို့အားပူဇော်ကန်တော့၏။ ထိုသို့အကုသိုလ်စေတနာတည်းဟူသောဒိဋ္ဌိမောဟမြီရံ အပ်သော ဝန္တနာ ကုသိုလ်သည် မဟာကုသိုလ် ဥာဏသမ္ပယုတ် လော၊ဝိပ္ပယုတ် လောဟူ၍ ဆင်ခြင်ရာသည်။ ။ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်၊ စူဠကမ္မ ဝိဘင်္ဂသုတ်၌ သုဘလင် လျှောက်ချက်အရမြတ်စွာဘုရားဖြေဆိုတော်မူသည်မှာလည်း။ ကမ္မဿကာမာဏဝသတ္တာကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓု။ ကမ္မပဋိသရဏာ၊ ကမ္မံသတ္တေဝိဘတိ၊ ယဒိန္ဒြိယနပဏီတတာယ၊ ၎င်းပြင်ပဉ္စအင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်အဘိဏ္ဍသုတ်ဒေသနာတော်၌၊ ပဋိမာနိသိက္ခဝေ ဌာနာနိအဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာနိ ဣတ္ထိယာဝါ ပုရိသေနဝါ ဂဟဋ္ဌေနဝါ ပဗ္ဗဇိတေနဝါ၊ ကတမာနိပဉ္စ။ လ။ ဗျာမိ ဓမ္မောမ္ဘိဗျာမိ အနုတိတောတိ။ လ။ မရဏဓမ္မောမ္ဘိမရဏံ အနုတိတောတိ။ လ။ ကမ္မဿကောမ္ဘိ ကမ္မဒါယာဒေါကမ္မယောနီကမ္မဗန္ဓု။ ကမ္မပဋိသရဏာ၊ ယံကမ္မံကရိယာမိ၊ ကလျာဏံ ဝါပါပကံဝါ တဿဒါ ယာဒေါ ဘဝိယာ ဝီတိ။ အဘိဏ္ဍံပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ ။အရမိမိပြုသမျှသော ကုသိုလ်အကုသိုလ်စေတနာကံတို့သည် ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုး ထိုနှစ်မျိုးကို အစိုးမရ အနိတ္တဓမ္မအထိုက်အရိပ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထွန်းဘီးစက်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အစဉ်တစိုက်ထိုက်ကြောင်း၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ မနောသေဋ္ဌာမနောမယာ။ လ။ ဓာယာဝအနုပါယိနီ၊ စက္ကံဝဟ

တောပဒံ၊ ဓမ္မပဒပါဠိတော်အလာဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္တနာက
တံပါပံ အတ္တနာသံ ကိဋ္ဌိဿတိ၊ အတ္တနာအကတံ ပါပံအတ္တနာ
ဝပိသုဏ္ဍတိ၊ လ၊ နာညေအညံဝသောဓရေ၊ (ဓမ္မပဒပါဠိတော်)အ
စရှိသည် တို့၌၊ ဟောကြား ချက်များရှိရာ။ အပ သာသနာဝင်
ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ရတနာသုံးပါးအား ရှိခိုးကန်တော့ တောင်းပန်
သဖြင့် အပြစ်လွတ်ထုံးမရှိ၊ အရိယူပဝါဒကံ ထိုက်သော အခါ
သာလျှင်အပြစ်ကိုဝန်ချသဖြင့်။ ပုဂ္ဂိုလ်မှသည်းခံပါစေကြောင်း
တောင်းပန်ချက်ကိုသာဗုဒ္ဓ ဘာသာ၌ဒေသနာလာ၏။ ရုပ်ပွားစေ
တိ ဓမ္မစေတီနှင့် သံဃာတော်မြတ်အား သက္ကစ္စစေတနာအသိ
ဝါဒနပူဇာကိုပြုရာ၌ အပြစ်ကိုဝန်ချသည်မဟုတ်သောကြောင့်၊
ကံဒွါရပဏာမကိုသဘောကျသည်အတိုင်း ခွင့်ပြုရာ၏။ ယခုပ
ဏာမ နည်းများ၌လည်း ပူဇော်ကန်တော့သော အကျိုးကို အ
ကြောင်းဟူသောဩကာသ။လ။ ကန်တော့ပါ၏ဘုရား၊ နောက်
၌အပါယ်လေးပါး၊လ။ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရလွယ်သော ကိုယ်
ဖြစ်ရ ပါလို၏ ဟူသော ဆန္ဒ ပတ္တနာသည် ပြည့်စုံစွာ ပါသော
ကြောင့်ကန်တော့သောအကြောင်းပုဒ်၌ အကျိုးကိုတဘန်ထည့်
ခြင်းဖြင့် အလွန်တွေဝေရာသည်။ ။ကမ္မပထမြောက်သောအ
ကုသိုလ်ကံကို ကုသိုလ်ကံသည် တားဆီးနိုင်သည်လည်းဖြစ်၏၊
မတားဆီးနိုင်သည်လည်းဖြစ်တတ်၏။ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါကား
မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ကလျာဏ ဓမ္မကိုမရကြသေးသောပုထု
ဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒိဋ္ဌသုတမင်္ဂလာသို့ သက်ရာသောတရားကို
ဟောကြားခြင်းငှာမအပ်ပေရာ။

အမေး။ ပိဋကတ် သုံးပုံကို ကုန်စင်အောင် တတ်သော်
လည်း တတ်တိုင်းပင် ပညာရှိမဟုတ် ဟူ၍ ဆရာရေးသားခဲ့၏။
ဥာဏ်မကြီးဘဲလျက် ထိုတရားများကို မတတ်နိုင်ရာ။ ထိုပြဿ
နာကိုထင်စွာပြစေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ဥာဏ်သည်လောကီဥာဏ်၊ လောကုတ္တရာဥာဏ်
ဟူ၍နှစ်ပါးရှိ၏။ လောကီဥာဏ်၌ ပညာသည်ကောက်မရှိ။ ။လော

ကုတ္တရာယထာဘူတဉာဏ်သာလျှင် ပညာဇနိမည်၏။ ။ အကြင်သူသည် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ မရောက်သေးအံ့။ စင်စစ်အားဖြင့်ထိုသူ၌ ပညာသည်မရှိသေး။ လောကီဉာဏ်သည်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုမလွန်မြော်နိုင်။ ။ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော ပညာ၌ကား သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိမျှမရှိ။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၌သာလျှင် ပညာသည်ဇနိရှိ၏။ ။ လောကီဉာဏ်သည်ပညတ်တရား၌သာလျှင် အပြားအားဖြင့်သိ၏။ ပရမတ္ထတရား ကိုကား အပြားအားဖြင့် မသိနိုင်။ ပညာသည် ပရမတ္ထတရားကို အပြားအားဖြင့် ထင်ရှားစွာ သိနိုင်၏။ ပညာသည် ဖြစ်ပေါ် လာသော်၊ ဒိဋ္ဌိ တရား သည် အပြီး ချုပ် ရတော့ သည်။ ဈာန် အဘိညဉ်းကိုရသော ဗာဟိရက ရသေ့ရဟန်းသည် ပညာကို မရသဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ နှစ်ပါးကိုသာ အပအမူအရာဖြင့် သိ၏။ အနတ္တထင်ရှားနိုင်ရန် စိတ် စေတသိက် အပြား၊ ခန္ဓာ အာယတန အစရှိသောမိဿက တရားဗေဒိပက္ခိယတရားများကို ထင်ရှားစွာမသိ မမြင်ခြင်းကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဘိစီးလျက် ရှိသေး၏။ ။ လောကီဉာဏ်သည် အလုံးစုံသော ပုထုဇဉ်တို့နှင့် ဆက်ဆံ၏။ ပညာမှာမူကား အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြင့်သာလျှင် ဆက်ဆံ၏။ ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော ဓမ္မစကြာသုတ်တွင်၊ ဣဒံဒုက္ခံ အရိယ သစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ၊ ပုဗ္ဗေ အနုဓူသု တေသု ဓမ္မေသု၊ စက္ခုဥပါဒိ။ ဥာဏံ ဥပါဒိ။ ပညာဥပါဒိ။ ဝိဇ္ဇာဥပါဒိ။ အာလောကော ဥပါဒိ။ အစရှိသဖြင့် ဟောတော်မူရာ၊ သိခြင်းတို့သည် ဉာဏ်နှင့် ပညာနှစ်ပါး ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးကိုဆရာမရှိ ကိုယ်တော်တိုင်သိခြင်းဟူသော ဝိဇ္ဇာ။ ထိုသိခြင်းတို့သည် ပဉ္စဝိညာဏဓါတ်၊ မနောဓါတ်၊ မနောဝိညာဏဓါတ်၊ နိဗ္ဗာနဓါတ်များ၏ အရောင်အလင်းဖြင့်သိသည်ဆိုလိုသည်။ ။ ဉာဏံအရ။ သစ္စာ၊ တရားတို့ကိုဦးရေအားဖြင့်အကျဉ်းသိခြင်း။ ပညာအရသစ္စာတရားတို့ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းဟူ၍ သိခြင်းနှစ်ပါး အမူအရာ ဖြင့်သိမြင်နိုင်ရာသည်။

ဥာဏ်အလင်းနှင့်ပညာအလင်းကိုဥပမာပြု၍ပြသော်။ဥာဏ်သည်လနှင့်တူ၏။ပညာသည်နေနှင့်တူ၏။ ။လ၌မြေဖုံးတတ်သောကြောင့်တလတွင်၊ ၄ရက်လောက်လဝန်းအပြည့်ကိုမြင်ရ၏။ ကြွင်း ၂၆ ရက်လောက်အခါကာလတို့၌မြေဖုံးလွှမ်း၏။ နေမှာမူကားအခါခပ်သိမ်းပင်မြေ၏အန္တရာယ်မှလွတ်သဖြင့်၊ နေထွက်မှနေဝင်တိုင်သော ကာလ အတွင်းတပြင်လုံးပေါ်၏။ လရောင်ဖြင့် ကွဲပြားစွာမမြင်နိုင်။ သစ်ပင်အောက်အိမ်အောက်များ၌သာ၍ပင်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ နေရောင်မှာမူကားအနီးအဝေးအရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ရှိသော ဝတ္ထုများကိုအပြားအားဖြင့် ထင်ရှားစွာ သိမြင်နိုင်၏။ ပညာ၌ မောဟ သာလျှင် အန္တရာယ်ရှိ၏။ ။ဥာဏ်မှာမူကားမောဟဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးစုံ၏အန္တရာယ်သည်ရှိသည့်နည်းတူ၊ လောကီဥာဏ်ကိုရော၊ ဒိဋ္ဌိမကျ၊ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်အကြွင်းရှိသေး၏။ ထို့ကြောင့်အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဗလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မောဟသည် အကြွင်းရှိသော်လည်းဒိဋ္ဌိသည် ချုပ်ပြီးဖြစ်၏။ ။ထိုအကြောင်းကို ထောက်သဖြင့်၊ စာတတ်ရုံမျှဖြင့်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမကျ၍ပညာကိုမရထိုက်သော မဂ်ဖိုလ်သို့ရောက်မှ၊ ပညာရှိဖြစ်ကြောင်းကိုဆိုလိုသည်။

အကယ်၍ ဥာဏ်နှင့်ပညာသည်တူငြားအံ့။ ပိဋကတ်သုံးပုံကိုတတ်ကြသောမဟာထေရ်ကြီးများ၏ဝါဒဟူသမျှတို့သည် ညီညွတ်ကြရာ၏။ ထိုသို့ မဟုတ်ပဉ္စမ သင်္ဂါယ နာတင်သော အခါ၌များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကိုပယ်ရသည့်တကြောင်း၊ ၎င်းယခုရှိကြသောအသင်းဆရာကြီးများ၊ ဂိုဏ်းဆရာကြီးများသည်အချင်းချင်း အငြင်းအခုံမဖြစ်နိုင်ရာ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှတို့သည်သမသီလာ၊ သမပညာ၊ သမသမာဓိဖြစ်ကြောင်း သုမနသုတ်၌တင်ပြသော အချက်များဖြင့်ထင်ရှားစွာသိမြင်နိုင်ရာသည်။ ။ထိုသို့မဟုတ်သောကြောင့်၊ တပါးသည်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တပါးသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ခြင်းဖြင့် အယူဝါဒ ကွဲပြား၍ နွားကွဲကျားကိုက်ဖြစ်ရာ တရားတော်သည် လွန်စွာ ညစ်ငြူးသဖြင့်

သာသနာတော်သည်အလွန်နိမ့်ကျသည်အလျောက်။တိဟိတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ။သောတာပန်သကဒါဂါမ်မရှိ။ကမ္မပထမှကံ၊ဥပါဒါနိ
 နှင့် ဒုစရိုက်စေတနာသည် ကံမဟုတ်ဟု ဘုရားဟောတော်မူ
 သောအချက်များကိုပယ်၍စောပနကိရိယဝတ္ထု။ကိရိယဝတ္ထု
 ဟူသော ပစ္စည်းအကောကို သာကံဟူ၍ ခေါ်နေကြသူများကြ
 ၏။ «နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ဘာတခုမျှမရှိ။ ဆီးမီးတောက်ငြိမ်း
 သကဲ့သို့ အပြီးပျောက်ပျက်သွားသည်ဟု ထင်ရုံမျှပိမိကိစ္ဆာမ
 ကျ၊ အဟုတ်အဟတ်စွဲလမ်းယူမှားကြသူများကြ၏။ «အရူ
 ပန္နိစ။နာမန္တိစဟူ၍သပြိုဟ်ပစ္စည်းပိုင်း၌နိဗ္ဗာန်တရားကိုထင်
 ရှားပြုလျက်နှင့်။ ပျောက်ပျက်သွားသည် ဟူ၍ဟောကြားခြင်း
 သည်တရားတော်၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြောဆိုခြင်းဖြစ်ရာ၏။ ။
 အရူပဘုံ၌တည်ရာသည်ဓါတ်မျှရှိသဖြင့်အာကာသသမက်သက်
 ဖြစ်ခြင်း။ ဓိဗ္ဗာန်တိမ်အစရှိသောဓါတ်များ၌ရှိ၍နာမ်သက်သက်
 ဖြစ်ခြင်း။ မှောင်ရိက်တွင်ကောင်းကင်ဝယ်ကျက်စားသော ပိုး
 စုံကြီး အရောင်အလင်း၏ ဥပမာကဲ့သို့ အရူပပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်
 နေကြသည်အရိပ်အမြွက်ကိုယူသဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏သရုပ်ကိုဟုတ်
 မှန်သည်အတိုင်းဆင်ခြင်ကြည့်ရာသည်။

အမေး။ အလောဘ၊အဒေါသ၊အမောဟပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင်
 တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်။ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ပဋိဘာန်ပညာသည်ကြီး၏။ဒွိဟိတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပဋိဘာန်ပညာသည်နည်း၏ဟု အယူရှိသူများကြသ
 ဖြင့်။ ဆရာရေးသောနိဗ္ဗာနမဂ္ဂ။ထာကျမ်းတွင်ဝေဘန်သော
 အချက်များကိုအကျယ်ဥပမာဖြင့်ပြစေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ပဋိဘာန်ပညာကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ တိဟိတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ယူအံ့။ တေဒဂ်ရဘုရားရှင်မျက်မှောက်တော်၌ရှိခဲ့
 ဘူးသောသာဝကကြီးများသာလျှင်ဖြစ်ရာ၏။ «ပဋိဘာန်ပညာ
 ဟူက၊ပဋိသန္တိဒါတရားလေးပါးတွင်စတုတ္ထဖြစ်သောပဋိဘာ
 နတရားကိုရ၏။ «ထိုတရားကိုရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ပဋိသန္တိ
 ဒါလေးပါးပြည့်စုံသော ရဟန္တာဖြစ်ရာ၏။ ကြီးသဒ္ဓါဖြင့်တေ

ခင်ရမဟာသာဝကကြီးများဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်တိဟိတ်မရှိ ဆိုလျှင်လောကဉ္စယခုအခါကလေသာကင်းခြင်းအကြောင်းကို ကျင့်တတ်သောအရိယာသာဝကမရှိ။ ပကတိပုထုဇဉ်သမ္ပုတိ သံဃာတော်မျှရှိတော့သည်။ ကျင့်၍လည်းမရနိုင်ဆိုရာ နန္ဒိ ကဒိဋ္ဌိကြီးသော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းဒိဋ္ဌိကြီး၏ပဌမဇောသော် လည်းကောင်းဖြစ်ရာ၏။ ပရိသတ်အလယ်တွင်သည်မျှပြောဆို ဝံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဏ္ဏတ္တသဏ္ဌာန်၌ကား ဘုရားမှအတွင်းစိတ် ကိုသိနိုင်၍ဝေဘန်နိုင်ရာသည်။ ကြပ်ကြပ်သတိထားသင့်ကြပေ တော့သည်။

“သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ် ပါးသည်ဝိပါကန္တရာယ်တွင်သွတ်သွင်း၍ ပြခဲ့သည်အလျောက် ဥါဏသမ္ပယုတ်ဖြင့်ပဋိန္ဒေမနေသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးကိုယူရာ၏။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ဥါဏသမ္ပယုတ်ဝိပါကပဋိန္ဒေရှိ၏။ ပဝတ္ထိ အခါ၌ ကား အလုံးစုံသော အကုသိုလ် ဇောစိတ် ၁၂ ပါး၊ အ ဟိတ်စိတ်(ဟသိတုပ္ပာဒ်ကြဉ်သော)တဆဲ့ခုနစ်ပါးသောမဟာ ကုသိုလ်ဥါဏသမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်ဇောရှစ်ပါး၊ မဟာဝိပါက်ရှစ် ပါး၊ ပေါင်း ၄၅ ပါးကိုရအပ်၏။

“မဟာဝိပါက်ဥာဏ သမ္ပယုတ်စိတ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ပြုပြင်သောကိရိယာစိတ်ကားရှိ ၏။ ပဌာန်းနည်းကိုပြခဲ့ပြီးသည်အလျောက်နာမ်သည် နာမ်အ ချင်းချင်းအားပစ္စည်းတပ်ခြင်းဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သင်္ခါရအစဉ် သည်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ၊ ဥာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်ကံမျိုးသည်ရှိ အံ့။ ထိုဝိပါက်သည်အကျိုးတရားပစ္စည်း၊ ကုသိုလ်ဇောသည်အ ကြောင်းတရားပစ္စည်းတပ်ရာကိုယ်အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာ၊ စောပနက္ခိယာ စိတ်အမှုအရာ၊ ကိရိယာဟူသော ပယောဂ ဖြင့်မဟာကုသိုလ်မျိုးသည် အလွယ်တကူတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ် ၏မဟာဝိပါက်ဥာဏသမ္ပယုတ်ကိုမမြီမှု၍ဖြစ်ရာ၏။

“ဥာဏ သမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်ကို မရသော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအ ဟိတ်ခွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာမူကား သူတပါး၏ ဥာဏသမ္ပယုတ် ပဋိန္ဒေဖြစ်သော ဥာဏ်ကိုမှီသဖြင့် မဟာကုသိုလ် ဥာဏသမ္ပ

ယုတ်ဖြစ်နိုင်၏။ မရှိရသော် မဖြစ်နိုင်ရာ၊ ထိုကြောင့်။ ။ ယော
ဒုဿီလောသီလဝဇ္ဇေ သုဒဒါတိဒါနံ။ ပ။ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ယောဒုဿီ
လော ဒုဿီလေသု ဒဒါတိဒါနံ။ ပ။ နတံဒါနံ ဝိပုလပ္ပလန္တိဗြူ
မိ။ ။ ဟူ၍ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏။

ကြက်၏ဥပမာဖြင့်ပြသော်။ ကြက်မသည် ကြက်ဖြူ၊ ကြက်သ
သည် ကြက်နက် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ နှစ်ပါးစုံပေါင်းသင်းသဖြင့် အမိကြက်
ဖြူကဲ့သို့ရံခါဖြူသော၊ ရံခါအဘကဲ့သို့နက်သော၊ ရံခါကျားသော
ကြက်ဥမျိုးကြက်ကလေးများပေါက်ရာ၏။ ။ ဤဥပမာတွင်၊
ကြက်မသည် ဝိပါကိစိတ်၊ ကြက်ဖသည် ဇောစိတ်၊ နှစ်ဦးပေါင်း
သင်းခြင်းသည် ကြွယ်ဝစိတ်ဖြစ်ရာ၊ မနုဿိကာရအလျောက်ကံ
သည် ဥာဏသမ္ပယုတ်လည်း ရံခါဖြစ်ရာသည်။ ဥာဏဝိပ္ပယုတ်
လည်း ရံခါဖြစ်ရာ၏။ သို့ရာတွင် ဥာဏသမ္ပယုတ် ဇောကို ရ
ထိုက်ရအပ်၏ဟူ၍သာဆိုနိုင်ရာသည်။ ။ ဥပမာတနည်းကား
လင်းကွင်း နှစ်ခုရှိကံ ခပ်သော်၊ ပကတိ လင်းကွင်းသံထွက်၏။
ထဖက်သည် လင်းကွင်းတဖက်သည် ဝါဂွမ်းဖြင့်ရိုက်ခပ်သော်
အသံမထွက်။ ။ မိမိ၌လင်းကွင်းတဘက်ရှိ၏။ သူတပါး၌လင်း
ကွင်းတဘက်ရှိရာ၊ ဌားယမ်း၍ နှစ်ဘက်စုံရိုက်သောအခါလင်း
ကွင်းသံကိုရသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေဝိပါကိစိတ်သည် ဥာဏဝိပ္ပယုတ်
ဖြစ်၍ ပဝတ္တိသည် ဥာဏသမ္ပယုတ်စောဖြစ်ရာ မနောဒွါရနာ
မက္ခန္ဓာသည် အင်္ဂါမစုံ၊ ချို့တဲ့သည်ဟူသော ဝိပါကအန္တရာဟံ
သည် ဗိုဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ရှိ၏ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ။ ထို့ကြောင့်တစုံ
တယောက်သောသီလဝဇ္ဇေကလျာဏကိုမရှိမူ၍ မဟာကုသိုလ်
ဥာဏသမ္ပယုတ်အမှုကိုပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယောသီလ
ဝါဒုဿလေသုဒဒါတိဒါနံ။ ပ။ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ပါဌအရ။ တိဟိတ်
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အောက်မေ့အပ်သိအပ်ရာ၏။ မဂ်သို့မရောက်မှီထို
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကာမတိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ယူရာ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ပဋိ
သန္ဓေဝိပါကဥာဏသမ္ပယုတ်နှင့် ပဝတ္တိဥာဏသမ္ပယုတ်စော
သည် ထိခိုက်သော် အပ္ပနာဇောကိုရအပ်၏။ အပ္ပနာဇောတွင်

မဂ်ဖိုလ်ပါဝင်သောကြောင့် မဂ္ဂဋ္ဌာန်ဖလဋ္ဌာန်အဖြစ်သို့ရောက်
နိုင်သည် ဆိုလိုသည်။ ။ထိုဥာဏ သမ္ပယုတ်နှစ်ပါး သည်
ကြိယာစိတ်ဟုဆိုအပ်သော စေတနာနှင့်ထိခိုက်သည့်အခါထိုး
ထွင်းသောဥာဏ်ကိုရအပ်သည်လက္ခဏာကား၊ တခုသောရွာ
၌မီးများသည်မရှိ၊ တအိမ်မှတအိမ်ထင်းစ အမှိုက်စအစရှိသည်
သို့ဖြင့်မီးကိုယူကြရာ၊ တရွာလုံး၌မီးမျိုးသည်တုံးသောအခါတ
အိမ်မှ မီးခပ်ကျောက် တခုကို ရ၍ မြေကြီးဖြင့် သော်လည်း
ကောင်း၊ သံပျားသံထူဖြင့်လည်းကောင်း အစရှိသောမျိုးမတူ
သောဝတ္ထုဖြင့်ခပ်သော် မီးမပွင့်။ တခုသောအိမ်မှတဘန်တ
ခုသောမီးခပ်ကျောက်ကိုရပြန်၍၊ ဝါဂွမ်းကိုခံသဖြင့် နည်းနာ
ကျစွာ မီးခပ်ကျောံနှစ်ခုကို ခပ်ရာမီးရ၍တရွာလုံး သုံးဆောင်
ပြန်ကြရသကဲ့သို့ဥာဏ်လျှင်ဥာဏ်ချင်း သတိဝီရိယအတတ်အ
လိမ္မာ၏အစွမ်းဖြင့်မျိုးနှင့်တူသော ဥာဏ်မျှမကထိုးထွင်းသော
အထက်ဥာဏ်ကိုရရာသည်။ ။ဤသည်လျှင်ဒွိဟိတ်တိဟိတ်
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော ကုသိုလ်တရား
ကိုဝေဘန်ခြင်းပြီး၏။

အမေး။ ကံတရား၌အလွန်ဝါဒ ကွဲပြားကြသောကြောင့်
ကံကိုအကျဉ်းအားဖြင့်ပေဘန်စေလိုပါသည်။

အဖြေ။ ကံသည်အကုသိုလ်ကံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ၊
ရူပါဝစရကုသိုလ်ကံ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်ကံဟူ၍အကျိုးပေး
ရာဋ္ဌာန၏အစွမ်းဖြင့်လေးပါးတည်း။ ထိုကြောင့်၊ တသာအကု
သလံ၊ ကာမာဝစရကုသလံ၊ ရူပါဝစရကုသလံ၊ အရူပါဝစရကု
သလဇ္ဈေတိ၊ ပါကဋ္ဌာနဝသေန။ ဟူ၍သ ြိုဟ်ကျမ်း၌ လာ၏။
ဤသို့ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည်ပညတ်အမည်မျှဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသဘာ
ဝဖြင့်စေတနာစေတသိက်တပါးတည်းကိုသာရ၏။ ထိုစေတ
နာသည်လည်းစိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်၌ရှိသောကြောင့်စိတ်
တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည်ပင် ကံမည်၏။ ။အဘယ်ကြောင့်
ကံမည်သနည်းဆိုသော်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တည်းဟူသော

အကြောင်းလည်းကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက်သည်လည်းကံ၊ မျိုးမပျက်စေရန်စောင့်ရှောက်သော ကြိယာအမှုသည်လည်း ကံချည်းပင်ဖြစ်၏။ ။ပညတ်သဘာဝအားဖြင့်ကံ၊ ပရမတ္ထသဘာဝအားဖြင့်စေတနာဟူ၍အလုံးစုံသောဥပါဒါန်တရား၊ နိဝရဏတရား၊ သံယောဇဉ်တရား၊ အကုသိုလ်ကမ္မပထတရား၊ ဒုစရိုက်တရားများ၏ အတွင်းသဏ္ဌာန်၌ရှိသော မနော ဝိညာဏ ဓါတ်ကိုအကုသိုလ်ဟူ၍ခေါ်၏။

ဥပမာပြသော်၊ ငါးဥ၊ အိမ်မြှောင်ဥ၊ တောက်တဲ့ဥ၊ လိပ်ဥ၊ ကြက်ဥ၊ ဘဲဥ၊ များအတွင်း၌ မျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သောဓာတ်သည်ရှိ၏။ ထိုဓာတ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ငါး၊ အိမ်မြှောင်၊ တောက်တဲ့၊ လိပ်၊ အစရှိသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်ဖွားသကဲ့သို့ စိတ်၌ဥပါဒ်သောမနောဝိညာဏဓာတ်၏အစွမ်းဖြင့်သတ္တဝါတို့၏နာမ်တရားသည်ဣဋ္ဌအနိဋ္ဌနှစ်ပါးကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ။ထိုကြောင့်အမြစ်မူလဖြစ်သော အကုသိုလ်ဟိတ်၊ ကုသိုလ်ဟိတ်သည်မျိုးကို တဘန်အသစ်ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သဟိတ်ဇောစိတ်ကိုကံအကြောင်းဟုခေါ်၏။ ။ ဇောသည်ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဇော၊ ကြိယာဇောဟူ၍နှစ်ပါးရှိရာ၊ ထိုအကြောင်းနှစ်ပါး ထိခိုက်ပူးပေါင်း ယောယွက်ခြင်းကိုစေ့ဆော်သောစေတနာ၏ အစွမ်းဖြင့်ဝိပါက်ကံ အကျိုးတရားသည်ဖြစ်၏။ ။ဝိပါက်နှင့်ကြိယာစေ့ဆော်ပြန်သော်ဇောဖြစ်ပြန်၏။ ။ထိုနည်းဖြင့် သစ်ပင်နှင့် သစ်သီးသစ်ပွင့်များကဲ့သို့ တပါးသည်တပါးအားပြုပြင်၍မျိုးသဉ်မပျက်သကဲ့သို့ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာသုံးပါးညီညွတ်သည်အစဉ်ဖြင့်ပဒိုစ္စသရပ္ပါဒ်တရားသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်ကုသိုလ်ဇောစိတ်၊ အကုသိုလ်ဇောစိတ်၊ ဝိပါက်စိတ်၊ ကြိယာဇောစိတ်အလုံးစုံရှိသ၍မချုပ်သမျှကာလပတ်လုံးအကျိုးအကြောင်းနှစ်ပါးသဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပွားကြသောကြောင့်၊ ဥပါဒါန်တရား၊ ကိလေသာတရား၊ နိဝရဏတရား၊ သံယောဇဉ်တရား၊ ဒုစရိုက်

တရား၊ အကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဟူသမျှတို့သည် အသီးသီး အပါယ်ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိအကျိုးနှစ်ပါးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော သဘောတရားစုဟူ၍သိအပ်၏။

ကုသိုလ်အရာ၌လည်းကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌ဖြစ်သောအာရုံသည်ပင် ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ကံ ကြီးမြောက်ရာချမ်းသာကိုဆောင်တတ်သောသဘောတရားဟူ၍သိအပ်၏။ ။ ထိုကြောင့်ထိုစေတနာသာလျှင်အမှူးအကြီး ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ စောပနကြိယာအမျိုးမျိုးကိုဝေဘန်၏။

ကံ၊ ဒုစရိုက်ကမ္မ ပထများကိုဗညတ် သဘာဝ တရားဖြင့် ပိုင်းခြားရာ၊ ကံသက်သက် ဟူသောကမ္မမေဝ တရားသည်မနောဒွါရ၌များစွာဖြစ်သောစေတနာကိုရ၏။ ။ ဒုစရိုက်ကမ္မ ပထဘေဒတို့သည်ကြွင်းခွါရနှစ်ပါး၌များစွာဖြစ်တတ်၏။ ။ ကမ္မပထမမြောက်သောမနောကံဟူသောမိမိသားမယား ၏ ငွေအစရှိသည်တို့၌ကပ်ငြိ၍ ဖြစ်သောတဏှာသည် မနောကံသက်သက်မျှဖြစ်၏။ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း။ ထိုသို့မကောင်းသောအာရုံဥပါဒါန် တရားဖြင့် စုတိကျသော ပုဂ္ဂိုလ်များတို့သည်အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုယူရကြောင်း ဝတ္ထုသက်သေ များသည်ရှိကြ၏။ ။ သူတပါးသားမယား၌ငွေအစရှိသည်တို့၌ ကပ်ငြိသဖြင့်ငါ၏ဥစ္စာဖြစ်သိသော်ကောင်းလေစွဟု ရှေ့မြင်သောအားဖြင့်မနောကံကမ္မပထမြောက်ခြင်း၊ သူတပါးသားမယားဟူသောအဂမနိယဝတ္ထုတို့၌ တပ်သော အားဖြင့်လည်း ကမ္မပထမြောက်ကြောင်းကျမ်းများလည်းရှိ၏။ ။ ဤယခုရေးသောကျမ်းသည်ကမ္မဝိနိစ္ဆယကျမ်းမဟုတ်သောကြောင့်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာများဖြင့်အကျယ်ပိုင်းခြား၍မပြနိုင်သေး။ ။ ကမ္မပထမြောက်သောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်ကမ္မပထမြောက်၍ကာယကံဝစီကံခေါ်လောက်သောကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရစေတနာ တို့သည် ဝန့်၌ ကြည်လည် ရသမျှကာလပတ်လုံး၊ အဟောသိကံမဖြစ်သောကြောင့်မျိုးသည်မပျက်။ ။ မျိုးမပျက်ခြင်းကားသတ္တမ

စောစေတနာသမ္ဘိဋ္ဌာနကံမြောက်ခြင်းကြောင့်တည်း။ 'ဥပမာသော်ကား၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ကာယဒွါရစေတနာသည်သတ္တမဇောဟူသောပြီးဆုံးခြင်းစေတနာသို့ ရေခဲ၍ကမ္မပထမြောက်ရာ၌မျိုးမပျက်ခြင်းကား၊ ငှက်ပျော့ပင်၊ ကိုင်းပင်အစရှိသော အပင်များကဲ့သို့၊ ပင်မမှပင်တက် ပင်ညှောက်ဖြစ်သဖြင့်တပါးသောလူပြုပြင်ခြင်းမရှိမူ၍ငှက်ပျော့တောကြီးကိုင်းတောကြီး ဖြစ်နေသကဲ့သို့တည်း။ ကိုင်းပင်ကိုခုတ်သော်လည်းကိုင်းဖြစ်မှတစ်ဆင့်၊ ကိုင်းပင်ဖြစ်လာ၏။ ကိုင်းပင်ကိုခုတ်ထွင်၍ စပါးမျိုးကို ချအံ့။ စပါးကိုကားရ၏။ စပါးမစိုက်သောနောက်ကိုင်းပင်မြက်ပင်တို့သည်ထပြန်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ 'ထိုနည်းတူအပရာပရိယဝေဒနိယကံဖြစ်၍သာဝရတည်း၏။

ပါဏာတိပါတမမြောက်သော ကာယပယောဂကို ကာယဒုစရိုက်ဟူ၍ခေါ်၏။ 'ထိုဒုစရိုက်သည်လည်း အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုပေးစွမ်းနိုင်သောကံပင်ဖြစ်၏။ 'ကမ္မပထ၏အစွမ်းဖြင့်ကားကာယဒွါရ၌ဖြစ်သောဗျာပါဒကိုရ၏။ 'အကျိုးပေးသောအခါပါဏာတိပါတ၏အစွမ်းဖြင့်မပေးမူ၍ ဗျာပါဒ၏အစွမ်းဖြင့်ပေးတတ်၏။ 'ထိုနည်းတူ အဒိန္နဒါနသည်အင်္ဂါပယောဂ မပြည့်စုံသော ကြောင့်၊ ကမ္မပထမမြောက်အံ့။ အဘိဇ္ဈာအမည်ဖြင့်ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သောကာယဒုစရိုက်စေတကံသည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်စေတနာကိုကံဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားဟောတော် မူသည်အတိုင်း သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၊ ဝိဘာဝနီ ဋီကာကျမ်းများ၌စေတနာအလုံးစုံကိုဝေဘန်၍အလုံးစုံသော ကံတို့တွင်စေတနာတပါးသည်ကာယစေတနာ ဝစီစေတနာမနောစေတနာဟူ၍ဒွါရကိုအကြောင်းပြုသဖြင့် စေတနာကိုအကျိုးဖြစ်သောကံဟူ၍ပိုင်းခြား ဟောကြားတော်မူကြ၏။ ကံသည်တခြား၊ ဒုစရိုက်သည်တခြားကမ္မပထသည်တခြား၊ အသီးသီးပင်ကံချည်းဖြစ်အံ့။ အကုသိုလ်စေတနာကံ ၁၂ ပါး၊ ဒုစရိုက်ကံ ၁၀၊ ကမ္မပထကံ ၁၀၊ အလုံးစုံပေါင်းသော် အကုသိုလ်ကံ ၃၂

ပါးဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့မဟုတ်။ အလုံးစုံသောကာယဝစီ မနောစေတနာတို့ကိုတပေါင်းတည်းပြုသဖြင့် အကုသိုလ် စေတနာကံ ၁၂ ပါးဟူ၍သာဟောတော်မူ၏။ ထို ၁၂ ပါးတွင်လည်းဥဒ္ဓစ္စ စေတနာမှတစ်ပါး၊ ကြွင်း ၁၁ ပါးသော စေတနာ တို့သည်မနောကံပင်ဖြစ်စေ။ ဒုစရိုက်ကံပင်ဖြစ်စေ။ ကမ္မပထကံပင်ဖြစ်စေနည်းသည်များသည်ကြီးသည်ငယ်သည်ဟုမပိုင်းခြား။ အပါယ်ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ အကျိုးနှစ်ပါးကို ပေးစွမ်း နိုင်ကြောင်း၊ ၎င်းထိုသို့မမြင်လျှင်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်ကြောင်း၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြသောဗုဒ္ဓိကာကျော်မှ နုတ်၍ ရေးသားအံ့။

အဋ္ဌဒ္ဓိမ္ပိ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံပန၊ ဤလောဘမူစိတ်တို့၏ကား။ အယံဥပ္ပတ္တိက္ကပေါ၊ ဤသီလတုံသောဖြစ်ခြင်း၏အစဉ်ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဟိဝိတ္တာရေမိ၊ ထိုစကားကိုအကျယ်ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ကာမေသု၊ ငါးပါးသောကာမဂုဏ်တို့၌။ အါဒိန ဝေါ၊ အပါယ်ဝံ၌ဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအဖြစ်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအာဒိနာဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားသောအယူကို။ ပူရက္ခိတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရွှင်သော နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သဘာဝတိက္ခေနေဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်ထက်သော။ အနုဿာဟိတေန၊ မိမိသည်လည်းကောင်းသူတပါးသည်လည်းကောင်းမတိုက်တွန်းအပ်သော။ ဝိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ကာမေဝါ၊ ကာမဂုဏ် တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုဇ္ဇတိ၊ သုံးဆောင်ခံစား၏။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒိနိဝါ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း။ သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ပဋ္ဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ အကုသလဝိတ္တံ၊ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ ပူရက္ခိတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရွှင်သောနှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ မန္နေနံ၊

နို့သော။ သရဿာဟိတေန၊ မိမိသည်လည်းကောင်း၊ သူတပါး
 သည်လည်းကောင်းတိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။
 ကာမေဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကိုမူလည်း။ ပရိဘုရတံ၊ သုံးဆောင်ခံ
 စား၏။ ဒိဋ္ဌ မင်္ဂလာ ဒိနိဝါ၊ ဒိဋ္ဌ မင်္ဂလာ အစသည် တို့ကိုမူ
 လည်း။ သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ပစ္စေတိ၊ ယုံကြည်၏။
 တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက် သော။ အကုသလ
 စိတ္တံ၊ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒါပန၊ အ
 ကြင်အခါ၌ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ အပူရက္ခိတွာ၊ ရှေ့သွား
 မပြုမူ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဝါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမဘက်မူ၍။ ဟဋ္ဌ
 တုဋ္ဌော၊ ရှင်သောနှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ သဘာဝ
 တိက္ခေနေဝ၊ သဘောအားဖြင့်သာလျှင်ထက်သော။ အနုဿာ
 ဟိတေန၊ မိမိသည်လည်းကောင်း၊ သူတပါးသည်လည်းကောင်း
 မတိုက်တွန်းအပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ မေထုနံဝါ၊ မေထုန်
 ကိုမူလည်း။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိဝါ၊ သူတပါးတို့၏ဥစ္စာ
 ကိုမူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ရှေ့ရှုတပ်သောအားဖြင့်ကြံ၏။ ပရ
 ဘဏ္ဍံဝါ၊ သူတပါး၏ပစ္စည်းကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုး၏။ တဒါ၊
 ထိုအခါ၌။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ အကု
 သိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌
 ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ အပူရက္ခိတွာ၊ ရှေ့သွားမပြုမူ၍။
 ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရှင်သောနှစ်သက်သော
 စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ မန္တေန၊ နို့သော။ သရဿာဟိတေန၊ မိမိ
 သည်လည်းကောင်း၊ သူတပါးသည်လည်းကောင်းတိုက်တွန်း
 အပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ မေထုနံဝါ၊ မေထုန်ကိုမူလည်း။
 သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိဝါ၊ သူတပါးတို့၏ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို
 မူလည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ၊ ရှေ့ရှုတပ်သောအားဖြင့်ကြံ၏။ ပရ
 ဘဏ္ဍံဝါ၊ သူတပါးတို့၏ပစ္စည်းကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုး၏။ တ
 ဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ အ
 ကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌

ကား။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို။ အပူရက္ခိတွာ၊ ရှေ့သွားမပြုမျှ။
 ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော၊ ရွှင်သော နှစ်သက်သော
 စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ မန္တေန၊ နို့သော။ သရဿာဟိတေန၊ မိမိ
 သည်လည်းကောင်း၊ သူတပါးသည်လည်းကောင်း တိုက်တွန်
 အပ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ မေထုနံဝါ၊ မေထုန်ကိုမူလည်း။
 သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ပရသမ္ပတ္တိဝါ၊ သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်ကိုမူ
 လည်း။ အဘိဇ္ဈာယတိ ရှေ့တပ်သောအားဖြင့်ကြံ၏။ ပရဘဏ္ဍံ
 ဝါ၊ သူတပါး၏ပစ္စည်းဥစ္စာကိုမူလည်း။ ဟရတိ၊ ခိုး၏။ တဒါ၊ ထို
 အခါ၌။ စတုတ္ထံ၊ လေးခု ပြောက်သော။ အကုသလစိတ္တံ၊ အကု
 သိုလ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ယဒါပန၊ အကြင်အခါ၌
 ကား။ ကာမာနံဝါ၊ ကာမဂုဏ်တို့၏မူလည်း။ အသမ္ပတ္တိံ၊ မပြည့်
 စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ အစွဲပြု၍။ အညေသံ၊ ကာမသမ္ပတ္တိမှတစ်ပါး
 ကုန်သော။ သောမနဿဟေတုနံဝါ၊ သောမနဿအကြောင်း
 တို့၏မူလည်း။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ စတုသုပ္ပိ၊ လေးပါး
 လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိကပ္ပေသု၊ ကာလအစုတို့၌။ ဝါ၊ ကာလအ
 ထူးတို့၌။ သောမနဿရဟိတာ၊ သောမနဿကင်းကုန်သည်။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သေသာနိ၊ ဆိုအပ်ပြီး
 သည်မှကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဥပေက္ခာ
 သဟဂတာနိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်
 ကုန်၏။ ဣတိအယံဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသောဖြစ်
 ခြင်း၏အစဉ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ အဋ္ဌပိဇ္ဈေ၊ အဋ္ဌပိဟု
 သောပါဌ၌။ ပိသဒ္ဓေါ၊ ပိသဒ္ဓါသည်။ သမ္ပိတ္တနုတ္တော၊ ပေါင်းခြင်း
 အနက်ရှိ၏။ တေန၊ ထိုပေါင်းခြင်းအနက်ရှိသောပိသဒ္ဓါဖြင့်။
 ဝက္ခမာနနယေန၊ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒ၌ဆိုလတံသောနည်းဖြင့်။ အကု
 သလကမ္မပထေသု၊ ဆယ်ပါးသော အကုသလကမ္မပထတရား
 တို့တွင်။ နေသံ၊ ထိုလောဘမူစိတ်တို့အား။ လက္ခမာနကမ္မပထာနု
 ရူပတော၊ ရအပ်သောပါဏာတိပါတဖရသဝါစာ၊ ဗျာပါဒသဉ္စ
 ကြဉ်အပ်ကုန်သောရနစ်ပါးသောအကုသလကမ္မပထတရားတို့

အားလျော်သောအားဖြင့်။ ပဝတ္တိဘေဒဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အပြားကို လည်းကောင်း။ ကာလဒေသသန္တာနရမ္ပဏာဒိဘေဒေန၊ ကာလဒေသသန္တာန်အာရုံတို့၏အပြားအားဖြင့်။ အနေကပ်စေတမ္ပိ၊ များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ပေါင်း၏။

ထို့ကြောင့်ကာမဂုဏ်ငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ထိုကာမဂုဏ်ငါးပါးကိုတဏှာရာဂအားဖြင့်ခံစားအပ်သောလောဘစေတသိက်သည်သာဓုဒယသစ္စာမည်၏ဟူ၍ဘုရားရှင်ဟောတော်မူသော ကာမဂုဏ်သုတ်၏ အနက်သဘောကို သိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်အစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မည်၏ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ ကိလေသာကာမ၊ ဝတ္ထုကာမ နှစ်ပါးတွင် ဝတ္ထုကာမကိုရာဂမှလွတ်သဖြင့်လည်း သုံးဆောင် ခံစားနိုင်ရာ၏။ ကိလေသာကာမ၌ မူကားရာဂမယဉ်လျှင်မသာယာနိုင်သောကြောင့်ရာဂမှအခါခပ်သိမ်းမလွတ်နိုင်ရာ။ ။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ခံစားသော ကိလေသာကာမကား၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော အဆိပ်မပါ။ ကာမဂုဏ်၌ပူလောင်စေတတ်သော ဝတ္ထုဓါတ်၊ သေစေတတ်သော အဆိပ်ဓါတ်ပင် ရှိသော်လည်း၊ သုံးစ၊ ခံတွင်းသို့ဝင်စ၌အတ္တန်နှစ်သက်ဘွယ်ရှိသောအာရုံဖြစ်၏။ ။ ဥပမာ၊ ခါးသောဆေးကိုအတွင်းထား၍ ချိုသောသကြားဖြင့် ကွပ်ဖုံးထားသောဆေးလုံးအဆိပ်လုံးနှင့်တူ၏။

ကံ၊ ဒုစရိုက်၊ ကမ္မပထအမျိုးမျိုးတို့သည် သ ဂြိုဟ်ကျမ်းတွင် ဝေဇနိသောစိတ်၌ပါကြောင်းကား၊ ပဉ္စဒါရ၌ဖြစ်သောစိတ်၊ မနောဒါရ၌ဖြစ်သောဝိစိတ်များတွင်၊ ပဉ္စဒါရ၌၊ ကာယကံ၊ ဝစိကံ၊ မနောကံသုံးပါးဖြစ်ခြင်းနည်းသည် အာရုံသို့ ထိုက်သဖြင့်၊ အတိမဟန္တာရုံ၌သန္တုဋ္ဌာနကမ္မပထ၊ ကာယကံ၊ ဝစိကံ၊ မနောကံသုံးပါးကိုရ၏။

မဟန္တာရုံ၌၊ မနောကံနှင့်ဒုစရိုက်နှစ်ပါးကိုသာရအပ်၏။ ရကြောင်းကားဇောမျှဖြစ်၍တဒါရုံမကျခြင်းကြောင့်တည်း။ ထို

ဇောသည်လည်း သတ္တမဇောတိုင်မှချုပ်ခြင်း၊ ထိုသို့ပင်ဇော၌
ချုပ်သော်လည်း တဒါရုံပစ္စည်းကိုမရသဖြင့်မနောခွါရ၌ ထင်
သောဝိဘူတာရုံမဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဟူ၍မှတ်ရာ၏။ ။မနောခွါ
ရ၌ဖြစ်သော စိတ်သည်ဝိညတ်ကိုမရသောကြောင့်၊ မနောကံ
မျှဖြစ်နိုင်၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံများသည်မနောခွါရ၌ မဖြစ်နိုင်
ခြင်း၊ စိတ်ဖြစ်စဉ်အခါ၌ပင်၊ မနောခွါရာဝဇ္ဇန်းမှစ၍ဇောတဒါရုံ
တို့သည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

မနောစိတ်ဟူသောဇောဖြစ်နည်းကို၊ ဥပမာဖြင့်ပြသော်ရုပ်
သင်္ခါရသည်မမြဲသောကြောင့် ရုပ်ကိုတည်စေခြင်းငှာ။ အာ
ဟာရသုံးဆောင်ရ၏။ ထိုအာဟာရကိုရှေးဦးစွာမြင်ခြင်း၊ ထို
နောက်ယူ၍ပါးစပ်တည်းသို့သွင်းခြင်း၊ ထို့နောက်သွားဖြင့်ဝါး
၍ကြေစေခြင်း။ ထို့နောက်မျှ၍အစာအိမ်သစ်သို့သွင်းခြင်း၊ ထို
အစာအိမ်သစ်မှတဘန်အစာအိမ်ဟောင်းသို့ရောက်သည် ကာ
လအန်ထုတ်၍မရ။ သွေးသားအစရှိသောရုပ်၏ အထောက်အပံ့
ဖြစ်သောဝတ္ထုများဖြစ်၍၊ တဘန်ပျက်သဖြင့်ထွက်ရာ နောက်
အာဟာရအသစ်စားရသကဲ့သို့တည်း။

နာမ်ကိုထောက်ပံ့သော ဇောဖြစ်ခြင်းသည်လည်း ရုပ်၏
လက္ခဏာဖြင့်ယူအပ်၏။ ရူပါရုံသည်စားဘွယ်ဝတ္ထုနှင့် တူ၏။
စားဘွယ်ဝတ္ထု၊ ဖိုရန်ဝတ္ထုဟူ၍စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့
သည်သိ၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပြီးနောက်၊ စားဘွယ်ဝတ္ထုကို
ဝါးခြင်းနှင့် လက္ခဏာတူသော ပဉ္စခွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်သည်ဖြစ်
၏။ ။ထို့နောက်လျှာတွင်ရှိသောဇိဝှါပသာဒရုပ်ဖြင့်စားဘွယ်
ဝတ္ထု၏အရသာထိပါးခြင်းကဲ့သို့အာရုံကိုခံစားအပ်သော သမ္ပ
ဒိုန္တိန်းစိတ်သည်ဖြစ်၏။ ထို့နောက်အစာအာဟာရသည်ကောင်း
လေခြင်းခါးလေခြင်းစပ်လေခြင်းဟုစုံစမ်းတတ်သကဲ့သို့သော
သန္တိရဏစိတ်သည်ဖြစ်၏။ ထို့နောက်ကောင်းသောစားဘွယ်
ရသာရုံကို တပ်သော လောဘဇောသည်၎င်း၊ မနှစ်သက်၍အ
မျက်ထွက်သောဒေါသဇောသည်၎င်းဖြစ်၏။ ထိုအခါမနောကံ

သက်သက်ဖြစ်၏။ ထို့နောက်ထိုစားဘွယ်မျိုးကြက်ငှက်တို့ကို
 ဖြစ်မှား သတ်စားလိုသော အလယ်စောငါးချက်ဖြင့်ကြက်ကို
 ထိုက်၍ ရှာမူလည်းရှာရာ၏။ တွေ့၍သေစေရန် ပယောဂကိုမူ
 လည်းပြုရာ၏။ ထိုအခါနှစ်ပါး၌ နှစ်ရိုက်သည်ဖြစ်၏။ သတ်မိ
 သော်၊ ပါဏာတိပါတကံသည်မြောက်၏။ ထို့ကြောင့်စားလို
 သောရာဂသည်သက်ရှိသူတပါးအသားကိုတပ်မက်ရာ၌လော
 ဘမူစိတ်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ပြီးနောက်၊ ကြက်ကိုရှာ၍သတ်မည်
 ကြံသောပဋ္ဌမစော၊ ရှာဆဲသတ်ဆဲအခါ၌ဖြစ်သောအလယ်စော
 ငါးချက် စေတနာ၊ သတ်သည့်အားလျော်စွာသေသောအခါ၌ဖြစ်
 သောသတ္တမစောဟူ၍ ဒေါသမူစိတ်နှစ်ပါးတွင်တပါးပါး၌ဖြစ်
 သောကြောင့်ဒေါသမူစေတနာကံဖြစ်ရာ၊ ပဋ္ဌမစောသည်ကာ
 လကံစေတနာပက္ခိက၊ အကျိုးပေးခြင်း ကာလဖြင့်ကားဒိဋ္ဌဓမ္မ
 ဝေဒနိယကံ၊ သေစားသေရသောအကျိုးကိုရထိုက်၏။

အလယ်စောငါးချက်စေတနာသည်စေတနာသမ္ပယုတ္တ၊ အ
 ကျိုးပေးသော ကာလအားဖြင့်အပရာပရိယဝေဒနိယကံ၊ သေ
 စားသေရသော အကျိုးကို ရထိုက်၏။ ထိုစေတနာနှစ်ပါးလုံး
 ပေါင်းသော်ပူရိမစေတနာကိုရ၏။ သတ္တမစောစေတနာသည်
 သန္တိဋ္ဌာနစေတနာ၊ အကျိုးပေးရာကာလအားဖြင့်ဥပပဇ္ဇဝေဒနိ
 ယကံ၊ သေစားသေရသောအကျိုးကိုပေးထိုက်၏။ ပဋ္ဌမစောပါ
 ဏာတိပါတစေတနာဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည်၊ ဤဘဝ၌အကျိုး
 မပေးမူ၍ ထိုသူသေသည်ကာလ အဟောသိကံဖြစ်၍ ပျောက်
 ပျက်၏။ သတ္တမစောစေတနာသည်သေသည်နောက်ဘဝ၌အ
 ကျိုးပေးခွင့်မရသည်ရှိသော်ပဝတ္တိအကျိုးကိုပေးစွမ်းနိုင်သော
 ဥပပိဇ္ဇက။ ဥပဃာတကအမည်ဖြင့်ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ အလယ်
 စောငါးချက်စေတနာသည်လည်းပဋိသန္ဓေဇနကနှင့်၊ ဥပထမ္မ
 ကကံကိုဖြစ်စေတတ်၏။ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို မပေးရသော်မ
 ဝတ္တိအကျိုးကိုပေးစွမ်းနိုင်သော အကုသိုလ်ဥပပိဇ္ဇက၊ ဥပဃာ
 တကအမည်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်မဝင်မှီဖြစ်သော ဘဝတို့၌ကပ်၍ထိုက်

တတ်၏။ ။ဒုစရိုက်၏ပာတ္တိအကျိုးပေးရကံသည်ဥပပိဋကကံ
ကိုသိဖြစ်စေတတ်၏။ဥပဃာတကကံကိုမရနိုင်ဟူ၍မှတ်ရာ၏
ရသာရုံကိုတပ်မက်သောစောသည်ကြက်အသားကိုတပ်မက်
မိသောကြောင့် လောဘမူစိတ်တွင်ပါဝင်သောမနောကံထိုက်
၏။ ကြက်ကိုသတ်ထိုသောပုဗ္ဗစေတနာပဌမစောသည်ဗျာပါဒ
ကံမထိုက်မူ၍ပါဏာတိပါတကံ၏ အပင်းအသင်းဖြစ်သောစေ
တနာသမ္ပယုတ္တ၊ စေတနာပက္ခိကဖြစ်၏။ ကြက်သားကိုတပ်ပြီ
သော စိတ်ဖြင့်စားသော် အကုသိုလ်ကံမဖြစ်ဟု စွဲလမ်းယူမှား
သော အမြင်ဖြင့်တပ်မက်ငြားအံ့။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လောဘ
သည်ဖြစ်၏။

စေတနာသည်ကံဖြစ်ကြောင်းကား။ ။စေတနာဟံဘိက္ခ
ဝေကမ္မိဝဒါမိ။ စေတယိတွာကမ္မိကရေတိ။ ကာယေနဝါစာ
ယမနသာ။ ဟူ၍ဆက္ကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌ဟောတော်မူ
၏။ ။ပါဠိတော်ကိုအနက်ပေးကြရာ၌ သတ္တမစောကိုသာကံ
ခေါ်သည်ဟု မြန်မာဘာသာဖြင့်အနက်ပြန်ခြင်းကြောင့် လူအ
များတွေဝေ၍နေကြလေသည်။ အကယ်၍သတ္တမစောကိုကမ္မ
ပထခေါ်ခဲ့သော်၊ ပူရိမစေတနာတို့သည်ကံမဟုတ်ဖြစ်ရာ၏။ စေ
တနာသုံးပါးကိုတပေါင်းတဦးပြုပြီးမှကာယကံဖြစ်ကြောင်းကို
သာဘုရားရှင်ဟောတော်မူလေသည်။ ကာယကံမဖြစ်ခဲ့သော်
ပယောဂတွင်တန့်သဖြင့်ဒုစရိုက်ကံ၊ ပုဗ္ဗပဌမစောစေတနာတွင်
တန့်သော် မနောကံဖြစ်ကြသည်နှင့်အပါယ်ပဒိုသန္ဓေကို ပေး
စွမ်းနိုင်သော ကံမှ မယုတ်နိုင်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ မြောက်မ
မြောက်ကိုသာ ဆိုဘွယ်ရာရှိ၏။ မနောကံနှင့်ဒုစရိုက်တို့သည်
ထိုက်သည်အား လျော်စွာ မဖြစ်ဟု မဆိုနိုင်ချေရာ။ ကမ္မပထ
မြောက်သော ကာယကံဝစီကံတို့၌ပူရိမ စေတနာတို့သည်အ
သီးအခြား တပါးစီတပါးစီကံမဖြစ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့၏
အပင်း အသင်းဟူသော စေတနာပက္ခိကတရား ဖြစ်ကြောင်း
ထင်ရှား သိနိုင် ရာ၏။ ။အနက်ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်း

တို့ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ စေတနာယ၊ စေတနာဖြင့်။ ဝါ၊ မ
 နောဝိညာဏ ဓာတ် ဟူသော သဟိတ် ဇောစိတ်ဖြင့်။ စေတ
 ယိတ္တာ၊ စေတဆော်စီရင်၍။ ကာယေန၊ ကိုယ်အမှုအရာဖြင့်။ ဝါ၊
 ကိုယ်လုပ်ခြင်းဟူသောစောပနကြိယာဖြင့်။ ဝါစာယ၊ နှုတ်အမှု
 အရာဖြင့်။ မနဿ၊ စိတ်သက်သက်ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြိယာစိတ်ဖြင့်။
 ကမ္မံ၊ ကောင်းမှုမကောင်းမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့
 ကာယစွါရ၊ ဝစီစွါရ၊ မနောစွါရတို့၌ စေတဆော်၍ကောင်းမှုမ
 ကောင်းမှုကိုပြုတတ်သော စေတနာ စေတသိက် တရားကို။
 ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ပရ
 မတ္ထသဘာဝ ဖြစ်သော စေတနာ မနောဝိညာဏ ဓာတ်သာ
 လျှင် ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရတရား၊ အဖြစ်မူလကို ကံခေါ်
 ထော်မူ၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့သည်စွါရကိုအကြောင်းပြု၍ဖြစ်
 ရာစွါရအလိုက်ကာယကံ၊ ဝစီကံမျှဖြစ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။
 ဥပမာဖြင့်ပြသော်၊ ခန္ဓာငါးပါးကိုသတ္တဝါဟူ၍ခေါ်၏။ ထိုခန္ဓာ
 ငါးပါးသည်လူ၏သဏ္ဌာန်၊ နတ်၏သဏ္ဌာန်၊ တိရစ္ဆာန်ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သဏ္ဌာန်တို့၌ဖြစ်တတ်၏။ ဟုဟောတော်မူလိုသည်။ ထိုသို့အ
 နက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသိစေခြင်းငှာ။ ၎င်းမူလဋီကာ၌။ ။ယသ္မာစ
 စေတနာယစေတယိတ္တာ၊ ကာယဝါစာဟိစောပနကြိယံ။ မန
 သာစ အဘိဇ္ဈာဒိကြိယံကရေတိ။ တသ္မာတဿာကြိယာယ
 ကာရိကံစေတနံ။ အဟံကမ္မံဝဒါမိတိအတ္ထော။ ဟူ၍လာ၏။ ။
 အနက်ကား။ ။ယသ္မာစ၊ အကြင်ကြောင့်လည်း။ စေတနာယ၊
 စေတနာဖြင့်။ စေတယိတ္တာ၊ စေတဆော်စီရင်၍။ ကာယဝါစာဟိ၊
 ကိုယ်နှုတ်ထို့ဖြင့်။ စောပနကြိယံ၊ လုပ်ရှားခြင်းကြိယာကို။ မန
 သာစ၊ စိတ်သက်သက်ဖြင့်လည်း။ အဘိဇ္ဈာဒိကြိယံ၊ အဘိဇ္ဈာ
 အစရှိသောကြိယာအမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။
 တဿာကြိယာယ၊ ထိုကိုယ်လုပ်ခြင်း၊ နှုတ်မြှောက်ခြင်း၊ စိတ်ကြံ
 ခြင်းအမှုကို။ ကာရိကံ၊ ပြုတတ်သော။ စေတနံ၊ စေတနာစေတ
 သိက်ကို။ ဝါ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ အဟံ၊ ငါ

ဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်အနက်တည်း။ ။ အကယ်၍ စင်စစ်အားဖြင့် နှစ်ရက်သည် အပါယ်ပဋိသန္ဓေမပေးနိုင်ဟူ၍ စွဲလမ်းယူမှားအံ့။ အကြိယဒိဋ္ဌကြီး၏ ပဌမဇော ဟုတ်မဟုတ်ကို စဉ်းစား၍ ကြည့်ရာ၏။

သုဘသုတ်တွင် မြတ်စွာဘုရားရှင်အကျယ်ဟောချက်များ၌ လည်း ရှိသေထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရှိသေ၊ ခရီးပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခရီးမပေး၊ မေးအပ် မြန်းအပ် သိအပ်သော တရားများကို မမေးမမြန်းမသင်မကြားခြင်းမျှဟူသော မာန၊ ပမာဒတရားများဖြင့် အပါယ်ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ အကျိုးနှစ်ပါးစုံကို ပေးစွမ်းနိုင်ကြောင်း ကျယ်အံ့စိုးသော ကြောင့်မရေးလိုက်ပြီ။

အမေး။ ဆရာရေးသော နိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်းတွင် အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ် ၁၄ ပါးကိုပြရာ၊ ရဟန်းဟူ၍ မပိုင်းခြား၊ လူနှင့်တပေါင်းတည်းပြု၍ ဝေဘန်၏။ ရဟန်းအလ္လခံကိုမည်သည့်အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်၌သွင်းမည်နည်း။

အဖြေ။ ဒုဿီလရဟန်းကို ဒုဿီလလူပုဂ္ဂိုလ်၌ပင်သွင်းရာ၏။ ရဟန်းသီလဝန္တကို လူပုလူဇဉ်သီလဝန္တနှင့်အတူ၊ ၎င်းလူသီလဝန္တကလျာဏနှင့်ပုလူဇဉ်ရဟန်းသီလဝန္တကလျာဏတို့ကိုလည်း ပဌမသောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်တွင် သွတ်သွင်းရာ၏။ ထိုနည်းတူ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်အောင် လူရဟန်းနှစ်ပါးကိုသွတ်သွင်းရာ၏။

သံဃိကဒါနန္တကား၊ လူသောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အစရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုမသွင်းမူ၍ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဒုဿီလသာမဏေကိုအစပြုသဖြင့်၊ သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံ၍ ပဗ္ဗဇိတအကျင့်ကိုကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသွတ်သွင်းရာ၏။ ။ သံဃာတော် ဟူက အနွယ်ကို ဆိုလိုသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဆိုလို။ လူသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနွယ်အားဖြင့် သံဃာမဟုတ်။ ပညာသီလသမာဓိဂုဏ်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းကြောင့် သံဃာတော်

ဟုခေါ် ခြင်းသည်ပရမတ်ဖြင့်ခေါ် ခြင်းမျှဖြစ်သည်အလျောက် သံဃိကဒါနကို မသိမ်းပိုက်နိုင်ရာ။ ပုဂ္ဂလိကဒါနကို သာလျှင် သိမ်းပိုက်နိုင်ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်၎င်း၊ အနွယ်အားဖြင့်၎င်းဂုဏ် နှစ်ပါးစုံမှသံဃာတော်စစ်မည်ရာ၏။ ရဟန်းဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ် ကိုပဌမမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တွင်သွတ်သွင်းနိုင်ခဲ့သော်။ ဝဇ္ဇမာသီရ ဆိုး၏အလှူဒါနအကျိုးသည့် အသင်္ချေယျအပ္ပမေယျဖြစ်ခဲ့ရာသည့် အလျောက်ပြိတ္တာအားပေးသော အလှူ၏အတ္တိုကို ထိုပြိတ္တာရ နိုင်သည်။ မရခြင်းကိုအစွဲပြုသဖြင့် ရဟန်းဒုဿီလကိုလူဒုဿီ လန္တအတူပင်သွတ်သွင်းတန်ရာ၏။ မသွင်းထိုက်ဟူသောပါဠိအ ဋ္ဌကထာများသည် တစုံတရာမျှမရှိဖြစ်ခဲ့၏။ ။အကယ်၍လူ ကိုဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တွင် မသွင်းထိုက်အံ့။ သောတာပန်သကဒါ ဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလှူဒါနရ၌ ရဟန်းသောတာပန်သကဒါဂါမ် တို့ကိုသာရသဖြင့်။ လူသောတာပန်သကဒါဂါမ် အစရှိသည် တို့သည် လူပုထုဇဉ် သီလ ဝန္တသို့ပြန်၍ လျှော ကျရာသည်။ ရဟန်းတယောက်သည် ရွာစဉ်လျှောက်၍ အလှူ ငွေခံခြင်း၊ ခေါက်ဆွဲဆိုင်၌ခေါက်ဆွဲစားခြင်းကိုတွေ့သဖြင့်၊ သံဃာတော် မြတ်တပါးသည် ငွေခံနေသည်။ ခေါက်ဆွဲဆိုင်၌တွေ့သည်ဟူ ၍မဆိုနိုင်ချေရာ။ ရဟန်းတယောက်၌ကဲ့သို့ ပြုလုပ်နေသည် ဟူ၍သာလျှင်ဆိုနိုင်ရာ၏။

ရဟန်းများသည်တဦးနှင့်တဦးဆဲရေးခိုက်ရန်ဖြစ်၍နေငြား အံ့။ သံဃာတော်များခိုက်ရန်ဖြစ်နေသည်ဟု မဆိုနိုင်ရာသကဲ့ သို့၎င်း။ ထိုရဟန်းများသည်သံဃာတော်၏အသွင်အမူအရာဖြင့် ဂိုဏ်းနှင့်တကွသော်၎င်း၊ ဆွမ်းမှု၊ အသုဘမှု၊ သီလပေးမှု၊ တရား ဟောမှုဖြင့်ကြွလာသောအခါ၌ ရဟန်းများကြွလာသည်ဟုရန် ယင်းသောစကားကိုမဆိုထိုက်ချေရာ။ သံဃာတော်များကြွလာ ကြသည့်ဟုခရီးပေးခြင်း။ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသောဥပါသကတို့ပြု ထိုက်သော ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များကိုထိုအခါ၌ခံထိုက်ရာ၏။
ဝိစေယျဒါနံဒါတပ္ပံအရ၌ ပုဂ္ဂလိကဒါနကို ဆိုထို တော်မူ

ကြောင်းအများသိကြ၏။ ထိုပါဠိတော် အနက်ကို အဋ္ဌကထာ ဆရာဝေဘန်သောအခါ။ပယ်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များတွင်။ သာ သနေဝိပဿန္တသီလေ။ဟူ၍ရဟန်းဒုဿီလကိုလည်းပယ်၏။ သီလသာဒိဂုဏသမ္ပန္နာနံသာသနပဗ္ဗဇိတာနံဒါနံ ဧက္ခိဏေယျဝိစိနနံနာမ။အရ။သာသနာရဟန်းများတွင်လည်းဒုဿီလ၊ သီလဝန္တ၊ အန္တရဟန်းများကိုပယ်သဖြင့်။သီလသာဒိဂုဏသမ္ပန္နာနံအရ သီလမျှဖြင့်မလုံလေဘဲသေး။ အာဒိသဒ္ဓါအရ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှတစ်ပါးအထက်ဒိဋ္ဌိမပြုမတွယ်။ ဥပစာရသမာဓိကို အယုတ်ဆုံးပြုသဖြင့်သေက္ခအသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ရတန်ရာ၏။ ထိုသို့ထင်ရှားစွာတရားဒေသနာရှိပါလျက်၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာများကိုလွန်၍။ လူဒုဿီလ၊လူသီလဝန္တဟူကသာသနာအပလူကိုဆိုဆိုသည့်ဟုပိုမို၍မဟောထိုက်ချေရာ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသောတရားတော်ကိုသာသနာအပအခါမှအတည်ပြုရမည်ဆိုရာကျ၏။သာသနာအပအခါ၌အတည်ပြုနိုင်ရန် ထိုတရားတဦးဟူသောဝိဇ္ဇကတ်ရှိတော့မည်မဟုတ်။ သာသနာတွင်း အခါဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အလုံးစုံသော မြန်မာ နိုင်ငံရှိ မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လူမျိုးတို့ကိုပင်သောတာပတ္တိဖဿန္တိကိရိယာယပရိပန္နဟူသော ပဌမသောတာပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တွင် ပါဝင်သည်ဟူ၍သူရီးဘိန်းစားကြက်သမားဗဲသမားတံငါ မုဆိုးများကိုပင်မြှော့စား၍ပြောဟောလေ့ရှိသောလူများကိုတွေ့ရှိရလေသောကြောင့်။သည်မျှလောက် အကျယ်ကို ရေးသား ရလေသည်။ သံဃာတော်များ ပြောဆိုသော စကား၌ ရဟန်းများသည်ဒုဿီသအပ္ပူခံပုဂ္ဂိုလ်၊သီလဝန္တအပ္ပူခံပုဂ္ဂိုလ်တွင်မပါ၊ ပဌမ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တွင်သာ ပါဝင်သည်ဟု ရေးသား ထားကြသောစာအုပ်များကို တွေ့ရှိရလေသည်။ လူများက ထူး၍ဘုရားကိုကိုးကွယ်သော မြန်မာလူမျိုး တမျိုးလုံးတို့သည် မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တွင်သွတ်သွင်းသဖြင့် ထိုမြန်မာဘိန်းစား မုဆိုးတံငါသည်တို့အား ပေးသော အကျိုးသည် အသင်္ချေယျ ဖြစ်ပြန်

တော့သည်ဟူ၍လွန်စွာသော အကြောင်းထို့ဖြင့် တပါးလူတို့ ကိုတွေဝေစေကြကြောင်းကြားသိရ၏။ ။တဆွဲတချမြောက် အလှူခံဗာဟိရကဈာန်ရ၊ ရသေ့ပရိဗိုဇ်ရဟန်းကိုအကြောင်းပြု၍ အဆောတလျှင်ထင်မိထင်ရာ ပြောဆိုမိကြ ရှာသည် လက္ခဏာရှိတော့သည်။

ထိုသို့ကောက်ချက်သည်အကြောင်း မဟုတ်ခြင်းကား၊ဗာဟိရကဈာန်ရ ပရိဗိုဇ် ရဟန်း၌ အပ္ပနာ သမာဓိကို ရသော ကြောင့်ရာဂကင်းသော ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်၊ အဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးများဖြစ်၏။ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထို့၏ကုသိုလ်သည်သာမည ကာမာဝစရကုသိုလ်ဖြစ်သောလောကီသရဏဂုဏ် သီလထက် လွန်ကဲသောမဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ဖြစ်သည်အလျောက်။ လူဒုဿီလ၊ရဟန်းဒုဿီလ၊လူသီလဝန္တ၊ရဟန်းသီလဝန္တကာမပုဂ္ဂိုလ် တို့အထက်၌မြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်သင်္ဂါယနာတင်ရဟန္တာအရှင် မြတ်ကြီးများထား၍ဝေဘန်တော်မူခဲ့ပေ၏။

ထိုမှတပါးတံငါမုဆိုးရဟန်းဒုဿီလ၊ သာမည သီလဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာသနာအပ၊ဗောဓိသတ်ဘုရားအလောင်းဇနကမင်းဝေဿန္တရာမင်း၊နာရဒရသေ့၊ထိုမှတပါး အဘိညာဉ် ရတန်းခိုးအာနုဘော်ကြီးထွ၍ပထဝီမြေကြီး နေလအစရှိသည် တို့ကိုတုန်လှုပ်စေနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများထို့ထက် မြတ်ရာ သည်ဟုဆိုရာရောက်တော့သည်။ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများလည်းသာ သနာအပပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြသောကြောင့်။သာသနာအပပရိဗိုဇ်ရ ဟန်းကြီးများဟူ၍ ပင်ဗာဟိရကဈာန်ရရသေ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မသွတ်သွင်းကြသေးသည်မှာ အလွန်ဝမ်းမြောက် ဘွယ်ရာရှိ သေး၏။သို့ရာတွင်နောင်အခါသဗ္ဗညု ဘုရားရှင်ကိုပင် သင်္ခတ ဓာတ်အားဖြင့် ပရိဗိုဇ်ရဟန်းကြီး၊ အသင်္ခတဥာဏ်တော်မြတ် မှသာလျှင်သဗ္ဗညု ဘုရားဖြစ်သည်ဟု ဝေဘန်ရာသည်။ ပဌမ ဇောသို့ သက်သောအရာသည် ကလျာဏ မိတ္တကို မရသော် သတ္တမဇောသို့ရောက်မြဲဖြစ်တတ်ချေ၏။

ဝေဠာမသုတ်ကိုအကြောင်းပြုသဖြင့်ထိုသို့ အယူရှိပြန်လျှင်လည်း။ ။တတ္ထိံ ခေါ်ပနဂဟပတိခါနေန။ကောစိနက္ခိဏေယျော အဟောသိ။နတံကောစိနက္ခိဏံဝိသောဓေတိ။ယံဂဟပတိဝေလာမောဗြဟ္မဏောခါနံအခါသိမဟာခါနံ။ယောစဇေဝံဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံဘောဇေယျဇ္ဇန္တတတောမဟပ္ပလတရံ။ ။အစရှိသောပါဠိဖြင့်ဟောကြားတော်မူရာနက္ခိဏေယျ အစစ်ကိုဆိုထိုတော်မူကြောင်းကား၊ဇေဝံဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နာနံ။အရ၊ ဤကဲ့သို့သော သစ္စာလေးပါးကိုဖြင့်ပြီးသောသောတာပန်ဟူ၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုညွှန်ပြသဖြင့်ဟောတော်မူပေ၏။ဇေဝံသရဏဂမနံဟူ၍သရဏဂုံကိုခံယူလာသောဒုဿီလမုဆိုးကိုညွှန်ပြ၍ ဟောတော် မူသည်သာတည်း။

အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်စိတ်တရယုတ်ကိုးဆယ်သည် ကံမည်၏ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာစီရင်ရာ၌၊ အဟိတ်စိတ်သည်လည်း အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုသော်လည်းကောင်း၊တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုသော်လည်းကောင်း၊အကျိုးပေးနိုင်မည်ဟုအဟိတ်စိတ်ကိုသဟိတ်စိတ်၌သွတ်သွင်းမိသကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၏။ ။ဤသို့ယူမိသော်လည်းများသောကြောင့်မျက်စိလည်၍နေသောသူကဲ့သို့ဖြစ်ရာ၏။

အဋ္ဌကထာတွင်၊ သရဏဂုံတည်သော ဥပါသကာကို အယုတ်ဆုံး ထား သဖြင့် ဟော ကြား ခြင်းကား မှန်ပေ၏။ မှန်ကြောင်းကားသရဏဂုံသည်ဥာဏသမ္ပယုတ်သရဏဂုံ၊ဥာဏဝိပ္ပယုတ်သရဏဂုံဟူ၍နှစ်ပါးအပြားရှိရာ၊ ဥာဏသမ္ပယုတ်သရဏဂုံသည်ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်တော်များကိုအနက်အားဖြင့်ပိုင်းခြားသိခြင်း၊ရင်းသရဏဂုံ၏အကျိုးကိုသိခြင်း၊ခန္ဓာအာယတနအစရှိသောမိဿကတရား၊ ဗောဓိပက္ခိယ တရားများကိုသင်ကြား၍ငါးပါးသောသီလကိုရံခါ၊ရှစ်ပါးသီလကိုရံခါ၊ ထိုငါးပါးတွင်တပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါးအစရှိသဖြင့် အမြဲဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်များကိုရရာ၏။ထိုထက်ငါးပါးသီလဖြစ်သော

လူကိုဆိုရာ၌ငါးပါးသီလကိုနေ့စဉ် အပြည့်အစုံ ခံယူဆောက်
တည်သောဥပါသကာကို ရခြင်းကား မှန်ဖွယ်ပေ၏။ ထို့ထက်
သာမဏေငယ်ဆိုရာ၌လည်းယခုကာလ၊ မိရိုးဘရိုးဓမ္မတာဟူ
၍ရှင်သာမဏေပြုကောင်း၏ဟုအင်္ဂလိပ်ကျောင်းမှ။ ၇ ရက်၊ တ
လ၊ ရှင်ပြုသဖြင့်သာမဏေအဖြစ်သို့ရေခံသောပုဂ္ဂိုလ်များကိုမ
ယူနိုင်ရာချေ။ မဂ်ကိုကျင့်ထိုသောဆန္ဒဖြင့်သော်၎င်း၊ မဂ်ကိုကျင့်
ပြီးသောဥပဏ္ဍာယ်ရဟန်းထံသို့ခိုဝင်သော၊ ရှင်နာဂသိန်သာမ
ဏေငယ်ကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင်ယူထိုက်ရာ၏။ မဂ်သို့
ရောက်ဆဲရောက်လတံ့သောကလျာဏ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်မှသာ
လျှင်အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုဝါဒသို့ကျရာ၏။ «မြန်မာနိုင်ငံ
ထရလုံး၌ရှိသော မြန်မာလူမျိုးတို့ကိုစည်းဝေးစေ၍ သရဏဂုံ
ဆောက်တည်နည်းလေးပါးတွင်၊ အတ္တသန္တိယာတနသရဏဂုံ၊
ထပ္ပရာယနတာသရဏဂုံ၊ သိဿဘာဂူပဂမနသရဏဂုံ၊ ပါဏိ
ပါတသရဏဂုံတို့ကိုအဘယ်နည်းဖြင့်အသီးအသီး ခံယူဆောင်
တည်အပ်သနည်း။ သရဏဂုံလေးမျိုး ပါဠိအနက်ကို ရွတ်၍
ပြောပါစေလော။ သရဏဂုံကိုမပျက်စေရန်တပါးပါးကို အမြဲ
ဆောက်တည် ပါမည်ဟု ဝန်ခံဘူးသူ နည်းသလော များသ
လော။ သရဏ၏ဝစနတ္ထရတန၏ဝစနတ္ထ၊ ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊ သံဃဝစ
နတ္ထ။ «လောကီသရဏဂုံလောကုတ္တရာသရဏဂုံအမူအရာ
လက္ခဏာ၊ လောကီသရဏဂုံ၏ညစ်ငြူးခြင်းသုံးပါး၊ အစရှိသ
ဖြင့်စာမေးပွဲပြုလုပ်သကဲ့သို့သံဃာထော်များကစစ်ဆေး မေး
မြန်းကြည့်ကြပါလျှင်တရာတွင် တယောက်အောင်မည်မထင်၊
ဆရာကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးရလျှင် တထောင်တွင် တယောက်မျှ
ဥာဏသမ္ပယုတ်သရဏဂုံဆောက်တည်သူကိုရခဲရာသည်။ ။
သူ၏အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သေရည်သေရက်ကိုသောက်ခြင်း
၌အပြစ်ထိုက်သည်။ ကံဟူသောတရားသည်သတ္တဝါတို့ကို ပြု
ပြင်သည်ဟူ၍သာလျှင် သိတတ်သောဥာဏဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်ဥာဏဝိပ္ပယုတ်သရဏဂုံ တည်သူသာလျှင်များကြောင်းကို

တွေ့ရှိကြရာ၏။ ။သရဏဂုံဟူသည်ကား၊ တပ္ပသာဒတဂ္ဂရုတာ
ဟိ ဝိဂတ ကိလေ သော တပ္ပရာ ယနတာ ကာရပ္ပ ဝတ္ထော၊
စိတ္တုပ္ပါဒေါသရဏဂမနံ။ ဟူ၍အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌လာ၏။ ။
အနက်။ ။တပ္ပသာဒ တဂ္ဂရုတာဟိ၊ ထိုရတနာ သုံးပါးအား
ကြည်ညိုလေးမြတ်ခြင်းဖြင့်၊ ဝိဂတကိလေသော၊ သရဏဂုံ၏
ညစ်ဖြူးခြင်းဖြစ်သောဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကိလေသာနှစ်ပါးကို ပယ်
အပ်သည်ဖြစ်၍၊ တပ္ပရာယနတာကာရပ္ပဝတ္ထော၊ ထိုရနာသုံး
ပါးသာလျှင်ကိုးကွယ်ရာလည်းလျောင်းရာရှိ၏ဟူသောအခြင်း
အရာဖြင့်ဖြစ်သောမဟာကုသိုလ်စောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ သရဏ
ဂမနံ၊ သရဏဂုံမည်၏။ သရဏဂုံတည်သောသူ၏ လက္ခဏာ
ကား။ ။တေနယထာဝရတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေန သမ္ပန္နာဂတောသရ
ဏံဂစ္ဆတိ။ ဝုတ္တပ္ပကာရေနစိတ္တုပ္ပါဒေနတောနိမေတိဏိရတ
နာနိသရဏံ။ တောနိပရာယနန္တိ၊ ဧဝံဥပေတိပဇာတိသေဝတိ၊ ဟူ
၍၎င်းအဋ္ဌကထာ၌အနက်ယောဇနာပြန်၏။ ။အနက်။ တေနယ
ထာဝရတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေန၊ ထိုသို့အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ သရဏံ၊
ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆတိပဇာတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ဝုတ္တပ္ပကာရေ
န၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအပြားရှိသော၊ စိတ္တုပ္ပါဒေန၊ ကုသိုလ်စော
စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့်။ တောနိတိဏိရတနာနိ၊ ဤသုံးပါးသောရတနာ
တို့သည်။ မေ၊ ငါ၏။ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာတည်း။ တောနိတိဏိ
သရဏာနိ၊ ဤသုံးပါးသောသရဏဂုံတို့သည်။ မေ၊ ငါ၏။ ပရာ
ယနံ၊ လည်းလျောင်းရာတည်း။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့သောအခြင်းအ
ရာဖြင့်။ ဥပေတိပဇာတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ သေဝတိ၊ ခြံဝဲ၏။ ။ဒုဝိဓံ
သရဏဂမနံလောကုတ္တရံလောကီယဉ္စ။ ။တတ္ထလောကုတ္တရံ
ဒိဋ္ဌသစ္စာနံ မဂ္ဂက္ခဏေသရဏ ဂမနူပက္ကိလေသ သမုစ္ဆေနေန
အာရမ္မဏတောနိဗ္ဗာနာရမ္မဏံဟုတွာ၊ ကိစ္စတောသကလေဝိ
ရတနတ္တယေဇ္ဈတိ။ အတ္တတောစတုသစ္စာမိ ဂမော၊ ဧဝံဟိ
လောကုတ္တရသရဏဂမနံ။ ။လောကီယံပန။ သရဏဂမနံ

ပုထုဇ္ဇနာနံ။ သရဏဂမနူပက္ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနေန။ အာရမ္မဏ
 တောဗုဒ္ဓါဒိနံဂုဏာရမ္မဏံဟုတွာ ဣဇ္ဈတိတိ။ (ဝိနည်းဋီကာ)။
 အနက်ကား။ သရဏဂမနံ။ သရဏဂုံသည်။ လောကုတ္တ
 ရဗ္ဗ၊ လောကုတ္တရာ သရဏဂုံ လည်းကောင်း။ လောကီယဗ္ဗ၊
 လောကီသရဏဂုံလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုပိဓံ၊ နှစ်ပါးအ
 ပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသောသရဏဂုံတို့တွင်။ လောကုတ္တရံ၊
 လောကုတ္တရာသရဏဂုံကို။ ကထံ၊ အသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သ
 နည်း။ ဒိဋ္ဌသစ္စါနံ၊ မြင်အပ်သောသစ္စာရှိသောအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့
 ၏။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ဇာတိ။ သရဏဂမနူပက္ကိလေသသရဇ္ဈေနေ
 န၊ သရဏဂုံ၏ညစ်ဖြူးခြင်းဖြစ်သောအဥာဏသံသယ၊ မိစ္ဆာ
 ဥာဏဟူသောမောဟ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိလေသာသုံးပါး
 ကိုအပြီးပယ်ဖျက်သဖြင့်။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ နိဗ္ဗာ
 နာရမ္မဏံ၊ ကိလေသာကင်းသော ချမ်းသာနိဗ္ဗာနဓာတ် လျှင်
 အာရုံရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ကိစ္စတော၊ ကိစ္စအားဖြင့်။ သက
 လေဝိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ရတနတ္ထယေ၊ ရတနာသုံးပါး
 အပေါင်း၌။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ အတ္ထတော၊ သဘောလက္ခဏာ
 အားဖြင့်။ စတုသစ္စာမဂ္ဂမော၊ လေးပါးသောသစ္စာကိုသိခြင်း။
 ဧဝံ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ လောကုတ္တရသရဏဂမနံ။
 လောကုတ္တရာသရဏဂုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ လောကီယံပ
 န၊ လောကီသရဏဂုံကိုကား။ ကထံ၊ အသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်
 သနည်း။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သရဏဂမနူပက္ကိ
 လေသဝိက္ခမ္ဘနေန၊ သရဏဂုံ၏ညစ်ဖြူးခြင်းကိလေသာတို့ကို
 အတန်ကြာခွါသဖြင့်။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါဒိဂု
 ဏာရမ္မဏံ၊ သုရားအစရှိသောရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေး
 ဇူးလျှင်အာရုံရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိဧဝံ၊
 ဤသို့သော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ လောကီယ သရဏဂမနံ၊
 လောကီသရဏဂုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ထိုကြောင့်သရ
 ဏဂုံလေးမျိုးခံယူ ဆောက်တည်နည်း။ ဥာဏသမ္ပယုတ် ဝိပ္ပ

ယုတ်သရဏဂုံနှစ်ပါး၏ အမူအရာအစရှိသောအချက်များကို
ကန်အနက်သဘောအားဖြင့် သိမြင်နိုင်ရန် အားထုတ်သင့်ကြ
ပေတော့သည်။

အကယ်၍ရတနာသုံးပါးကိုကိုးကွယ်ခြင်းသို့ရောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ၌ ပြုအပ်သောဒါနသည်၊ အသင်္ချေယျ၊ အပ္ပမေ
ယျဖြစ်ခဲ့အံ့။ သာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ထို့တွင် ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်ပုထု
ဇဉ်သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍မရှိနိုင်ရာ။ မည်သည့်အကုသိုလ်ကိုပင်ပြု
သော်လည်း၊ အကုသိုလ်ကံမဖြစ်။ အပသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌
သာလျှင်အကုသိုလ်ကိုပြုသော်။ အကုသိုလ်ကံဖြစ်ထိုက်၏ဟူ၍
ဆိုသကဲ့သို့နတ္ထိကဒိဋ္ဌိကြီး၏ပါဒကအခြေဟုတ်မဟုတ်ကိုစဉ်း
စားကြည့်ကြရာသည်။ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါး
တို့၏အမူအရာကို ကောင်းစွာမသိမမြင်သောကြောင့်သာလျှင်
ဤသို့ဆိုကြရာသည်။ ထိုကြောင့်၊ ဒုဿီလနှင့်သီလဝန္တလက္ခဏာ
နှစ်ပါးကိုပင် မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟောတော်မူသည်အတိုင်း အ
နက်ကိုသိစေရန်ဝေဘန်အံ့။ ။ ထိုသို့ဝိဝါဒမလွဲပြားကြသော
ကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားအားလျှော့မေးကြသောအခါ။ ဒုဿီလ
အမူအရာ၊ သီလဝန္တလက္ခဏာတို့ကိုဤသို့ဘုရားရှင်သည်ဒက္ခိဏ
ဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်၌ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ။ ကထဝ္ဗာနန္ဒဒက္ခိ
ဏာနေဝဒါယကတောဝိသုဇ္ဈတိ။ နောပဒိုဂ္ဂါဟကတော။ ဣဓာ
နန္ဒဒါယကကောစေဝဟောတိ ဒုဿီလောပါပဓမ္မော။ ပဒိုဂ္ဂါ
ဟကာစဟောန္တိ ဒုဿီလောပါပဓမ္မော။ ဧဝံခေါပနာနန္ဒဒက္ခိဏာ
နေဝဒါယကတောဝိသုဇ္ဈတိ။ နောပဒိုဂ္ဂါဟကတော။ ။ ဟူ၍
ဖြေဆိုတော် မူ၏။ ။ အနက်ကား။ ။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ က
ထဝ္ဗ၊ အသို့လျှင်၊ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ ဒါယကတော၊ အလှူပေး
တတ်သောသူကြောင့်။ နေဝဝိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။ ပဒိုဂ္ဂါဟက
တော၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ နောဝိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။ အာ
နန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဣဓ၊ ဤအရာ၌။ ဒါယကောစေဝ၊ အလှူပေးသော
သူသည်လည်း။ ဒုဿီလော၊ မကောင်းသောသီလရှိသည်။ ပါပ

ဓမ္မာမိစ္ဆာအမြင်မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။ ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ ဒုဿီ
 လာ၊ မကောင်းသော သီလရှိကုန် သည်။ ပါပဓမ္မာ၊ ယုတ်မာ
 သောမိစ္ဆာအမြင်မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒဟူသော အဓမ္မ
 ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။
 ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ ဒါယကတော၊
 ပေးလှူသော ဒါယကာကြောင့်။ နေဝရိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။
 ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ နောရိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်
 ကြယ်။ ။ ပဋိဂ္ဂဟကတော ဝိသုဇ္ဈတိအရာ၌ အဋ္ဌကထာအ
 လာ။ သမဏအစစ်ဖြစ်သော အရှင်ဒီဃယောဏက မထေရ်
 အား ဆွမ်းသုံးကြိမ်လုပ်ကျွေးခဲ့ဘူးသော ဓမ္မိက တံငါကြီး၏
 ကောင်းမှုစင်ကြယ်ခြင်း။ နောပဋိဂ္ဂဟကတောဝိသုဇ္ဈတိအရာ
 ၌ကား။ ဒီဃဂါမရုဆိုးကြီး၏အလှူကောင်းမှု၏အဘို့သည်သား
 ဖြစ်သောပြိတ္တာအားမရေခံခြင်းကြောင့် အလှူကိုခံသောဒုဿီ
 လရဟန်းကြောင့်လည်းမစင်ကြယ်ဟူ၍ကျမ်းများ၌လာ၏။

ထို့ကြောင့်အချို့သောဂိုဏ်းဆရာကြီးများတို့သည်။ တံငါ
 ရုဆိုးကိုသာ ဒုဿီလပါပဓမ္မဟူ၍ ခေါ်လေ့ရှိကြသည် လက္ခ
 ဏာဖြစ်ရာ၏။ ထိုရုဆိုးပင်လျှင်ရတနာသုံးပါးကိုကြည်ညိုသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့။ မိမိအဆွေတံငါသည်လည်းရတနာသုံးပါးအား
 ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်သော မြန်မာလူမျိုးဖြစ်ငြားအံ့။ ရုဆိုး
 ဟူည့်ပတ်လာရောက်ရာ။ တံငါအားအမဲဟင်းလျှာကိုပေးသော
 ကာလ။ တံငါကလည်းငါးကို ထိုရုဆိုးအားပေးသဖြင့်။ ။ ထို
 အခါ ထိုသူနှစ်ဦးတို့၌ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုဆောင်
 တတ်သောကောင်းမှုကြီးများသည်ဖြစ်ရာ၏။

အထက်ဝတ္ထုအလာပုဂ္ဂိုလ်များသည်သာသနာအတွင်း၌ရ
 တနာသုံးပါးအားကိုးကွယ်ခြင်းသို့ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်
 ကြ၍။ ဒီဃဂါမရုဆိုး၏ ကောင်းမှုစင်ကြယ်ခြင်းသည်ရဟန်း
 ဒုဿီလ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သည်အတိုင်း ရဟန်းဒုဿီလကို

လည်းလူသိလနှင့်တပေါင်းတည်းပြုခြင်း။ ရဟန်းသိလဝံ့ကို
လည်းလူသိလဝံ့နှင့်တပေါင်းတည်းပြုခြင်း။ သောတာပတ္တိဖ
လသန္တိကြိယာယပဋိပန္နအလှူခံတွင်လည်းလူသိလဝံ့ကလျာ
ဏဓမ္မ။ ရဟန်းသိလဝံ့ကလျာဏဓမ္မ။ လန္တိပေသလ ဓမ္မဝါဒီ
ထို့ကို သာရကြောင်း။ အလှူ ပေးသူ ဒါယကာ၏ အစွမ်းဖြင့်
ဝိသုတ္တတိဖြစ်ခြင်းအင်္ဂါတို့သည် သိလဝါအရ၊ အကျင့်သိလရှိ
ခြင်း။ ကလျာဏဓမ္မအရ။ ဖြောင့်သောသမ္မာဒိဋ္ဌိအယူသမ္မာဒိဋ္ဌိ
အမြင်ရှိခြင်းဟူ၍ အင်္ဂါနှစ်ပါး၊ ၎င်းအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌လည်းနည်း
တူ အင်္ဂါနှစ်ပါးရှိ၏။ အချို့ ဆရာတို့က ထိုအင်္ဂါနှစ်ပါးကို တ
ပေါင်းတည်းပြုလုပ်၍ အနက်ယောဇနာသောကြောင့်။ အများ
တွေဝေကြခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ အဘယ်သို့တပေါင်းတည်း ပြု
လုပ်သနည်းဆိုသော်။ သိလဝါအရကို သိလရှိ၏ ဟူ၍၎င်း။ က
လျာဏဓမ္မ အရကောင်းသောအကျင့်လည်း ရှိသည်ဟူ၍ အ
နက်ယောဇနာသောကြောင့်။ သိလနှင့် ကလျာဏ ဓမ္မသည်တ
ပါးတည်းဖြစ်သကဲ့သို့ရှိ၏။ ထိုသို့ကားမဟုတ်နိုင်ရာချေ။ သိလ
နှင့်အကျင့်သည် အတူတူပင်ဖြစ်ထိုက်၏။ အကျင့်ကောင်းမှသိ
လရှိနိုင်မည်။ အကျင့်မကောင်းလျှင် သိလမရှိနိုင်ချေရာ။ ကလျာ
ဏ ဓမ္မဟူက။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကိုသာလျှင် ရထိုက်ရာ၏။ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ကိုမရောက်သမျှကာလပတ်လုံး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးဖြစ်
တတ်ခြင်းကြောင့် ကလျာဏ ဓမ္မကို မရနိုင်ရာဟူ၍ မှတ်အပ်
၏။

ထိုကြောင့်ဝိစေယုဒါနံဒါတဗ္ဗဟူသောတရားတော်နှင့်။ က
ထဗ္ဗာ နန္ဒဒက္ခိကာဒါယကတော စေဝဝိသုတ္တတိ။ ပဋိဂ္ဂါဟက
တောစ။ ဣဝာနန္ဒဒါယကောစဟောတိသိလဝါကလျာဏဓမ္မာ။
ဇေဝေါပနာ နန္ဒဒက္ခိကာဒါယကတောစေဝ ဝိသုတ္တတိ။ ပဋိဂ္ဂါ
ဟကတောစ။ ဣမေခေါအာနန္ဒစတဿောစ ဒက္ခိကာဝိသုဒ္ဓိ
ဟောန္တိ။ ။ ဟူ၍ ဒက္ခိကာဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော် အလာသည်
ညီညွတ်ပေ၏။

အမေး။ ။ယခုအခါအလုံးစုံသော ရဟန်းတော်များသည် သံဃာဟူ၍ဝန်ခံကြကုန်၏။ အချို့ရဟန်းတော်များကလည်းငါ တို့ဝါဒနှင့် ညီသော်သာလျှင်သံဃာ။ မညီညွတ်ခဲ့သော် သံဃာ မဟုတ်ဟူ၍ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာ ပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အစရှိသောအရိယာပရမတ္ထ သံဃာမရှိဟူ၍ လည်းဆိုကြကုန်၏။ တိဟိတ်ပင်မရှိဟုဆိုကြသော်လည်းမိမိတို့ ကားသံဃာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းကြောင့်၊ သံဃာပင် တည်းဟုဆိုကြကုန်၏။ ။ဆရာဝေဘန်သည်အတိုင်းယူသော် ထိက္ခသံဃာစစ်ကိုမရနိုင်ချေရာ၊ ဂေါတြိဘူဖြစ်သော ဥဒ္ဓိဿ သံဃာသာလျှင် ဖြစ်ရာ၏။ ဤအချက်များကို ဝေဘန်စေလိုပါ သည်။

အဖြေ။ ။သံဃာဟူက၊ အန္ဓယ်အားဖြင့်သံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂုဏ်အားဖြင့်သံဃာ၊ အန္ဓယ်ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်သံဃာဟူ ၍သုံးပါးကွဲနည်းကိုမှတ်အပ်၏။ ။အန္ဓယ်အားဖြင့်သံဃာဟူ သည်ကား၊ ပဌမမဂ္ဂဌာန်တွင်သွတ်သွင်းခြင်းငှါမထိုက်သောအ လန္တီ၊ ဒုဿဝီလ၊ သီလဝန္တ၊ အန္ဓပုထုဇဉ် ရဟန်းများသည်အ န္ဓယ်အားဖြင့်သာလျှင်သံဃာတော်၏ဝေါဟာရသမ္မုတိပညတ် အမည်ကိုရသောကြောင့်၊ ဥဒ္ဓိဿသံဃာ၊ သို့မဟုတ်ဂေါတြိဘူ သံဃာမည်၏။

လူသောတာပန် အစရှိသော လူအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့်ပရမတ္ထသံဃာမည်ကုန်၏။

ရဟန်းသောတာပန်အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်အန္ဓယ်အား ဖြင့်လည်းသံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ပညာသီလသမာဓိဂုဏ်တို့ကြောင့် လည်း သံဃာဖြစ်ကြသည်နှင့်ပရမတ္ထအရိယာသံဃာမည်ကုန် ၏။

တပါးသောပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် ရဟန်းအဖြစ်မှလျှောကျ သဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လူထွက်သော်လည်းကောင်း၊ သာ မညပုထုဇဉ်အဖြစ်သက်သက်သို့ရောက်ရာ၏။

တပါးသောပရမတ္ထအရိယာသံဃာတော်သည်လူထွက်ဆုံး၊ အနွယ်မှလျှောကျသော်လည်းသံဃာတော်၏ဂုဏ်မှမယုတ်ရာ ပရမတ္ထသံဃာပင်မည်သေး၏။ ပုထုဇဉ်ရဟန်းလူထွက်သော် ကား၊သာမညလူပကတိဖြစ်ရာ၏။သောတာပန်ရဟန်းသည်လူ ထွက်သောအခါ၌ကား၊ အနွယ်မှရှုံးသော်လည်းပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ် အကြွင်းရှိသေး၏။

သံဃာတော်၏ဂုဏ် ၉ ပါးတွင်၊သုပဋိပန္နတာဂုဏ်လည်းတ ပါး၊ ဥဇုပဋိပန္နတာ ဂုဏ်လည်းတပါး၊ ညာယပဋိပန္နတာဂုဏ် လည်းတပါး၊ သာမိဗိပဋိပန္နတာဂုဏ်လည်းတပါး၊ ဤသို့သော အင်္ဂါလေးပါးပြည့်စုံသော အားဖြင့်သာလျှင်ကြွင်းငါးပါးကို ဧ ကန်ရအပ်၏။အင်္ဂါလေးပါးမပြည့်စုံသော်မရအပ်ချေရာ၊သုပဋိ ပန္နတာဟူက၊သုသဒ္ဓါကိုအကြောင်းပြုသဖြင့်ကောင်းစွာကျင့်၏။ အရကား။ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကိုများစွာဖြစ်စေထုတ်သောပါတိ မောက္ခသံဝရသီလကိုပြည့်ကျင့်၏။လူတို့၌ကဲ့သို့ဝါရိတ္တသီလ၏ စင်ကြယ် ခြင်းငှါ၊ အကုသိုလ် ကမ္မပထနှင့် နှလုံးစိုက်ကို ရှေး နှစ်ကြည်သဖြင့်ကျင့်၏။ «ထိုမျှလောက်သောအကြောင်းဖြင့်ပြာဇ္ဇ ဏ အဖြစ်သို့သာလျှင် ရောက်နိုင်ရာသည်။ သမဏအဖြစ်သို့မ ရောက်နိုင်သေးဟူ၍မှတ်အပ်၏။

ဥဇုပဋိပန္နတာဂုဏ်သည်အလွန်နက်နဲ၏။သာမညအဓိပ္ပါယ် ဖြင့်ဖြောင့်စွာကျင့်၏ဟုဆိုလိုသည်။အတွင်းအနက်အားဖြင့်ကား နိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်းပဌမပိုင်း၌ပြသည်အတိုင်း။ «ဥဇုကော နာမသောမဂ္ဂေါ။အဘယိနာမသာဒိသိ။ရတောအကူဇနောနာ မ။ဓမ္မစက္ကဟိသံယုက္ခောဟိရိတဿအပါလမ္မော။သတျဿပ ရိဝါရဏံ။ဓမ္မဟံသာရထိဗြူမိ။သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေဇဝံ။ «ဓမ္မပဒပါ ဋ္ဌိတော်အလာအတိုင်း လောကုတ္တရာသမ္မာဒိဋ္ဌိရှေ့သွားရှိသော မဂ္ဂင်တရားရှစ်ပါးအားလျော်သောအကျင့်ကိုကျင့်ခြင်းမည်၏။

ညာယပဋိပန္နတာဂုဏ်ကား။ မဂ္ဂင်တရားရှစ်ပါးနှင့် ညီညွတ် သောအကျင့်သည်ပစ္စက္ခဘဝ၌မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုဧကန်ထိုသော

ကြောင့် မဂ်ဟုတ်သည်မဟုတ်သည်ကိုရံခါရံခါဆင်ခြင်၍မဂ္ဂါ
 မဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ မိမိအန္တက္ကသဏ္ဌာန်၊ သူ
 တပါး၏ အန္တက္ကသဏ္ဌာန်၌ရှိသောကိလေသာတရား၊ သံယော
 ဇဉ်တရား၊ နိဝရဏတရား၊ ဥပါဒါန်တရား၊ အစရှိသည်တို့ကိုဗ
 လငါးပါးဖြင့် ဖြိုဖျက်နှိပ်နင်းပြီးလျှင်၊ ရသော အကျိုးတရားဟူ
 သောသဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၏ အစွမ်း
 ကြောင့်ဟုတ်မှန်စွာမြင်တတ်သော လောကုတ္တရာယထာဘူတ
 သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်ပြည့်စုံခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၏ လက္ခဏာကိုထင်ရှားစွာ
 မြင်တတ်သော အနုလောမဉာဏ်၏ အထွတ်သို့ ရောက်ခြင်း၊
 ဂေါတြိဘူဖြင့်ပုထုဇဉ်အနွယ်ကိုဖြတ်ခြင်းမည်၏။

သာမိဝိပဋိပန္နတာဂုဏ်တော်ကား၊ အပအမိပ္ပါယ်အားဖြင့်
 ထရားတော်ကိုရိုသေစွာကျင့်ခြင်းမည်၏။ အတွင်းအနက်အား
 ဖြင့်ကား၊ မီးကိုမရိုသေသော်အိမ်နှင့်တကွ မြို့ရွာကိုမီးတိုက်၍
 ဖျက်ဆီးသေသည်မည်သကဲ့သို့၊ တရားဟောခြင်း၌လွန်စွာသော
 သတိဖြင့် မိမိလည်းအန္တရာယ်မရှိ၊ ကိုးကွယ်ဆီးကပ်သောဒါ
 ယကာများ၌လည်းအန္တရာယ်မရှိစေခြင်းငှာမသိသော တရား
 ကိုစိတ်ထင်ဖြင့်မဟော။ မဟုတ်သည်ကို အဟုတ်ယူ၍အဂတိ
 လေးပါးသို့သက်၍ ဟောပြောမိခြင်း ကိုလည်းမပြု။ ဟုတ်ပင်
 ဟုတ်သော်လည်းဟောအပ်ဟောထိုက်သောတရား၊ ဖြေထိုက်
 မဖြေထိုက်သော ပြဿနာများကိုစဉ်းစားသဖြင့် ဝေဘန်ခြင်း
 တို့သည်သာမိဝိပဋိပန္နတာဂုဏ်ပြည့်စုံသည်မည်ရာ၏။

ပါရမီဖြည့်ကျင့်နည်းဖြင့်ဝိသုဒ္ဓိချနပ်ပါးထွင်တပါးမျှကေနမ
 ဖြစ်နိုင်ရာ၊ မဂ်သို့ရောက်သောခဏမှစ၍ ဗလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်
 သောကိလန္တသာလျှင်အလုံးစုံသောဝိသုဒ္ဓိ၊ အလုံးစုံသောဝိပဿ
 နာညာဏ်ဆယ်ပါးတို့သည်တပြိုင်နက်ဖြစ်သဖြင့်ချုပ်ပြီးသည်
 နောက်မှဆိုသောကာလ၌အစိုးရ၏။ ပုထုဇဉ်ကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်
 ၌ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိသည် တပါးတပါးကိုသာလျှင် မြင်ထိုက်သိ
 ထိုက်သလိုဉာဏ်၏ အလင်းသည်တဒင်္ဂပဟန်၏ အစွမ်းဖြင့်မ

ထင်မရှားဖြစ်၏။ ဥပမာကားလျှပ်စစ်ပြက်သောအခါ။ မှောင်
မိုက်၍ ခေတ္တခဏမျှ ဖြစ်ထိုက်၍ ထိုလျှပ်စစ် အရောင် ကွယ်
လျှင် ပကတိမိုက်မြဲမိုက်ပြန်၏။ နေရောင်ဖြင့်သာလျှင် ထင်စွာ
မြင်ရသည်ကားလင်္ကာရချသိရမြင်ရသကဲ့သို့ဉာဏ်၌ထင်၏။
ဉာဏ်သည်လည်း နာမ် လျှပ်စစ် ဓာတ်မျှ ဖြစ်သော ကြောင့်
ပညတ်ဖြစ်သောလျှပ်စစ်ကိုဥပမာပြု၍ဝေဘန်၏။

ထိုဂုဏ်လေးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင် ကြွင်းငါးပါးသည်
ဖြစ်သောကြောင့် ယခုကာလမဂ်ကို ဟောကြသော ပုဂ္ဂိုလ်
များ၌ အဂိယူပဝါဒကံ ထိုက်အောင် ပြစ်မှားထိပါး ပြောဆို
ခြင်း။ တိဟိတ်မရှိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ဖလဋ္ဌာန်မရှိဟူ၍ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိထိုက်
ရန်ပြောဆိုခြင်းဖြင့် ငါသည် သံဃာဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ငါ
သည်ဗောဓိသတ်၊ ငါသည်ရဟန်းမြတ်ဟူ၍ ကဿာဏဓမ္မကို
မရဘဲလျက်ရသကဲ့သို့ ထင်မှတ်ပြီးလျှင် အပအမူအရာဖြင့် ဒါ
ယကာအများကိုမှော့မှားကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုအကြောင်း
ပြုသဖြင့် ဒါယကာတို့ကို ထိုက်ရိုက် မဟောအပ်သည် အား
လျော်စွာဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို
ရကြ၍ ကိုယ်တိုင် ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်းသိမြင်နိုင်ကြစေရန်
နိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်းနှင့်၊ ၎င်းကျမ်းတွင် ကွယ်သော အနက်
များကို ဝေဘန်ရာ ဝေဘန်ကြောင်း ဖြစ်သော ဤနာနာဝါဒ
ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိမည်သောကျမ်းကိုရေးသားထိုက်ပါသည်။ ။
ရဟန်းဒုဿီလသည် အဿွခံပုဂ္ဂိုလ် ၁၄ ပါးတွင်မပါ။ သာသ
နာအပအခါ၌ ရဟန်း၏ အနွယ်မျှဖြစ်သော ယုတ်မာသော အ
ကျင့်ရှိကုန်သောရဟန်းတို့ကိုအကြောင်းပြု၍ဒုဿီလရဟန်း
ကိုလှူဒါန်းရာ၌လည်း သံဃာစစ်ကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းခြင်းအ
ကျိုးကြီးကြောင်းကိုဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏ဟူ၍ ဘုရားရှင်
၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြောဆိုလေ့ ရှိကြသည်ကို ကြားသိရ သော
ကြောင့်သာသနာတော်၏အကျိုးဖြစ်ကိုရခဲ၍ရေးအံ့။

ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်မှာ။ ။ဘဝိဿန္တိ ခေါ်ပန

အာနန္ဒအနာဂတမဒ္ဒါနံ ဂေါတြိယုနောကာသာဝကဏ္ဍာဒုဿီ
လာပါပဓမ္မာတေသု ဒုဿီလေသု သံဃံဥဒ္ဓိဿဒါနံဒိဿန္တိ၊
တဒါပိတံ အာနန္ဒသံဃဂတံဒက္ခိဏံအသင်္ချေယျံအပမေယျန္တိ
ဝဒါမိ။နတွေဝါဟံ အာနန္ဒကေနပိ ပရိယာယေန သံဃဂတာ
ယဒက္ခိဏာယပါဠိပုဂ္ဂလိကဒါနံမဟပ္ပလတရံဝဒါမိ။ ။ဟူ၍
ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၌လာ၏။ ။အနက်ကား။ ။အာနန္ဒ၊အာ
နန္ဒ၊အနာဂတမဒ္ဒါနံ၊နောင်လာလတုံသောကလန္တံ၊ ဂေါတြိယု
နော၊ ရဟန်း၏ အန္တယ်မျှဖြစ်ကုန်သော။ ကာသာဝ ကဏ္ဍာ၊
သင်္ကန်းကိုဝတ်ရုံကုန်သော။ဒုဿီလာ၊မကောင်းသောသီလရှိ
ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာ၊ မကောင်းသော မိစ္ဆာအမြင်မစင်ကြယ်
သောမိစ္ဆာဝါဒရှိကုန်သော။တိက္ခ။ရဟန်းတို့သည်။ဘဝိဿန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်လတုံ။ တေသု ဒုဿီလေသု။ထိုဒုဿီလ ရဟန်းတို့၌။
သံဃံ၊ သံဃာတော်ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ရည်မှတ်၍။ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒ
ဒိဿန္တိ၊ လှူကုန်လတုံ။အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌
လည်း။ သံဃဂတံ၊ သံဃာအားရည်မှတ်၍လှူသော။ဒက္ခိဏံ၊
အလှူသည်။ အသင်္ချေယျံ၊ မရေတွက်နိုင်။ အပ္ပမေယျံ၊ မနှိုင်း
ယှဉ်အပ်။ဣတိ၊ဤသို့။အဟံ၊ငါဘုရားသည်။ဝဒါမိ၊ဟောတော်
မူ၏။အာနန္ဒ၊အာနန္ဒာ။ကေနပိပရိယာယေန၊ တစုံတခုသောအ
ကြောင်းကြောင့်။ သံဃဂတာယ၊ သံဃာအား ရည်မှတ်၍ လှူ
သော။ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူထက်။ပါဠိပုဂ္ဂလိကဒါနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အား
အသီး ပိုင်းခြား ရည်မှတ်၍လှူအပ်သောဒါနသည်။ မဟပ္ပလ
တရံ၊ အကျိုး ကြီးမြတ်သည် ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
နတွေဝဝဒါမိ၊ ဟောတော် မမူသည် သတည်း။ ။ဤအ
ချက်၌သာသနာအပအခါကိုဟောတော်မူသလော၊ သာသနာ
ငါးထောင်အတွင်း၌ ဖြစ်သော ယုတ်မာသော ရဟန်းများကို
အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ သလောဟု စောဒနာမူ၊ မြတ်
စွာဘုရား တရားတော်ဟူသော ပိဋကတ်တော်သည် သာသ
နာအပအခါ၌ တစုံတရာမျှမရှိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာကို ယောဇနာ

ထို၍လည်းရှာမရဖြစ်လေတံ့။ ထို့ကြောင့် သာသနာတွင်းအခါ
ကိုအတည်ပြုစေလိုသည်တကြောင်း။

သာသနာအပအခါ၌ သာသနာ ရဟန်းသည် ရှိတော့မည်
မဟုတ်။ တက္ကတွန်းရဟန်းမျှရှိတော့မည်။ သင်္ကန်းကိုလည်မှာ
ပတ်ရုံမျှ ဖြင့်ဥဒ္ဓိဿ သံဃာမဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် ယခုအ
ခါ သံဃာတော်၏ အမူအရာမပြည့်စုံသော ဆံကျစ်ထုံးသော
ကုလားဘုန်းကြီး။ သံဃာတော်တို့ ဝတ်ရုံနိုင်ရန် မအပ်သော
အဝတ်အရုံကို ဝတ်ဆင်သော အပသာသနာရသေ့ရဟန်းကို
သာသနာတွင်း၌ဖြစ်စေ။ သာသနာအပအခါ၌ဖြစ်စေ။ သံဃာ
တော်အားရည်မှတ်သဖြင့် သံဃိကဒါနမြောက်ရန် မလှူဒါန်း
နိုင်မလှူဒါန်းအပ်သည်လည်းတကြောင်း။

ပါဠိတော်၌သာသနာငါးထောင်ကုန်သောကာလဟူ၍ကာ
လကိုပိုင်းခြား၍ ဟောကြားတော်မူခြင်း မရှိသည်လည်း တ
ကြောင်း။

သရဏဂုံရှိသောဥပါသကာ၏ဒါန၊ သရဏဂုံရှိသောအလှူ
ရဟန်းနှစ်ပါးပြည့်စုံမှ။ သံဃိကဒါနဖြစ်နိုင်သည်တကြောင်း။
သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံကာမျှဖြင့် ဂေါတြဘူသံဃာမဖြစ်နိုင်၊ ဥတ်
ကမ္မဝါစာပါမှဂေါတြဘူသံဃာဖြစ်နိုင်ခြင်းတကြောင်း။

ဒုဿီလနှင့် ပါပဓမ္မနှစ်ပါးကို အင်္ဂါပြုလုပ်သဖြင့် ဒေသနာ
တော် တင်သော ကြောင့်၊ လူတို့ မကြည်ညို ဘွယ်သော မ
ကောင်းသော အကျင့်သီလ အင်္ဂါအမူအရာတပါး၊ သာသနာ
တော်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်သော မကောင်းသော မိစ္ဆာ အဖြစ်၊
မစင်ကြယ်သော မိစ္ဆာဝါဒအင်္ဂါတပါး၊ ထိုနှစ်ပါးကိုအသီးအ
ခြားပြု၍ဟောတော်မူခြင်း၊ ၎င်းထူးရှင်၏သုဂတဂုဏ်တော်
အလျောက်၊ အပသာသနာ၏မိစ္ဆာပါပဓမ္မကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
လူတို့၌ အကျိုးမရှိသောကြောင့် သာသနာရဟန်း၏ ဒုဿီလ
အဖြစ်၊ ပါပဓမ္မ၏ အဖြစ်များကို အကြောင်းပြုသဖြင့် ဟော

ကြား တော်မူခြင်း လက္ခဏာ ထင်ရှား သောကြောင့် လည်း တပါး။

လှူဒါန်းရသောအကျိုးသည် သံဃာတော်တွင်ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကို သီးမှတ် ပိုင်းခြား၍ ပုဂ္ဂလိကဒါနလှူဒါန်းရသောအကျိုးထက် ကြီးသော ကြောင့်၊ သာသနာ ရဟန်းကို ဟောတော် မူလိုသော လက္ခဏာ ထင်ရှားခြင်းလည်း တကြောင်း၊ ထိုအကြောင်း အလုံးစုံတို့ကြောင့်သာ သနာတွင်း အခါ၌ ဖြစ်သော သာမညဒုဿီလရဟန်းလည်းတပါး၊ သီလပင်အနေကန်ရှိသော်လည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်မယှဉ်။ မိစ္ဆာအမြင်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကိုယူသော သာသနာပရဟန်း၊ ဤနှစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုရ၏ဟူ၍ဉာဏ်ကို စေ့ဆော်ခဲ့ပြီးသည်အလျောက် ဟုတ်မှန်သည် အတိုင်း သိမြင်နိုင်ရာသည်။

ဤမျှဖြင့် နာနာဝါဒပုစ္ဆာ ဝိသုဒ္ဓိနိမည်သော ကျမ်းသည် ဆုံးခမ်းသို့ရောက်၏။

မှတ်တမ်းချက်။

ဒိဇါန်း၌ ပြခဲ့သော အကျိုးထူးများကို ထိုသောကြောင့် ဤကျမ်းနှင့်တကွ၊ မူလဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်မဂ္ဂကထာကျမ်းကို ရေးသားရာ၊ ဥပါသကာတို့က မိမိတို့ဝါဒကို နှိပ်စက်ရာသည် ဟု ဣဿာမစ္ဆရိယ မဖြစ်မူ၍၊ သာသနာတော် မြတ်၏ ဖြူစင်ခြင်း အကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဩဝါဒကထာ၊ မှတ်သားလောက်သော အရာဌာနကို သုတ်သင်ခြင်း ကိစ္စဟူ၍ ကြည်ဖြူ နှစ်သက်ကြသဖြင့် သာသနာတော်ကို ထောက်မခြင်းအမှု၌ ဂရုဏာတပြု၍ ဓမ္မဒါနအမှုတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် သဒ္ဓါ စေတနာကို ရှေ့ထားကြလိမ့်မည် ဟူ၍ မြော်လင့်ပါ၏။

သာသနာတွင်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူမရှိဟူ၍၊ မအောက်မေ့သင့်။

ပစ္စမသင်္ဂါယတနာတင် မင်းတုံးဘုရင် လက်ထက်။ ပုညာဘိ
သင်္ခါရကို အကျိုးမရှိဟူ၍ ဟောသောရတနာသုံးပါးအားကိုး
ကွယ်ခြင်းသို့ရောက် သောလူမောင်မို။ ထိုလူ၏ အလားကိုလွန်
စွာသနားလေ့ရှိခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရဟန်းကြီးမဟာထေရ်
ကြီးများကို ထောက်သဖြင့်သာသနာတော်၌လည်းမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအ
မျိုးမျိုးရှိကြောင်း။ ၎င်းမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်ငယ်သော်၊ သင်္ဂါဝရဏဟူ
၍ အပါယ်သို့ဆောင်တတ်သောဌာန၊ ကြီးသော်မင်္ဂါဝရဏဟူ၍
မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုတားမြစ်တတ်သောဌာန၊ အင်္ဂုတ္တရဧကနိပါတ်
အဋ္ဌကထာမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသုတ် အတွင်း၌လာသော။ ယထာဟိဗုဒ္ဓမာ
သပ္ပမာဏာပိ ပါသာဏ သက္ခရာဥဒကေ ပတိတာဥပရိပဝတ္တ
မာနာနာမနတ္ထိ။ ဧကန္တိ။ ဟေဋ္ဌာဝပတတိ။ ဝေမေဝအန္တမသော
သက္ကာယဒိဋ္ဌိပိ။ သဂ္ဂိဥပနေတုံ သမတ္ထာနာမနတ္ထိ။ အပါယေသု
ယေဝနိရုဇ္ဈာပေတိ။ ။ ပါဌအရ၎င်း၊ ဥပါဒါနိ၊ ကံ၊ ဒုစရိုက်၊ ကမ္မပ
ထတရားလေးပါးလုံးပင် အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်ဟေတုပစ္စည်းကို
ရသည်အလျောက် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာနှစ်ဖြာသော ကာလတို့၌
မျက်မှောက်ခံစားအပ်သာအကျိုးကိုဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းအထက်
ရေးသားခဲ့သည်နှင့်အညီ ယုံမှားခြင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို လွန်မြော်
စေကြ၍ ဖော်ပြလိုက်ပြီဖြစ်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေသောဟု
မေတ္တာကိုရှေ့ထားသဖြင့်မှာကြားထိုက်ပါသည်။

အများပင်အကျိုးထူးကိုမခံစားရသော်လည်းမြတ်စွာဘုရား
အမိန့်တော်မြတ်ကိုကြည်ညိုလေးမြတ်အပ်သည်အလျောက်။ ။
ဒေသေသိ ဘိက္ခဝေဓမ္မံအာဒိကလျာဏံ၊ မဇ္ဈေကလျာဏံ၊ ပရိ
ယေသာနဇာလျာဏံ၊ အတ္ထဗျဉ္ဇနံ၊ ကေဝလပရိပုတ္တံ၊ ပရိသုဒ္ဓိ၊
ဗြဟ္မစရိယံပကာသေထ။ သန္တိသတ္ထာအပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။ အ
သဝနတာ ဓမ္မသာပရိဟာယန္တိ။ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညတာ
ရော။ ။ ဟူသောအာဏာတော်ခံသာဝကမှန်သပ္ပုရိသပုဂ္ဂိုလ်
မွန်တို့ ကျင့်ထုံးကို နှလုံးသွင်း သဖြင့် အရင်းစရိပ်ငွေကို စိုက်
ထုတ်သဖြင့် ဘုတ်အုပ် ပြုလုပ် ဟောကြားရပါသည်။ သူတော်

ကောင်းတရတို့။ ဤကောင်းမှုအတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း အမျှဝေ၍မြန်မာ
ပြည်တွင် ကျရှိသော ပလိင်ရောဂါကပ်သည်။ တရားတော်၏
အာနုဘော်ကြောင့်ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်အလာဝေသာထိဂါမိ
ဟိုင်းကြီးဌာနာတွင် ထူးစွာကပ်ရောဂါကျရောက်သည် အခါ၊
ပရိတ်မေတ္တာ အစရှိသော သာသနာတော်မြတ်၏ တန်းခိုးတေ
ဇော် အာနုဘော်တော်ဖြင့် လျင်စွာပျောက်ပ ချမ်းသာခြင်းဖြစ်
၍သည်အလျှော့၊ ယခုရေးသားသောသာသနသုဒ္ဓိအခြေမြစ်
သာ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂကထာကျမ်းနှင့် နာနာဝါဒပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနိကျမ်း
များ၏ တန်းခိုးတေဇော် အာနုဘော် တော်ကြောင့်။ လျင်စွာ
ကွယ်ပျောက် ပါစေဟူ၍ သာသနာစောင့် နတ်များကိုလည်း
အမျှဝေပါ၏။

pdf creator - Wanna Soe